

INOVATÍVNE FINANČNÉ NÁSTROJE A FINANCOVANIE VÝSKUMU, VÝVOJA A INOVÁCIÍ PRE PRAX

Správa vypracovaná v rámci riešenia projektu
Vybudovanie výskumného centra AgroBioTech
ITMS26220220180

AKTIVITA 1.7: AGROBIOTECH TRANSFER CENTRUM

Autori

Ing. Ivan FILUS

Ing. Andrej GERO

Ing. Štefan ILKO

prof. Ing. Pavol SCHWARCZ, PhD.

OBSAH

1 ÚVOD	7
2 NÁRODNÉ PODPORNÉ PROGRAMY.....	8
2.1 ŠTÁTNA POMOC.....	8
2.1.1 Zákon č. 561/2007 Z.z. o investičnej pomoci v platnom znení	8
2.1.2 Zákon č. 185/2009 Z.z. o stimuloch pre výskum a vývoj.....	9
2.2 ŠTRUKTURÁLNE FONDY.....	10
2.2.1 OP Výskum a inovácie.....	10
2.2.1.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech.....	11
2.2.2 Program rozvoja vidieka SR.....	13
2.2.2.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech.....	14
2.3 OSTATNÉ NÁRODNÉ PODPORNÉ PROGRAMY	19
2.3.1 Agentúry MŠVVaŠ SR.....	19
2.3.1.1 Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV).....	19
2.3.1.2 Výskumná agentúra.....	20
2.3.1.3 Vedecká grantová agentúra MŠVVaŠ SR a SAV (VEGA).....	21
2.3.2 Agentúry MH SR	21
2.3.2.1 Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA).....	21
3 PROGRAMY A FONDY EÚ 2014-2020	23
3.1 HORIZONT 2020.....	25
3.1.1 Priority relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech	26
3.1.1.1 Potravinová bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo, morský a námorný výskum a bioekonomika	26
3.1.1.2 Zdravie, demografické zmeny a zdravé prostredie	28
3.1.1.3 Bezpečná, čistá a efektívne využívaná energia	29
3.1.1.4 Efektívne využívanie zdrojov, klíma a nerastné suroviny.....	30
3.1.1.5 Vedúce postavenie v rámci podporných a priemyselných technológií - Biotechnológia	31
3.1.1.6 Inovácie v MSP.....	32
3.1.2 Opatrenia (typy projektov) relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech	33
3.1.2.1 Európska rada pre výskum (ERC).....	35
3.1.2.2 Výskumné a inovačné akcie (RIA) a Inovačné akcie (IA).....	35
3.1.2.3 Nástroj pre MSP (SME Instrument).....	37
3.1.2.4 Rýchlym tempom k inováciám (Fast Track to Innovation)	39
3.1.2.5 Koordinačné a podporné akcie (CSA)	41
3.1.2.6 Stáže Marie Sklodowska Curie (MSCA)	41
3.1.3 Medzinárodná spolupráca s krajinami mimo EÚ.....	43

3.1.4 Kontaktné informácie	46
3.1.4.1 Národné kontaktné body	46
3.1.4.2 Styčná kancelária SR pre výskum a vývoj v Bruseli (SLORD).....	47
3.1.4.3 Kancelária programu Horizont 2020 na SPU v Nitre	48
3.2 EURÓPSKA ÚZEMNÁ SPOLUPRÁCA	49
3.2.1 Cezhraničná spolupráca.....	49
3.2.1.1 Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika - Slovenská republika 2014-2020	49
3.2.2 Nadnárodná spolupráca	50
3.2.2.1 Program Stredná Európa 2014-2020.....	50
3.2.2.1.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech.....	51
3.2.2.2 Dunajský nadnárodný program 2014-2020.....	54
3.2.2.2.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech.....	55
3.2.3 Medziregionálna spolupráca	59
3.2.3.1 INTERREG EUROPE 2014-2020	59
3.2.3.1.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech.....	61
3.3 EUROSTARS.....	64
3.3.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech.....	65
3.4 COSME	67
3.4.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech.....	68
3.5 LIFE.....	71
3.5.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech.....	72
3.6 ERASMUS+.....	77
3.6.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech.....	78
3.6.1.1 Odborné vzdelávanie a príprava	78
3.7 PARTNERSTVÁ A INICIATÍVY	80
3.7.1 Európske technologické platformy	80
3.7.1.1 Európska akvakultúra (EATIP).....	82
3.7.1.2 Globálne zdravie zvierat (ETPGAH)	82
3.7.1.3 Výživa a reprodukcia farmárskych zvierat (FABRE TP)	83
3.7.1.4 Potraviny pre zdravie (Food for Life).....	84
3.7.1.5 Lesnícka ETP (Forest-based)	85
3.7.1.6 Rastliny pre budúcnosť (Plants).....	86
3.7.1.7 Organické potraviny a farmársky výskum (TP Organics)	86
3.7.1.8 Biopalivá (Biofuels)	87
3.7.2 Spoločné technologické iniciatívy a Spoločné programové iniciatívy.....	88
3.7.3 Európsky inovačný a technologický inštitút.....	89
3.7.3.1 KIC Food4Future – udržateľný zásobovací reťazec od zdrojov až ku spotrebiteľom	91

3.7.4 Európske inovačné partnerstvá	92
3.7.4.1 EIP-AGRI – Poľnohospodárska produktivita a udržateľnosť	93
3.8 FINANČNÉ NÁSTROJE EIF/EIB	95
4 MEDZINÁRODNÉ PROGRAMY	99
4.1 GRANTY EHP A NÓRSKA	99
4.2 MEDZINÁRODNÝ VYŠEHRADSKÝ FOND	100
4.3 SPOLOČNÉ VÝSKUMNÉ CENTRUM (JRC)	102
4.4 KOOPERATÍVNY VÝSKUMNÝ PROGRAM OECD	104

Zoznam skratiek

APVV	Agentúra na podporu výskumu a vývoja
ASFEU	Agentúra pre štrukturálne fondy EÚ
ASZ	Aliancia pre sektorové zručnosti
BRICS	Brazília, Rusko, India, Čína, Južná Afrika
COFUND	Spolufinancovanie regionálnych, medzinárodných programov na financovanie vedecko-výskumných pobytov a doktorandských študijných programov
COSME	Program pre konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov
CSA	Coordination & Support Action (Koordinačná a podporná akcia)
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky
DIP	Dunajské inovačné partnerstvo
DG AGRI	Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo
EACEA	Výkonná agentúra pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru
EaP	Krajiny východného partnerstva (Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko, Ukrajina)
EATIP	European Aquaculture Technology and Innovation Platform
ECVET	Európsky systém prenosu kreditov v odbornom vzdelávaní a príprave
EEN	Enterprise Europe Network
EFG	Equity Facility for Growth
EHP	Európsky hospodársky priestor
EIB	Európska investičná banka
EIF	Európsky investičný fond
EIP	European Innovation Partnership (Európske inovačné partnerstvo)
EIT	Európsky inštitút inovácií a technológií
EK GR	Generálne riaditeľstvo Európskej Komisie
ENI	European Neighbourhood Instrument
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EQAVET	Európske zabezpečenie kvality v odbornom vzdelávaní a príprave
ERA-NET	European Research Area Network
ERC	European Research Council (Európska rada pre výskum)
ERDF	European Regional Development Fund (Európsky fond regionálneho rozvoja)
ES	Európske spoločenstvo
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
ETC	European Territorial Cooperation (Európska územná spolupráca)
ETP	Európske technologické platformy
ETPGAH	Európska technologická platforma pre globálne zdravie zvierat
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
FABRE TP	Európska technologická platforma Výživa a reprodukcia farmárskych zvierat
FET	Future and Emerging Technologies (Nové a nastupujúce technológie)
FO	Fyzické osoby
FTI	Fast Track to Innovation (Rýchlym tempom k inováciám)
IA	Innovation Action (Inovačná akcia)
IF	Individual Fellowships (Individuálne vedecko-výskumné pobyty)

IKT	Informačné a komunikačné technológie
IPA	Instrument for Pre-accession Assistance
ITN	Inovatívne školiace siete
JRC	Joint Research Centre (Spoločné výskumné centrum)
JTI	Joint Technological Initiative (Spoločné európske iniciatívy)
KET	Key Enabling Technologies
KIC	Knowledge and Innovation Communities
LEIT	Leadership in Enabling and Industrial Technologies
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MSCA	Akcie Marie-Sklodowska Curie
MSP	Malé a stredné podniky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MVF	Medzinárodný vyšehradský fond
NCP	National Contact Point (Národný kontaktný bod)
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP VaI	Operačný program Výskum a inovácie
PCP	Pre-Commercial Procurement (Predkomerčné obstarávanie)
PDV	Práva duševného vlastníctva
PO	Právnické osoby
PPI	Public Procurement of Innovative Solutions (Verejné obstarávanie inovačných riešení)
PRV	Program rozvoja vidieka
RIA	Research & Innovation Action (Výskumná a inovačná akcia)
RIS3 SK	Stratégia inteligentnej špecializácie
RISE	Výmena výskumných a inovačných pracovníkov
RSFF	Finančný nástroj s rozdelením rizika
SAAIC	Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu
SAV	Slovenská akadémia vied
SBIR	Small Business Innovation Research
SC	Societal challenges (Spoločenské výzvy)
SCAR	Stály výbor pre poľnohospodársky výskum
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SLORD	Styčná kancelária SR pre výskum a vývoj v Bruseli
SRA	Strategic Research Agenda
SRIA	Strategická výskumná a inovačná agenda
VaV	Výskum a vývoj
VEGA	Vedecká grantová agentúra MŠVVaŠ SR a SAV
VPP	Viacročný pracovný program

1 Úvod

Cieľom predkladanej správy je analýza možností financovania aktivít výskumného centra AgroBioTech a AgroBioTech Transfer Centra prostredníctvom finančných nástrojov na podporu aplikovaného výskumu, inovácií a transferu technológií do praxe. Zmapované sú nástroje v oblasti európskych programov a schém na obdobie 2014-2020, medzinárodných organizácií a národné nástroje. Dôraz je pritom kladený najmä na inovatívne finančné nástroje a na možnosti kombinácie jednotlivých nástrojov.

Výstupom správy je prehľad možných podporných programov relevantných pre výskumné centrum AgroBioTech s ohľadom na identifikované zámery, potenciálnych medzinárodných partnerov, resp. bilaterálnu spoluprácu s malými a strednými podnikmi (MSP). Správa tak nadväzuje na materiál vypracovaný v rámci aktivity „*Medzinárodný networking*“, ktorá mapuje potenciál spolupráce výskumného centra AgroBioTech s rôznymi národnými aj medzinárodnými partnermi, transferovými centrami, klastrami, medzinárodnými sieťami a pod.

Prehľad jednotlivých finančných nástrojov zahŕňa krátky opis programu, nástroja, prípadne schémy podpory, s uvedením kľúčových podmienok čerpania zdrojov, výšky alokácie a spolufinancovania. Prehľad je primárne zameraný na tie priority a opatrenia, ktoré sú relevantné pre oblasti aplikovaného výskumu AgroBioTech Centra, konkrétne v oblasti agrobiológie, technológie spracovania poľnohospodárskych produktov a agropotravinárstva, biotechnológie, genetických technológií, agroekológie a bioenergetiky. V rámci každého programu je tiež uvedený relevantný kontaktný bod, resp. riadiaci orgán zodpovedný za jeho implementáciu.

Správa poskytuje prehľad jednak národných podporných programov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, zahŕňajúc prostriedky štátneho rozpočtu, ale aj iné zdroje podpory. Na druhej strane sa správa zameriava na európske programy a fondy, ktorými Európska únia podporuje a implementuje svoje rozvojové politiky na obdobie 2014-2020, a ktoré sú relevantné pre rozvoj výskumného centra AgroBioTech. Na záver je uvedený tiež prehľad možností v rámci rôznych medzinárodných programov.

2 NÁRODNÉ PODPORNÉ PROGRAMY

Národná podpora výskumu a inovácií zahŕňa nasledovné zdroje:

- Štátna pomoc
- Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF)
- Grantové agentúry

2.1 Štátna pomoc¹

Štátna pomoc pre výskum a vývoj sa poskytuje najmä na základe dvoch zákonov.

2.1.1 Zákon č. 561/2007 Z.z. o investičnej pomoci v platnom znení

(vrátane Zákona č. 62/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 561/2007 Z.z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov; a Nariadenia vlády č. 481/2011 Z.z., ktorým sa ustanovuje maximálna intenzita investičnej pomoci a výška investičnej pomoci podľa formy investičnej pomoci a miery nezamestnanosti v okresoch podľa jednotlivých regiónov SR)

Zákon upravuje podmienky poskytovania regionálnej investičnej pomoci na podporu počiatočnej investície a vytvárania pracovných miest. Zákon delí projekty, ktoré môžu byť podporené investičnou pomocou do štyroch kategórií:

- priemyselná výroba,
- technologické centrá,
- centrá strategických služieb,
- turizmus.

Investičná pomoc sa poskytuje formou:

- a) dotácie na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku (poskytovateľom je Ministerstvo hospodárstva SR),
- b) úľavy na dani z príjmu (poskytovateľom je Ministerstvo financií SR),
- c) príspevku na vytvorené nové pracovné miesta (poskytovateľom je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR),
- d) prevodu alebo zámenny nehnuteľného majetku za cenu nižšiu ako je všeobecná hodnota majetku (poskytovateľom je vlastník alebo správca nehnuteľnosti, Slovenský pozemkový fond, obec, vyšší územný celok alebo organizácia v ich zriaďovateľskej pôsobnosti).

Čo sa týka podpory **technologických centier**, v zmysle zákona sa nimi rozumie miesto, v ktorom dochádza k vykonávaniu činností prinášajúcich vylepšenie alebo zmenu výrobkov, výrobných procesov a technológií využívaných vo výrobnom procese, pričom výrobný proces sa nepovažuje za

¹ Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu. Štátna pomoc pre R&D. Dostupné na: <http://www.sario.sk/sk/investujte-na-slovensku/rd/statna-pomoc-pre-rd>

činnosť technologického centra. Podmienky na poskytnutie investičnej pomoci pre technologické centrá zahŕňajú:

- vybudovanie nového technologického centra alebo rozšírenie existujúceho centra,
- obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku (minimálna výška investície je 500 tis. EUR, pričom minimálne 250 tis. EUR musí byť krytých vlastným imanom),
- vytvorenie aspoň 40 nových pracovných miest,
- z celkového počtu zamestnancov technologického centra budú tvoriť minimálne 70% zamestnanci s vysokoškolským vzdelaním.

Maximálna intenzita investičnej pomoci pre Nitriansky kraj je 25% z oprávnených nákladov (dotácia 20%, úľava na dani z príjmov 25%, prevod majetku 25%, príspevok na nové pracovné miesto 8 000 EUR).

2.1.2 Zákon č. 185/2009 Z.z. o stimuloch pre výskum a vývoj

(vrátane Zákona č. 23/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 185/2009 Z.z. o stimuloch pre výskum a vývoj a o doplnení Zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov)

Zákon upravuje podmienky poskytovania stimulov pre výskum a vývoj s cieľom zvýšiť úroveň výskumu a vývoja. V zmysle tohto zákona je možné požiadať o:

- a) poskytnutie dotácie z prostriedkov štátneho rozpočtu na podporu základného výskumu, priemyselného výskumu alebo experimentálneho vývoja, vypracovanie štúdie technickej realizateľnosti projektu výskumu a vývoja, zabezpečenie ochrany priemyselného vlastníctva, na dočasné pridelenie vysokokvalifikovaného zamestnanca výskumu a vývoja (poskytovateľom je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR),
- b) úľavu dani z príjmu právnickej osoby najviac na tri po sebe idúce zdaňovacie obdobia (poskytovateľom je Ministerstvo hospodárstva SR).

Maximálna výška stimulov (dotácie + úľavy na dani z príjmov) je nasledovná:²

- Ak je predmetom projektu prevažne základný výskum: 40 mil. EUR na jeden subjekt a jeden projekt (v prípade, že viac ako polovica oprávnených nákladov projektu vznikla v súvislosti s činnosťami, ktoré patria do kategórie základného výskumu).
- Ak je predmetom projektu prevažne priemyselný výskum: 20 mil. EUR na jeden subjekt a jeden projekt (v prípade, že viac ako polovica oprávnených nákladov projektu vznikla v súvislosti s činnosťami, ktoré patria do kategórie priemyselného výskumu alebo spoločne do kategórií priemyselného a základného výskumu).
- Ak je predmetom projektu prevažne experimentálny vývoj: 15 mil. EUR na jeden subjekt a jeden projekt (v prípade, že viac ako polovica oprávnených nákladov projektu vznikla v súvislosti s činnosťami, ktoré patria do kategórie experimentálneho vývoja).
- Pomoc na štúdie uskutočniteľnosti v rámci prípravy výskumných činností: 7,5 mil. EUR na jednu štúdiu.

² Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Stimuly pre výskum a vývoj. O stimuloch pre výskum a vývoj. Dostupné na: <<https://stimuly.vedatechnika.sk/index/ostimuloch>>

Čo sa týka minimálnej výšky celkových oprávnených nákladov na projekt, v prípade základného výskumu je to 0,25 – 1 milión EUR, a v prípade priemyselného výskumu alebo experimentálneho vývoja je to 1,5 – 3,5 milióna EUR. Maximálna doba riešenia projektu je tri roky.

2.2 Štrukturálne fondy

Slovenská republika bude v programovom období 2014-2020 čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) v rámci cieľa *Investovanie do rastu a zamestnanosti* v nasledovných operačných programoch relevantných pre oblasti aplikovaného výskumu výskumného centra AgroBioTech:

- Operačný program Výskum a inovácie
- Program rozvoja vidieka SR

2.2.1 OP Výskum a inovácie³

OP Výskum a inovácie (OP Val) predstavuje spoločný programový dokument Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) a Ministerstva hospodárstva SR (MH SR) pre poskytnutie podpory z EŠIF v programovom období 2014-2020 v oblasti zameranej na vytvorenie stabilného prostredia priaznivého pre inovácie a podporu zvýšenia efektívnosti a výkonnosti systému výskumu, vývoja a inovácií ako základného piliera pre zvyšovanie konkurencieschopnosti, udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti.

Tento operačný program nadväzuje na OP Výskum a vývoj a OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast v programovom období 2007-2013. Riadiacim orgánom je MŠVVaŠ SR a zdrojom financovania je Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF).

Celková alokácia predstavuje 2 266 mil. EUR, pričom viac ako tri štvrtiny týchto prostriedkov sú určené na posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií a zvyšná časť je alokovaná na podporu zvýšenia konkurencieschopnosti MSP.

OP Val prispieva k plneniu dvoch tematických cieľov:

Tematický cieľ 1: Posilnenie technologického rozvoja a inovácií

Tematický cieľ 3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP

Aktivity OP Val sa realizujú v rámci **piatich prioritných osí**:

Prioritná os 1: Podpora výskumu, vývoja a inovácií

Prioritná os 2: Podpora výskumu, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji

Prioritná os 3: Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP

Prioritná os 4: Rozvoj konkurencieschopných MSP v Bratislavskom kraji

Prioritná os 5: Technická pomoc

³ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Operačný program Výskum a inovácie pre programové obdobie 2014-2020. Verzia 1.2, október 2014. Dostupné na: <<https://www.minedu.sk/operacny-program-vyskum-a-inovacie/>>

OP VaI: Zhrnutie základných parametrov programu	
Rozpočet	2,27 mld. EUR
Zameranie	podpora technologického rozvoja a inovácií, zvýšenie konkurencieschopnosti MSP
Oprávnení žiadatelia	Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR), štátny sektor VaV, sektor vysokých škôl, neziskový sektor VaV, podnikateľský sektor VaV, verejnoprávne inštitúcie zriadené zo zákona, výskumné organizácie z členských krajín EÚ, MH SR, štátne rozpočtové alebo štátne príspevkové organizácie v pôsobnosti MH SR, subjekty územnej samosprávy, FO alebo PO oprávnené na podnikanie, združenia FO alebo PO, Slovak Business Agency
Zodpovedný orgán	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

2.2.1.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech

Z hľadiska výskumného centra AgroBioTech sú relevantné najmä investičné priority v rámci *Prioritnej osi 1: Podpora výskumu, vývoja a inovácií*. Ide o aktivity na zvýšenie výkonnosti systému výskumu, vývoja a inovácií a zvýšenie konkurencieschopnosti slovenských výskumných tímov, ako aj stimulovanie záujmu podnikateľských subjektov v investovaní do výskumu, vývoja a inovácií. Cieľom je tiež posilnenie a zlepšenie kvality prvkov znalostného trojuholníka: Výskum – Vzdelávanie – Inovácie/Trh.

V rámci tejto prioritnej osi budú posilnené uvedené vzájomné väzby na úrovni konkrétnych individuálnych projektov, ale aj na úrovni systému a systémových opatrení s dopadom na celé územie SR, ktorých cieľom bude zvyšovať výkonnosť celého systému, jeho efektívne fungovanie a súčasne zvyšovanie miery prepájania s hospodárskou a spoločenskou praxou, a to vo výskume, vývoji a inováciách. Výsledkom týchto systémových opatrení bude aj zmena postoja verejnosti, ako aj potenciálnych odberateľov, voči výskumným inštitúciám a výskumným pracovníkom a v neposlednom rade aj kvalitatívna zmena fungovania samotných výskumných inštitúcií (SAV, univerzity a rezortné výskumné inštitúcie) tak, aby prostredníctvom vyprodukovaných poznatkov a nových technológií boli schopné poskytovať vysokokvalitné služby v prospech rozvoja regiónu, v ktorom sa nachádzajú. Základným cieľom podpory v rámci programového obdobia 2014–2020 bude konsolidácia využívania existujúcej infraštruktúry a jej modernizácia a podpora aktivít interdisciplinárnych excelentných výskumných tímov tak, aby sa dosiahol maximálny pridaný efekt pre spoločnosť a hospodársku prax.

Prioritou je vlastný výskum a vývoj podnikateľského sektora, transfer technológií s vysokou pridanou hodnotou a realizácia inovácií. Podporované sú inovácie technologického aj netechnologického charakteru, t.j. inovácie produktov, procesov, organizačné, marketingové, sociálne a environmentálne inovácie. Aktivity prispievajú k rozvoju spolupráce jednotlivých aktérov inovačného procesu. Celková výška príspevku z ERDF v tejto prioritnej osi je 1 651 mil. EUR.

Aktivity v rámci prioritnej osi 1 budú realizované prostredníctvom nasledovných **investičných priorít a špecifických cieľov**:

Investičná priorita 1.1: Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora kompetenčných centier, najmä takýchto centier európskeho záujmu.

*Špecifické ciele:***1.1.1 Zvýšenie výkonnosti systému výskumu a vývoja prostredníctvom podpory technologického transferu a IKT**

Špecifický cieľ je okrem iného zameraný na ochranu duševného vlastníctva výskumných inštitúcií (patentovanie, licencovanie, vznik spin-off a start-up), propagáciu a popularizáciu výsledkov výskumu a vývoja, zvýšenie počtu výstupov aktivít verejných a štátnych výskumno-vývojových inštitúcií pre priemysel a spoločnosť v nadväznosti na realizovanie aktivít súvisiacich s podporou národného systému pre transfer technológií.

1.1.2 Zvýšenie účasti SR v projektoch medzinárodnej spolupráce

Špecifický cieľ je zameraný na podporu účasti slovenských subjektov v projektoch a iniciatívach Európskeho výskumného priestoru (Horizont 2020, Európske technologické platformy, Spoločné technologické iniciatívy, Dunajský program a pod.), na zvýšenie miery excelentnosti slovenského výskumu, na zvýšenú účasť v medzinárodných aktivitách, zvýšenie počtu podaných projektov v rámci európskych programov a pod.

1.1.3 Zvýšenie výskumnej aktivity prostredníctvom zlepšenia koordinácie a konsolidácie výskumného a vývojového potenciálu výskumných inštitúcií

Špecifický cieľ je zameraný na pokračovanie v odstraňovaní technologickej medzery vo vybavení výskumných inštitúcií (zariadenia laboratórií, unikátne prístroje a pod.), a tým na zvýšenie výskumnej aktivity výskumných inštitúcií, zlepšenie koordinácie ich výskumného potenciálu, na integráciu vytvorenej existujúcej infraštruktúry výskumu a vývoja a zároveň na silnú interakciu s hospodárskou praxou.

Oprávnenými prijímateľmi v rámci investičnej priority 1.1 sú Centrum vedecko-technických informácií SR (v prípade národných projektov), organizácie výskumu a vývoja (štátny sektor výskumu a vývoja, sektor vysokých škôl, neziskový sektor, podnikateľský sektor), verejnoprávne inštitúcie zriadené zo zákona a výskumné organizácie z členských krajín EÚ.

Investičná priorita 1.2: Podpora investovania podnikov do výskumu a inovácií a vytváranie prepojení a synergií medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vysokoškolským vzdelávacím prostredím, najmä podpory investovania do vývoja produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie, ekologických inovácií, aplikácií verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie za podpory technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov, opatrení skorého overovania výrobkov, rozšírených výrobných kapacít, prvej výroby, najmä v základných podporných technológiách, a šírenia technológií na všeobecný účel.

*Špecifické ciele:***1.2.1 Zvýšenie súkromných investícií prostredníctvom spolupráce výskumných inštitúcií a podnikateľskej sféry**

Špecifický cieľ je zameraný na podporu spoločného kolaboratívneho výskumu a vývoja a partnerstiev podnikateľského sektora a výskumných inštitúcií formou dlhodobých projektov strategického výskumu individuálnych výskumno-vývojových centier v oblastiach špecializácie RIS3 SK. Výstupom

by mal byť zvýšený objem súkromných investícií do výskumu a vývoja, výstupy projektov využiteľné v praxi, vytvorenie nových firiem prostredníctvom inkubátorov v prostredí univerzitných vedeckých parkov a vytvorenie nových pracovných miest vo vedeckých parkoch.

1.2.2 Rast výskumno-vývojových a inovačných kapacít v priemysle a službách

Špecifický cieľ je zameraný na podporu výskumno-vývojových a inovačných aktivít podnikov, s cieľom zvýšiť ich konkurencieschopnosť v medzinárodnom/globálnom meradle. V rámci tohto cieľa budú podporované aktivity zamerané na budovanie a rozvoj výskumno-vývojových a inovačných kapacít v podnikoch, ako aj projekty s inovačným potenciálom. Podporované budú prioritne MSP, ale aj veľké podniky.

Oprávnenými prijímateľmi v rámci špecifického cieľa 1.2.1 sú Centrum vedecko-technických informácií SR (v prípade národných projektov), organizácie výskumu a vývoja (štátny sektor výskumu a vývoja, sektor vysokých škôl, neziskový sektor, podnikateľský sektor), verejnoprávne inštitúcie zriadené zo zákona a výskumné organizácie z členských krajín EÚ. V rámci jednotlivých aktivít sa uplatňuje inštitút partnerstva, t.j. predpokladom podporenia projektu je vznik konzorcia výskumných inštitúcií, pričom každá z participujúcich inštitúcií v projekte má pridelené konkrétne úlohy aj finančné prostriedky. Pre špecifický cieľ 1.2.2 sú oprávnenými prijímateľmi štátne rozpočtové alebo štátne príspevkové organizácie v pôsobnosti MH SR, FO alebo PO oprávnené na podnikanie, združenia FO alebo PO a neziskový sektor. Akademická sféra a vedecko-výskumné inštitúcie sú v prípade tohto špecifického cieľa hlavnými cieľovými skupinami.

Kontaktné informácie:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Stromová 1, 813 30 Bratislava

Tel: 02/5937 4111

E-Mail: opvai@minedu.sk

Web: <https://www.minedu.sk/operacny-program-vyskum-a-inovacie/>

2.2.2 Program rozvoja vidieka SR⁴

Program rozvoja vidieka (PRV) predstavuje programový dokument Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR pre poskytnutie podpory z EŠIF v programovom období 2014-2020 v oblasti zameranej na zvýšenie rastu, udržanie a tvorbu pracovných miest na vidieku v súlade s ochranou životného prostredia na dosiahnutie cieľov rozvoja vidieka: podporovať konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, zabezpečiť udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a dosiahnuť vyvážený územný rozvoj vidieckych komunít.

V rámci PRV na obdobie 2014-2020 bude poskytovaná pomoc z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Riadiacim orgánom je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) a alokované prostriedky predstavujú celkom 2 079 mil. EUR. PRV má napĺňať tri hlavné ciele:

⁴ Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Program rozvoja vidieka SR 2014-2020. Verzia 1.3, február 2015. Dostupné na: <<http://www.mpsr.sk/index.php?navID=935&navID2=935&SID=43&id=8644>>

- konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva,
- udržateľné využívanie prírodných zdrojov a opatrenia v oblasti klímy,
- vyvážený územný rozvoj vidieckej ekonomiky.

Ciele PRV sa budú naplňať prostredníctvom **šiestich priorít**:

- Priorita 1: Podpora prenosu znalostí a inovácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vo vidieckych oblastiach
- Priorita 2: Posilnenie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov a konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárstva vo všetkých regiónoch a presadzovanie inovačných poľnohospodárskych technológií a udržateľného obhospodarovania lesov
- Priorita 3: Podpora organizácie potravinového reťazca vrátane spracovania poľnohospodárskych výrobkov a ich uvádzania na trh, dobrých životných podmienok zvierat a riadenia rizík v poľnohospodárstve
- Priorita 4: Obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom
- Priorita 5: Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva
- Priorita 6: Podpora sociálneho začleňovania, zmierňovania chudoby a hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach

PRV SR 2014-2020: Zhrnutie základných parametrov programu	
Rozpočet	2,08 mld. EUR
Zameranie	konkurencieschopnosť v sektore pôdohospodárstva, udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi, rozvoj vidieckej ekonomiky
Oprávnení žiadatelia	spektrum oprávnených žiadateľov je veľmi široké (od poľnohospodárov, spracovateľov poľnohospodárskych a potravinárskych produktov, cez vzdelávacie organizácie, až po rôzne verejné subjekty) a je definované v programe podľa jednotlivých opatrení; bližšie sú oprávnení žiadatelia vymedzení v konkrétnych výzvach na predkladanie projektov
Zodpovedný orgán	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

2.2.2.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech

Priorita 1: Podpora prenosu znalostí a inovácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vo vidieckych oblastiach je horizontálnou prioritou, ktorá zahŕňa tri opatrenia. Opatrenia 1 a 16 sú relevantné pre aktivity výskumného centra AgroBioTech:

- Opatrenie 1: Prenos znalostí a informačné akcie
- Opatrenie 16: Spolupráca

Opatrenie 1: Prenos znalostí a informačné akcie je prierezovým opatrením, ktoré vychádza najmä z potrieb posilnenia vedomostnej základne, transferu poznatkov a inovačnej výkonnosti, spolupráce poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva podporujúcej vývoj nových produktov, postupov

a technológií, zvyšovania efektivity výrobných faktorov a nárastu pridanej hodnoty podnikov v poľnohospodárstve, potravinárstve a lesníctve a pod.

Opatrenie Prenos znalostí a informačné akcie prispieva k prierezovému cieľu „Inovácie“ formou vzdelávania a tým aj šírenia informácií o inováciách, o využívaní informačných a komunikačných technológií, transformácii inovatívnych myšlienok a metód do spracovania nových produktov a služieb na podporu ekonomického rastu, o šírení vedomostí, skúseností a spolupráce s vedou a výskumom, ako aj prepojenie na Európske inovačné partnerstvá v rámci opatrenia Spolupráca (viď nižšie) na takej úrovni, aby bolo možné tieto výsledky a poznatky použiť v poľnohospodárskej praxi.

Cieľom opatrenia je podpora projektov zameraných na získavanie, prehľbovanie a šírenie inovácií, vedomostí a zručností. Opatrenie pozostáva z dvoch **podopatrení**, ktoré budú prispievať k spolupráci medzi poľnohospodárstvom, potravinárstvom, lesníctvom a výskumom:

1.1 Odborné vzdelávanie a získavanie zručností

Vzdelávaním sa zabezpečí rozšírenie odborných znalostí a schopností osôb pracujúcich v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesníctve a vidieckych MSP a zvýši sa ich uvedomelosť pri vykonávaní samotnej pôdohospodárskej činnosti v oblasti využívania inovatívnych postupov a inovatívnych technológií. Podopatrenie prostredníctvom rôznych vzdelávacích aktivít prispieva ku kvalite ďalšieho odborného vzdelávania s cieľom zlepšiť jeho výsledky, k šíreniu inovácií, využívaniu informačných a komunikačných technológií, zvýšeniu ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti podnikov, nevyhnutnej ekologizácie poľnohospodárstva, ako i generačnej výmeny.

Podopatrenie sa zameriava na vzdelávanie v nasledovných oblastiach:

- inovácie – zavádzanie nových chovateľských, pestovateľských a spracovateľských postupov a technológií,
- vzdelávanie začínajúcich poľnohospodárov, mladých poľnohospodárov v oblasti legislatívy, výroby, spracovania a predaja produktov,
- efektívne riadenie podniku (ekonomika, financie, obchod),
- reštrukturalizácia výroby so zameraním na výrobu produktov s vyššou pridanou hodnotou a ich umiestnenie na trhoch,
- spracovanie vlastných produktov, marketingu a predaja konečnému spotrebiteľovi,
- výroba tradičných regionálnych produktov s dôrazom na tvorbu nových pracovných miest,
- lokálna ekonomika ako nástroj rozvoja regiónov v aktivitách mimo poľnohospodárskej výroby,
- vidiecky cestovný ruch,
- ekologické poľnohospodárstvo (eko-friendly postupy v poľnohospodárstve),
- posilnenie biodiverzity, preventívne, ochranné a environmentálne opatrenia,
- vzdelávanie aktívne pracujúcich občanov marginalizovaných skupín,
- využitie obnoviteľných zdrojov energie v poľnohospodárstve, pri spracovaní produktov, v lesnom hospodárstve a na vidieku.

Prijímateľom finančnej pomoci v prípade tohto podopatrenia je poskytovateľ služieb prenosu vedomostí a zručností vybraný prostredníctvom postupov verejného obstarávania riadiacim orgánom MPRV SR, prípadne Pôdohospodárskou platobnou agentúrou v prípade komplexných vzdelávacích programov trvajúcich dlhšie ako 36 mesiacov.

Ide o podporu formou nenávratného finančného príspevku formou refundácie skutočne vynaložených a zaplatených výdavkov, prípadne formou paušálneho financovania pri nepriamych výdavkoch do výšky 20% z priamych oprávnených výdavkov. Maximálna miera podpory z celkových oprávnených nákladov je 100%, pričom maximálna výška podpory pri vzdelávacom programe presahujúcom 36 mesiacov je 500 tis. EUR a pri programe nepresahujúcom 18 mesiacov je to 80 tis. EUR.

1.2 Demonštračné aktivity a informačné akcie

Informačné aktivity predstavujú krátkodobé, resp. jednorazové odborné informačné činnosti adresované pre pôdohospodárov a prijímateľov pomoci v rámci rozvoja vidieka, zamerané na poskytnutie informácií a odovzdanie skúseností pre pracujúcich v pôdohospodárstve. Tieto aktivity poskytnú prehľad o nových produktoch, procesoch, postupoch a technológiách v poľnohospodárstve, spracovaní potravín a lesníctve a ich prezentácia a rozširovanie výsledkov experimentálneho výskumu napomôže zrýchliť zvyšovanie povedomia o úspešných postupoch v praxi. Podopatrenie výrazne prispeje k posilneniu inovácií, spolupráce a rozvoja znalostí vo vidieckych oblastiach prostredníctvom rýchlejšieho odovzdávania poznatkov a trendov. Prenos a spracovanie informácií môže byť vykonané rôznymi spôsobmi, napr. prostredníctvom konferencie, výstavy, vzdelávacej relácie, informačného podujatia, eventu a pod.

Jednotlivé oblasti zamerania informačných aktivít zahŕňajú:

- aplikácia spoločnej poľnohospodárskej politiky,
- ekologické poľnohospodárstvo,
- znižovanie znečistenia jednotlivých zložiek životného prostredia,
- hospodárenie s vodou na poľnohospodárskej pôde,
- zvýšenie záujmu o hospodárenie s dôrazom na kompenzačné platby v územiach NATURA 2000,
- aplikácia hnojív a pesticídov do pôdy,
- protierózna ochrana a ochrana proti degradácii pôdy vrátane starostlivosti o trvalé trávne porasty,
- energetická efektívnosť v pôdohospodárstve,
- výroba elektrickej energie a tepla s využitím vedľajších produktov, zvyškov a iných nepotravinových surovín,
- manipulácia, uskladnenie a aplikácia organických hnojív, exkrementov hospodárskych zvierat s dôrazom na minimalizáciu úniku skleníkových plynov.

Prijímateľom finančnej pomoci v prípade tohto podopatrenia je poskytovateľ služieb informačných akcií a demonštračných aktivít vybraný na základe verejného obstarávania riadiacim orgánom MPRV SR, prípadne Pôdohospodárskou platobnou agentúrou.

Ide o podporu formou nenávratného finančného príspevku formou refundácie skutočne vynaložených a zaplatených výdavkov, prípadne formou paušálneho financovania pri nepriamych výdavkoch do výšky 20% z priamych oprávnených výdavkov. Maximálna miera podpory z celkových oprávnených nákladov je 100%, pričom maximálna výška podpory predstavuje 40 tis. EUR.

Opatrenie 16: Spolupráca reaguje na potrebu posilňovať spoluprácu a inovačnú kapacitu aktérov v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a v rozvoji vidieka a je zamerané na podporu rozličných typov spoločných činností ekonomického, environmentálneho a sociálneho charakteru. Taktiež je rozšírené o dimenziu napĺňania cieľov Európskeho inovačného partnerstva (EIP) v oblasti poľnohospodárskej produktivity a udržateľnosti. Opatrenie prispeje k prepojeniu výskumu a praxe a tým posilní transfer znalostí, inovácií vo výrobných postupoch a vývoj inovatívnych riešení uplatniteľných v praxi.

Vzájomná spolupráca výrazne prepojí aktérov reprezentujúcich výskum aj prax v rôznych oblastiach, pričom budú presadzované inovatívne riešenia. Opatrenie má za cieľ podnietiť vznik nových produktov, technológií, postupov a služieb vo vidieckych oblastiach, posilniť inovačnú kapacitu aktérov prostredníctvom spolupráce na inovačných projektoch, ako aj voľnou dostupnosťou dosiahnutých poznatkov pre širokú verejnosť.

Opatrenie Spolupráca svojím charakterom priamo prispieva k prierezovému cieľu „Inovácie“, a to predovšetkým prostredníctvom podpory vzniku a prevádzky EIP operačných skupín, ako aj podporou pilotných projektov. Konkrétne sa jedná o vývoj a realizáciu nových produktov, postupov, metód, procesov a technológií, ktoré prinesú inovatívne spôsoby riešenia identifikovaných problémov.

Opatrenie zahŕňa nasledovné **podopatrenia** relevantné pre aktivity výskumného centra AgroBioTech:

16.1 Zriadenie a prevádzka operačných skupín EIP v oblasti poľnohospodárskej produktivity a udržateľnosti

EIP zamerané na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť sa usiluje dosiahnuť svoje ciele vytvorením pridanej hodnoty prostredníctvom lepšieho prepojenia výskumu s poľnohospodárskou praxou a podporením širšieho využívania dostupných inovačných opatrení, podporou rýchlejšieho a širšieho zavedenia inovačných riešení do praxe a informovaním vedeckej obce o potrebách poľnohospodárskej praxe v oblasti výskumu.

Operačné skupiny EIP sú tvorené zainteresovanými subjektmi, ako napr. poľnohospodármi, výskumníkmi, poradcami a podnikmi zapojenými do odvetvia poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva. Operačné skupiny si vypracovávajú plán obsahujúci opis inovačného projektu, ktorý sa má vyvinúť, testovať, prispôbiť alebo vykonávať a opis očakávaných výsledkov a prínosu k cieľu EIP, ktorým je zvýšenie produktivity a udržateľné riadenie zdrojov. Operačné skupiny EIP šíria výsledky svojho projektu, a to najmä prostredníctvom siete EIP.

Operačné skupiny EIP môžu byť zamerané na tvorbu pilotných projektov, vývoj nových výrobkov, postupov, procesov a technológií, spoluprácu medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov, spoločnom využívaní zariadení a zdrojov, na diverzifikáciu poľnohospodárskych činností a pod.

Prijímateľom je najmenej 5 subjektov, ktorých spolupráca je:

- medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci, v lesnom hospodárstve, alebo v sektore cestovného ruchu a rozvoji vidieka na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, mimovládnych neziskových organizácií a výskumných organizácií,
- zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a rozvoj vidieka,
- zameraná na vytváranie klastrov a sietí.

Podpora na zriadenie a prevádzku operačnej skupiny je poskytovaná vo forme nenávratného finančného príspevku s možnosťou poskytnutia zálohovej platby do max. 50% oprávnených výdavkov v prípade investícií. Miera podpory celkových oprávnených výdavkov je 100%. Oprávnené náklady zahŕňajú: náklady na realizačné štúdie, vypracovanie podnikateľského plánu alebo inej stratégie, náklady na oživenie príslušnej oblasti s cieľom zabezpečiť uskutočniteľnosť projektu, ktorý zrealizuje operačná skupina EIP, prevádzkové náklady na spoluprácu, priame náklady na konkrétne projekty spojené s vykonaním podnikateľského alebo iného plánu a stratégie alebo na iné činnosti zamerané na inovácie, vrátane testovania, nevyhnutných investičných nákladov a nákladov na šírenie dosiahnutých poznatkov.

16.2 Podpora na pilotné projekty a na vývoj nových výrobkov, postupov, procesov a technológií

Pilotný projekt sa vzťahuje na prvotnú fázu zavádzania alebo realizovania, ktorá do určitej časti otestuje pripravenosť daného riešenia pre konečné nasadenie v rámci celého územia alebo u viacerých podnikov a organizácií, alebo podporí zavedenie dlhodobo aplikovateľného systému. Cieľom pilotného projektu je otestovať v produkčnom prostredí, či systém funguje tak, ako bol navrhnutý a či má predpoklady na konečnú alebo dlhodobú implementáciu alebo aplikáciu, resp. či je uvedené riešenie vhodné v rámci celého porovnateľného územia.

Pilotné projekty budú prioritne zamerané na:

- podporu inovácií a inovatívnych riešení,
- vývoj a zavádzanie nových výrobkov, postupov, procesov a technológií,
- vývoj a zavádzanie nových postupov a procesov pri odbyte poľnohospodárskych produktov a výrobkov,
- vývoj a zavádzanie nových inovatívnych postupov v súvislosti s variabilným, resp. presným obhospodarovaním pôdy a s technikou a technológiou v živočíšnej výrobe,
- pilotné projekty v rámci spoločných činností realizovaných v záujme zmiernenia klímy, ekológie a zlepšenia životného prostredia.

Prijímateľom podpory sú najmenej tri subjekty, ktorých spolupráca je medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci, v lesnom hospodárstve, alebo v sektore cestovného ruchu a rozvoji vidieka na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, mimovládnych neziskových organizácií a výskumných organizácií. V prípade verejného subjektu je možná podpora aj jedného subjektu,

pokiaľ poskytnutá podpora bude mať pozitívny vplyv na konkrétnych konečných užívateľov, bude verejne prístupná alebo voľne šíriteľná.

Podpora je poskytovaná vo forme nenávratného finančného príspevku s možnosťou poskytnutia zálohovej platby do max. 50% oprávnených výdavkov v prípade investícií. Miera podpory celkových oprávnených výdavkov je 100%. Podpora sa obmedzuje na maximálne obdobie siedmich rokov. Oprávnené náklady zahŕňajú: náklady na realizačné štúdie, vypracovanie podnikateľského plánu, geometrické plány, plány na zvýšenie úrodnosti alebo iné stratégie miestneho rozvoja, náklady na oživenie príslušnej oblasti s cieľom zabezpečiť uskutočniteľnosť projektu, prevádzkové náklady na uskutočnenie plánu, štúdie, prieskumu alebo spolupráce, priame náklady na konkrétne projekty spojené s vykonaním podnikateľského alebo iného plánu a stratégie alebo na iné činnosti zamerané na inovácie, vrátane testovania, zaškolenia, licencií, podpory nábehu poskytovaných služieb, nákladov na výskum a vývoj s tým spojeným, nákladov na šírenie dosiahnutých poznatkov a príslušných investičných nákladov a náklady na pilotné technologické zariadenia.

Kontaktné informácie:

Pôdohospodárska platobná agentúra
Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava
Tel: 0918 612 154
E-Mail: info@apa.sk
Web: <http://www.apa.sk/index.php?navID=494>

2.3 Ostatné národné podporné programy⁵

Okrem vyššie uvedených možností získania podpory na výskumno-vývojové a inovačné aktivity, a teda aj na aktivity výskumného centra AgroBioTech a transferového centra, existujú ďalšie národné podporné programy, ktoré sú zväčša spravované rôznymi ministerstvami a im podliehajúcimi grantovými agentúrami. Z hľadiska relevantnosti ďalších podporných programov pre AgroBioTech je financovanie zabezpečované prostredníctvom nasledovných grantových agentúr.

2.3.1 Agentúry MŠVVaŠ SR

2.3.1.1 Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV)⁶

APVV bola zriadená v roku 2005 ako rozpočtová organizácia napojená na rozpočet SR prostredníctvom kapitoly MŠVVaŠ SR a svojou činnosťou prispieva k prioritě budovania vedomostnej spoločnosti na Slovensku. Hlavným cieľom agentúry je podporovať špičkový základný a aplikovaný výskum a vývoj vo všetkých odboroch vedy a techniky, ktoré uskutočňuje štátny sektor, sektor vysokých škôl, podnikateľský sektor a neziskový sektor. Podpora výskumu a vývoja sa realizuje formou projektov výskumu a vývoja vybraných orgánmi agentúry v otvorenej súťaži vyhlásenej agentúrou. Ďalším cieľom agentúry je stimulovať účasť subjektov výskumu a vývoja v SR v

⁵ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie. Dostupné na: <<https://www.vedatechnika.sk/SK/Stranky/default2.aspx>>

⁶ Agentúra na podporu výskumu a vývoja. Dostupné na: <<http://www.apvv.sk/>>

medzinárodných a európskych programoch a iniciatívach, ako aj podpora dvojstrannej a mnohostrannej spolupráce v oblasti vedy a techniky.⁷

Agentúra je zriadená na účel podpory výskumu a vývoja (základného a aplikovaného výskumu a experimentálneho vývoja) poskytovaním finančných prostriedkov na riešenie projektov nasledovne:

- podpora systémom „zdola nahor“ – ide o verejné výzvy na predkladanie projektov v jednotlivých skupinách odborov vedy a techniky, pričom zámery, ciele a vecnú náplň projektu výskumu a vývoja si určuje žiadateľ,
- účelová forma podpory na základe vládou schválených programov agentúry,
- podpora na základe vyhlásených verejných výziev v rámci medzinárodných dohôd, programov a iniciatív, vrátane nákladov na ich prípravu.

Grantové schémy APVV zahŕňajú:

- **Bilaterálne projekty** – podpora projektov v oblasti medzinárodnej spolupráce. Cieľom je nadviazanie novej alebo zintenzívnenie už existujúcej vedecko-technickej spolupráce (zahŕňa spoluprácu s Bulharskom, Českou republikou, Čínou, Francúzskom, Gréckom, Juhoafrickou republikou, Maďarskom, Poľskom, Portugalskom, Rakúskom, Rumunskom, Ruskom, Slovinskom, Srbskom, Talianskom a Ukrajinou).
- **Multilaterálne výzvy** – cieľom je zabezpečiť národné spolufinancovanie vybraných európskych programov pre výskum a vývoj (7. Rámcový program, Eurostars, EUREKA, COST a pod.).
- **Transfer 2005** – zameraný na prenos poznatkov výskumu a vývoja do praxe.
- **Schémy štátnej pomoci** – schémy podpory výskumu a vývoja.

Kontaktné informácie:

Mýtna 23, 811 07 Bratislava

Tel: 02/572 04 501

E-Mail: agentura@apvv.sk

Web: <http://www.apvv.sk/>

2.3.1.2 Výskumná agentúra⁸

Výskumná agentúra dňa 1. júla 2015 nahradila Agentúru MŠVVaŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ (ASFEU). Ide o štátnu rozpočtovú organizáciu, ktorej hlavnou úlohou je zabezpečiť proces implementácie pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ. V minulom programovom období 2007-2013 vykonávala činnosti v rozsahu úloh delegovaných MŠVVaŠ SR ako riadiacim orgánom pre operačné programy Vzdelávanie a Výskum a vývoj.

Kontaktné informácie:

Hanulova 5/B, 841 01 Bratislava

Tel: 02/692 99 296

⁷ Agentúra na podporu výskumu a vývoja. Výročná správa 2014. Dostupné na: <http://www.apvv.sk/dokumenty/vyrocnne-spravy>

⁸ Výskumná agentúra. Dostupné na: <http://www.asfeu.sk/agentura/>

E-Mail: info@vyskumnaagentura.sk

Web: <http://www.asfeu.sk/agentura/>

2.3.1.3 Vedecká grantová agentúra MŠVVaŠ SR a SAV (VEGA)⁹

VEGA je vnútorným grantovým systémom pre rezort školstva a Slovenskej akadémie vied, ktorý zabezpečuje vzájomne koordinovaný postup pri výbere a hodnotení projektov základného výskumu riešených na pracoviskách vysokých škôl a vedeckých ústavov SAV. Ide o projekty v rámci jednotlivých odborov vedy a techniky:

- prírodné vedy,
- technické vedy,
- lekárske vedy,
- pôdohospodárske vedy,
- spoločenské vedy,
- humanitné vedy.

Kontaktné informácie:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Odbor vedy a techniky na vysokých školách, Sekcia vysokých škôl, vedy a výskumu

Stromová 1, 813 30 Bratislava

Mgr. Jozef Maculák – riaditeľ odboru

Tel: 02/59 374 331

E-Mail: Jozef.maculak@minedu.sk

Web: <http://www.minedu.sk/vedecka-grantova-agentura-msvvas-sr-a-sav-vega/>

2.3.2 Agentúry MH SR

2.3.2.1 Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA)¹⁰

SIEA bola zriadená v roku 1999 a v súčasnosti funguje ako štátna príspevková organizácia v pôsobnosti MH SR. Medzi jej hlavné úlohy v oblasti podpory výskumu, vývoja a inovácií patrí administrácia opatrení na podporu inovácií a výskumu, sledovanie a vyhodnocovanie inovačných aktivít na Slovensku a návrh opatrení na ich podporu. Agentúra administruje výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok z európskych fondov, ktoré sú určené pre verejný sektor aj pre podnikateľskú sféru.

V rámci operačného programu Výskum a inovácie SIEA pripravuje štyri národné projekty. Okrem toho je agentúra vykonávateľom schémy na iniciáciu a zintenzívnenie priamej spolupráce medzi podnikateľmi a vybranými vedecko-výskumnými pracoviskami s názvom Inovačné vouchre. Rolu vykonávateľa plní agentúra aj v rámci schémy štátnej pomoci na podporu medzinárodnej spolupráce v oblasti priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja smerovaného do inovácií formou dotácie zo štátneho rozpočtu.

⁹ Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Vedecká grantová agentúra MŠVVaŠ SR a SAV (VEGA). Dostupné na: <http://www.minedu.sk/vedecka-grantova-agentura-msvvas-sr-a-sav-vega/>

¹⁰ Slovenská inovačná a energetická agentúra. Dostupné na: <http://www.siea.sk/>

Kontaktné informácie:

SIEA – Odbor inovácií
Bajkalská 27, 827 99 Bratislava 27
Tel: 02/58 248 406
E-Mail: office@siea.gov
Web: <http://www.siea.sk/>

3 PROGRAMY A FONDY EÚ 2014-2020

Európske programy a fondy, ktorými Európska únia podporuje a implementuje svoje rozvojové politiky na obdobie 2014-2020, a ktoré sú relevantné pre rozvoj výskumného centra AgroBioTech, je možné pre účely tejto publikácie rozdeliť na nasledovné skupiny:

1. Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) tvoria približne 76% celkového rozpočtu EÚ. K dispozícii je 11 spoločných cieľov stanovených ako priority na úrovni EÚ a každý fond sa zameriava na jednu alebo viac z týchto priorít. Tieto fondy EŠIF sú realizované predovšetkým prostredníctvom národných alebo regionálnych programov (viď kapitola 2.2), ktoré riadia členské štáty alebo regióny, ktoré ustanovujú riadiaci orgán pre každý program.

EŠIF sa delia na nasledovné fondy:

- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EAFRD),
- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF),
- Európsky sociálny fond (ESF),
- Kohézny fond (CF),
- Európsky námorný a rybársky fond (EMFF).

2. Komunitárne fondy sú na rozdiel od EŠIF centralizované na úrovni Európskej Komisie a/alebo jej výkonných agentúr. Medzi najvýznamnejšie programy a nástroje, ktoré sú relevantné pre rozvoj výskumu a inovácií patria:

- Rámcový program EÚ pre výskum a inovácie (Horizont 2020),
- Program výskumu a vývoja uskutočňovaný spoločne niektorými členskými štátmi, ktorý je zameraný na podporu malých a stredných podnikov vykonávajúcich výskum a vývoj (Eurostars),
- Rámcový program EÚ na podporu MSP a podnikania (COSME),
- Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE),
- Program EÚ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport (Erasmus+).

3. Európska územná spolupráca (Interreg):

- Nadnárodná spolupráca,
- Medziregionálna spolupráca,
- Cezhraničná spolupráca.

4. Partnerstvá a iniciatívy pre výskum a inovácie:

- Európske technologické platformy (ETP),
- Spoločné európske iniciatívy (JTI),
- Európsky inštitút inovácií a technológií (EIT),
- Európske inovačné partnerstvá (EIP).

5. Finančné nástroje na podporu výskumu a inovácií Európskeho investičného fondu (EIF) a Európskej investičnej banky (EIB).

Prehľad možností komunitárnych fondov a iniciatív pre výskumné centrum AgroBioTech poskytuje nasledujúca tabuľka.

PROGRAM	TYP PODPORY	MOŽNOSTI ÚČASTI	OBLASTI PODPORY
HORIZONT 2020	Granty	IA, RIA, CSA: Partner v konzorciu	Podľa tém definovaných v príslušných viacročných pracovných programoch
	Granty	FTI: Partner v konzorciu (pri splnení minimálnych podmienok)	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
	Granty	SME Instrument: možnosť účasti len ako subdodávateľ riešení alebo štúdií pre firmy	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
	Granty	MSCA: Hostovanie a vysielanie stážistov (mladých aj skúsených výskumníkov)	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
EUROSTARS	Granty	Partner v konzorciu (pri splnení minimálnych podmienok)	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
COSME	Služby	Enterprise Europe Network, IPR Helpdesk, Portál Vaša Európa, Portál pre internacionalizáciu	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
	Granty	Partner v konzorciu pre oblasť podpory podnikania (pri splnení minimálnych podmienok)	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
LIFE	Granty	Partner v konzorciu	Životné prostredie a ochrana klímy
ERASMUS+	Granty	Partner v konzorciu	Vzdelávanie a odborná príprava
ETC Stredná Európa	Granty	Partner v konzorciu	Inovácie, nízkouhlíkové hospodárstvo, ochrana prírodných a kultúrnych zdrojov, doprava
ETC Dunajský nadnárodný program	Granty	Partner v konzorciu	Inovácie, životné prostredie, kultúra, dopravné prepojenia, energetická efektívnosť, efektívna verejná správa
Interreg Europe	Granty	Partner v konzorciu	Výskum, vývoj a inovácie, konkurencieschopnosť MSP, nízkouhlíkové hospodárstvo, životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov

ETP	Informácie, networking, tvorba politík, spoločné projekty	Partnerstvo (pozorovateľ) v relevantných platformách, partner v konzorciu pri špecifických výzvach	Podľa tém príslušných ETP (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
EIT	Informácie, vzdelávanie, networking, tvorba politík	Partnerstvo v relevantných KIC	KIC Food4Future: udržateľný zásobovanie reťazec v poľnohospodárstve
EIP	Informácie, networking, tvorba politík	Účasť v štruktúrach, využívanie informácií	EIP-AGRI: Poľnohospodárstvo a lesníctvo
Finančné nástroje EIB/EIF	Úvery a záruky	Žiadateľ o úver na rozsiahle výskumné projekty	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)

3.1 Horizont 2020

Už od 80. rokov minulého storočia Európska únia koordinuje výskumné aktivity prostredníctvom tzv. rámcových programov. V súčasnom období 2014-2020 je v implementácii už ôsmy v poradí pod názvom Horizont 2020. S rozpočtom približne 80 mld. EUR tak patrí k najväčším programom Európskej únie vôbec. Po prvý raz v sebe prepojuje celý inovačný cyklus od základného a aplikovaného výskumu, cez testovanie a demonštračné aktivity až po prípravu nových produktov pre uvedenie na trh.

Program je tvorený **tromi piliermi**:

Pilier 1: Excelentná veda podporujúca aktivity na hraniciach nového poznania a podporné aktivity ľudských zdrojov a infraštruktúr v nasledovných oblastiach:

- Európska rada pre výskum (ERC),
- nové a nastupujúce technológie (FET),
- mobilitné aktivity Marie Sklodowska Curie (MSCA),
- vytváranie, prístup a využitie európskych výskumných infraštruktúr.

Pilier 2: Vedúce postavenie v rámci podporných a priemyselných technológií (LEIT), ktoré podporuje výskum a inovácie v oblasti:

- informačných a komunikačných technológií,
- nanotechnológií, nových materiálov, výrobných procesov a biotechnológií,
- vesmíru.

Pilier 3: Spoločenské výzvy (SC), zameriavajúce sa na:

- zdravie, demografické zmeny, zdravé prostredie,
- potravinovú bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo, bioekonomiku,
- bezpečnú, čistú a efektívne využívanú energiu,
- inteligentnú dopravu,
- efektívne využívanie zdrojov, klímu, nerastné suroviny,
- inkluzívnu a inovatívnu spoločnosť,
- bezpečnosť.

HORIZONT 2020: Zhrnutie základných parametrov programu	
Rozpočet	80 mld. EUR
Zameranie	výskum, vývoj, inovácie
Oprávnení žiadatelia	verejné a súkromné subjekty, výskumníci - jednotlivci
Oprávnené krajiny	EÚ28, asociované krajiny podľa špecifických zmlúv a tretie krajiny na základe špecifických podmienok
Zodpovedný orgán	EK GR Výskum a inovácie

3.1.1 Priority relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech

Priority sú strategickými oblasťami podpory v jednotlivých tematických oblastiach. Pre bližšie informácie o aktuálnych špecifických cieľoch, ktoré sú otvorené na predkladanie projektov je potrebné konzultovať dvojročný pracovný program príslušnej tematickej priority, ktorý podrobne definuje zameranie, očakávané aktivity a výsledky, podporovaný typ projektov, časový harmonogram výziev ako aj predpokladaný rozpočet.

Nasledujúca tabuľka stručne predstavuje základné oblasti jednotlivých tematických priorít, ktoré sú relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech.

HORIZONT 2020: Zhrnutie základných oblastí tematických priorít pre výskumné centrum AgroBioTech	
Potraviny a biohospodárstvo	udržateľné poľnohospodárstvo, udržateľný a konkurencieschopný agropotravinársky sektor pre bezpečné a zdravé stravovanie, vodné zdroje, biohospodárstvo
Zdravie	výživa pre zdravie
Energetika	poľnohospodárstvo a alternatívne energetické zdroje
Klíma	ekoinovácie, odpadové hospodárstvo, využitie prírodných zdrojov, dopad poľnohospodárstva a potravinárstva na klimatické zmeny, ochrana vodných zdrojov
Biotechnológie	využitie biotechnológií v poľnohospodárstve a potravinárstve, vr. priemyselných postupov a produktov
IKT	využívanie informačných a komunikačných technológií v poľnohospodárstve a potravinárstve
Inovácie v MSP	prierezové témy inovácií (klastre, nové metódy financovania a podpory, otvorené a sociálne inovácie)

3.1.1.1 Potravinová bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo, morský a námorný výskum a bioekonomika

Osobitný cieľ spočíva v zabezpečení dostatočných zásob bezpečných, zdravých a vysoko kvalitných potravín a iných bioproduktov prostredníctvom vývoja produktívnych, udržateľných systémov prvovýroby, ktoré efektívne využívajú zdroje, podpory súvisiacich ekosystémových služieb a obnovy biologickej diverzity spolu s konkurencieschopným a nízkouhlíkovým dodávateľským, spracovateľským a marketingovým reťazcom. To urýchli prechod na udržateľné európske biohospodárstvo a preklenie medzery medzi novými technológiami a ich využívaním.

Základné aktivity:

- a) Udržateľné poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo. Cieľom je dodávať dostatok potravín, krmív, biomasy a iných surovín, a zároveň chrániť prírodné zdroje, ako sú voda, pôda a biodiverzita z európskeho i celosvetového hľadiska, a posilňovať ekosystémové služby vrátane vyrovňovania sa s podmienkami súvisiacimi so zmenou klímy a jej zmierňovania. Činnosti sú zamerané na zvýšenie kvality a hodnoty poľnohospodárskych výrobkov prostredníctvom vytvorenia udržateľnejších a produktívnejších poľnohospodárskych systémov vrátane chovu hospodárskych zvierat a systémov v oblasti lesného hospodárstva, ktoré sú rozmanité, odolné a efektívne využívajú zdroje (a to nízkouhlíkové a s nízkou mierou vonkajších vstupov a nízkou spotrebou vody), chránia prírodné zdroje, produkujú menej odpadu a dokážu sa prispôbovať meniacemu sa životnému prostrediu. Okrem toho sa činnosti zameriavajú na rozvoj služieb, koncepcií a politík na zveľadenie vidieckeho živobytia a podporu udržateľnej spotreby. Konkrétne v prípade lesného hospodárstva je cieľom udržateľným spôsobom produkovať biomasu a bioprodukty a zabezpečovať ekosystémové služby, a to s náležitým ohľadom na ekonomické, ekologické a sociálne aspekty lesného hospodárstva. Činnosti sa zamerajú na ďalší rozvoj produkcie a udržateľnosti zdrojovo efektívnych systémov lesného hospodárstva, ktoré pomáhajú pri posilňovaní odolnosti lesov a ochrane biodiverzity a ktoré sú schopné pokryť zvýšený dopyt po biomase. Zváži sa aj interakcia funkčných rastlín so zdravím a kvalitou života, ako aj využívanie záhradníctva a lesného hospodárstva na rozvoj zelených oblastí v mestách.
- b) Udržateľný a konkurencieschopný agropotravinársky sektor pre bezpečné a zdravé stravovanie. Cieľom je vyjsť v ústrety požiadavkám občanov a životného prostredia na bezpečné, zdravé a cenovo dostupné potraviny, vytvoriť udržateľnejšie spracovanie, distribúciu a spotrebu potravín a krmív a zvýšiť konkurencieschopnosť potravinového sektora a zároveň zväziť kultúrnu zložku kvality potravín. Činnosti sú zamerané na zdravé a bezpečné potraviny pre všetkých, rozhodnutia spotrebiteľov na základe informácií, stravovacie riešenia a inovácie pre lepšie zdravie a konkurencieschopné metódy spracovania potravín, v rámci ktorých sa využíva menej zdrojov a prídavných látok a produkuje sa menej vedľajších produktov, odpadu a skleníkových plynov.
- c) Využitie potenciálu živých vodných zdrojov. Cieľom je hospodáriť s živými vodnými zdrojmi, udržateľne ich využívať a zachovávať tak, aby sa získal čo najväčší sociálny a hospodársky prínos/návratnosť z európskych oceánov, morí a vnútrozemských vôd a chránila sa pritom biodiverzita. Činnosti sú zamerané na optimálne prispievanie k zabezpečeniu dodávok potravín prostredníctvom rozvoja udržateľného rybárstva priaznivého k životnému prostrediu, udržateľného riadenia ekosystémov poskytujúcich tovary a služby, konkurencieschopnej a tiež ekologickej európskej akvakultúry v kontexte celosvetového hospodárstva a na podporu morskej a námornej inovácie prostredníctvom biotechnológií na podnietenie inteligentného „modrého“ rastu.
- d) Udržateľné a konkurencieschopné biodvetvia a podpora rozvoja európskeho biohospodárstva. Cieľom je podpora nízkouhlíkových, zdrojovo efektívnych, udržateľných a konkurencieschopných európskych biodvetví. Činnosti sú zamerané na podporu znalostného biohospodárstva prostredníctvom pretvorenia tradičných priemyselných postupov a produktov na také, ktoré sa zakladajú na biozdrojoch, efektívne ich využívajú a sú energeticky efektívne, rozvoj integrovaných biorafinérií druhej a ďalších generácií, optimalizáciu využívania biomasy z prvotnej produkcie, vrátane rezíduí, biodpadu

a vedľajších produktov z bioodvetví a otváranie nových trhov prostredníctvom podpory systémov normalizácie a udeľovania povolení, regulačných a demonštračných činností a činností testovania v teréne, pričom sa zohľadňuje vplyv biohospodárstva na využívanie pôdy a zmeny využívania pôdy, ako aj názory a obavy občianskej spoločnosti.

e) Prierezový morský a námorný výskum.

3.1.1.2 Zdravie, demografické zmeny a zdravé prostredie

Osobitným cieľom je zlepšenie zdravia a kvality života pre všetkých. Zdravie a kvalita života pre všetkých – deti, dospelých i starších ľudí, vysoko kvalitné hospodársky udržateľné a inovačné systémy zdravotnej a sociálnej starostlivosti ako súčasť systémov sociálneho zabezpečenia a príležitosti na tvorbu nových pracovných miest a rastu sú cieľmi podpory poskytovanej výskumu a inovácie v rámci reakcie na túto výzvu, a budú predstavovať významný prínos ku stratégii Európa 2020.

Úspešné snahy v oblasti prevencie, včasného odhalenia, zvládania, liečby a liečenia ochorení, zdravotného postihnutia, oslabenosti a obmedzenej funkčnosti sprevádza zásadné pochopenie ich rozhodujúcich faktorov a príčin, procesov a vplyvov, ako aj faktorov podporujúcich dobré zdravie a kvalitu života. Lepšie chápanie zdravia a ochorení si bude vyžadovať úzke prepojenie základného, klinického, epidemiologického a socio-ekonomického výskumu. Dôležitá je aj účinná vzájomná výmena údajov, štandardizované spracovanie údajov a prepojenie týchto údajov s veľkými skupinovými štúdiami, a takisto aj premena zistení výskumu v klinickej oblasti, najmä pomocou vykonávania klinických testov, ktoré by sa mali týkať všetkých vekových skupín s cieľom zabezpečiť, aby boli tieto lieky prispôsobené na použitie týmito vekovými skupinami.

Základné aktivity:

- pochopenie rozhodujúcich zdravotných faktorov (vrátane faktorov súvisiacich s výživou, fyzickou aktivitou a rodom, a životným prostredím, sociálno-ekonomických, profesijných faktorov a faktorov súvisiacich s klímou);
- zlepšenie podpory zdravia a prevencie ochorení;
- pochopenie ochorení a zlepšenie diagnostiky a prognostiky;
- vytváranie nákladovo efektívnych preventívnych a skriningových programov a zlepšenie posudzovania náchylnosti na ochorenie;
- zlepšenie dohľadu nad infekčnými chorobami a pripravenosti na boj proti epidémiám a novým chorobám;
- vyvíjanie nových a lepších preventívnych a terapeutických vakcín a liekov;
- používanie medicíny in silico na zlepšenie zvládania a predvídania ochorení;
- rozvoj regeneračnej medicíny, prispôsobených liečebných postupov a liečby ochorení vrátane paliatívnej medicíny;
- prenos znalostí do klinickej praxe a stupňovateľných inovačných činností;
- zlepšovanie informácií o zdraví a lepší zber a využívanie údajov skupinových a administratívnych údajov o zdraví;
- štandardizované analýzy údajov a techniky;
- aktívne starnutie, nezávislý život a život s pomocou;
- individuálna informovanosť a schopnosť samostatnej starostlivosti o zdravie;
- podpora integrovanej starostlivosti vrátane psychosociálnych aspektov;

- zlepšovanie vedeckých nástrojov a metódy na podporu tvorby politík a regulačných potrieb;
- optimalizácia efektívnosti a účinnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti a zníženie rozdielov v zdraví prijímaním rozhodnutí na základe dôkazov a rozširovaním najlepších postupov a inovačných technológií a prístupov;
- aktívne zapojenie poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, aby sa zaistilo rýchle využitie a uplatnenie výsledkov.

3.1.1.3 Bezpečná, čistá a efektívne využívaná energia

Osobitný cieľ spočíva v zabezpečení prechodu k spoľahlivému, dostupnému, verejnou akceptovanému, udržateľnému a konkurencieschopnému energetickému systému zameranému na zníženie závislosti od fosílnych palív v kontexte čoraz väčšieho nedostatku zdrojov, zvyšujúcich sa energetických potrieb a klimatických zmien.

Základné aktivity:

- a) Zníženie energetickej spotreby a uhlíkovej stopy prostredníctvom inteligentného a udržateľného využívania. Činnosti sa zameriavajú na výskum a testovanie v plnom rozsahu, pokiaľ ide o nové koncepcie, netechnické riešenia, účinnejšie, spoločensky prijateľné a cenovo dostupnejšie technické zložky a systémy so zabudovanou inteligenciou, s cieľom umožniť energetické riadenie v reálnom čase pre nové a existujúce budovy, modernizované budovy, mestá a mestské časti s takmer nulovými emisiami, nulovou spotrebou energie a s kladnou energetickou bilanciou, vyhrievanie a chladenie pomocou energie z obnoviteľných zdrojov, vysoko účinné odvetvia a masové preberanie energeticky efektívnych a energeticky úsporných riešení a služieb zo strany spoločností, jednotlivcov, komunít a miest.
- b) Nízkonákladové, nízkouhlíkové dodávky elektrickej energie. Činnosti sú zamerané na výskum, vývoj a demonštráciu v plnom rozsahu, pokiaľ ide o inovačné obnoviteľné zdroje energie, efektívne a flexibilné elektrárne spaľujúce fosílna palivá s nízkymi uhlíkovými emisiami a technológie na zachytávanie a ukládanie uhlíka alebo technológie pre opätovné využitie CO₂, ktoré ponúkajú väčší rozsah, nižšie náklady, technológie bezpečné pre životné prostredie so zvýšenou účinnosťou z hľadiska konverzie a s väčšou dostupnosťou pre rôzne trhové a prevádzkové prostredia.
- c) Alternatívne palivá a mobilné zdroje energie. Činnosti sú zamerané na výskum, vývoj a demonštráciu v plnom rozsahu, pokiaľ ide o technológie a hodnotové reťazce na zvýšenie konkurencieschopnosti a udržateľnosti bioenergie a iných alternatívnych palív určených na výrobu elektrickej energie a tepla, pozemnú, námornú a leteckú dopravu s potenciálom na účinnejšiu energetickú konverziu, na skrátenie času uvedenia technológií založených na vodíku a palivových článkoch na trh a na vytvorenie nových možností vykazujúcich dlhodobý potenciál dozrievania.
- d) Jednotná, inteligentná európska elektrická sieť. Činnosti sa zameriavajú na výskum, vývoj a demonštráciu v plnom rozsahu, pokiaľ ide o nové technológie inteligentnej energetickej siete, technológie zálohovania a vyvažovania umožňujúce väčšiu flexibilitu a efektívnosť vrátane tradičných elektrární, pružné uskladnenie energie, systémy a štruktúry trhu na plánovanie, monitorovanie, kontrolu a bezpečnú prevádzku interoperabilných sietí (vrátane otázok normalizácie), a to na otvorenom, nízkouhlíkovom, environmentálne udržateľnom

konkurencieschopnom trhu odolnom voči zmene klímy a za bežných a mimoriadnych podmienok.

- e) Nové poznatky a technológie. Činnosti sú zamerané na multidisciplinárny výskum čistých, bezpečných a udržateľných energetických technológií (vrátane vizionárskych opatrení) a spoločnú realizáciu celoeurópskych výskumných programov a zariadení svetovej triedy.
- f) Pevné rozhodovanie a zapojenie verejnosti. Činnosti zahŕňajú vývoj nástrojov, metód, vzorov a možných na budúcnosť orientovaných scenárov pevnej a transparentnej politickej podpory, ako aj činnosti zamerané na angažovanie verejnosti, zapojenie používateľov, environmentálny vplyv a posúdenie udržateľnosti, čím sa zlepši chápanie sociálno-ekonomických trendov a vyhliadok súvisiacich s energetikou.
- g) Uvádzanie energetických inovácií na trh – na základe programu Inteligentná energia – Európa. Činnosti vychádzajú z činností v rámci programu Inteligentná energia – Európa a ďalej ich rozvíjajú. Zameriavajú sa na aplikovanú inováciu a podporu noriem s cieľom uľahčiť uvedenie nových energetických technológií a služieb na trh, odstrániť prekážky netechnologického charakteru a urýchliť cenovo efektívne vykonávanie energetických politík Únie. Pozornosť sa bude venovať aj inovácii v záujme inteligentného a udržateľného využívania existujúcich technológií.

3.1.1.4 Efektívne využívanie zdrojov, klíma a nerastné suroviny

Osobitným cieľom je vytvoriť hospodárstvo a spoločnosť, ktoré efektívne využívajú zdroje a vodu a sú odolné voči zmene klímy, dosiahnuť ochranu a udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a ekosystémami a udržateľnú dodávku a využívanie surovín s cieľom uspokojiť potreby rastúcej svetovej populácie v rámci udržateľných obmedzení prírodných zdrojov a ekosystémov planéty.

Základné aktivity:

- a) Boj proti zmene klímy a adaptácia na ňu. Cieľom je vytvárať a posudzovať inovačné, nákladovo efektívne a udržateľné opatrenia a stratégie na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu zacielené na skleníkové plyny a aerosóly s obsahom CO₂ aj bez neho a zdôrazňujúce technické aj netechnické ekologické riešenia prostredníctvom získavania dôkazov ako základu pre informované, skoré a účinné opatrenia a pre vytvorenie siete potrebných spôsobilostí. Činnosti sa zameriavajú na: zlepšenie pochopenia zmeny klímy a rizík spojených s extrémnymi javmi a náhlymi zmenami súvisiacimi s klímou s cieľom zabezpečiť spoľahlivé predpovede o klíme; posudzovanie vplyvov na globálnej, regionálnej a miestnej úrovni, slabých miest; vytváranie inovačných nákladovo účinných adaptačných opatrení a opatrení na predchádzanie rizikám a na ich riadenie a podporu politík a stratégií na zmiernenie zmeny klímy vrátane štúdií, ktoré sa zameriavajú na vplyv politík ostatných odvetví.
- b) Ochrana životného prostredia, udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi, vodou, biodiverzitou a ekosystémami. Cieľom je zabezpečiť znalosti a nástroje v oblasti hospodárenia s prírodnými zdrojmi a ich ochrany, aby sa dosiahla udržateľná rovnováha medzi obmedzenými zdrojmi a súčasnými a budúcimi potrebami spoločnosti a hospodárstva. Činnosti sa zameriavajú na: rozširovanie nášho chápania biodiverzity a fungovania ekosystémov, ich interakcií so sociálnymi systémami a ich úlohy pri udržiavaní hospodárstva a kvality života ľudí; rozvoj integrovaných prístupov k riešeniu výziev súvisiacich s vodou

a prechod k udržateľnému hospodáreniu s vodnými zdrojmi a službami a ich udržateľnému využívaniu; a na zabezpečovanie znalostí a nástrojov na účinné rozhodovanie a zapojenie verejnosti.

- c) Zabezpečenie udržateľných dodávok neenergetických a nepoľnohospodárskych surovín. Cieľom je zlepšiť základňu znalostí o surovinách a vytvoriť inovačné riešenie na skúmanie, ťažbu, spracovanie, použitie a opätovné použitie, recykláciu a opätovné získavanie surovín nákladovo efektívnym spôsobom efektívne využívajúcim zdroje a šetrným voči životnému prostrediu a na ich nahradenie hospodársky prítazlivými a environmentálne udržateľnými alternatívami s nižším vplyvom na životné prostredie vrátane uzavretých procesov a systémov. Činnosti sa zameriavajú na: zlepšovanie základne znalostí o dostupnosti surovín; podporu udržateľných a účinných dodávok, ako aj používania a opätovného používania surovín vrátane minerálnych zdrojov získavaných na zemi i z mora; nachádzanie alternatív dôležitých surovín; a na zlepšovanie informovanosti a zručností spoločnosti v oblasti surovín.
- d) Umožnenie prechodu k ekologickému hospodárstvu a spoločnosti prostredníctvom ekoinovácie. Cieľom je podporovať všetky formy ekoinovácie, ktoré napomáhajú prechodu k ekologickému hospodárstvu. Činnosti okrem iného vychádzajú z činností vykonávaných v rámci programu ekologickej inovácie a zlepšujú ich a zameriavajú sa na: posilňovanie ekoinovačných technológií, postupov, služieb a produktov vrátane preskúmania spôsobov ako znížiť množstvá surovín vo výrobe a spotrebe, odstrániť prekážky v tomto kontexte a zvyšovanie ich prijatia na trhu a reprodukcie, s osobitnou pozornosťou venovanou MSP; podporu inovačných politík, udržateľných ekonomických modelov a spoločenských zmien; pokrok v oblasti meraní a posudzovania smerom k ekologickému hospodárstvu; a na podporu účinného využívania zdrojov prostredníctvom digitálnych systémov.
- e) Rozvoj komplexných a trvalých celosvetových systémov environmentálnych informácií a pozorovania. Cieľom je zaistiť dodávku dlhodobých údajov a informácií potrebných pri riešení tejto výzvy. Činnosti sa zameriavajú na spôsobilosti, technológie a infraštruktúry údajov na pozorovanie a monitorovanie Zeme pomocou diaľkového snímania i meraní in situ, ktoré dokážu neprestajne poskytovať včasné a príslušné informácie a umožnia vypracúvať predpovede a prognózy. Bude sa povzbudzovať poskytovanie bezplatného, otvoreného a neobmedzeného prístupu k interoperabilným údajom a informáciám. Činnosti napomáhajú určiť budúce operačné činnosti programu Copernicus a zlepšiť využitie údajov programu Copernicus na účely výskumných činností.
- f) Kultúrne dedičstvo. Cieľom je preskúmať stratégie, metódy a nástroje potrebné na to, aby sa prispelo k dynamickému a udržateľnému kultúrnemu dedičstvu v Európe v súvislosti so zmenou klímy. Kultúrne dedičstvo vo svojich rozličných materiálnych formách poskytuje živý kontext pre odolné komunity reagujúce na rôznorodé zmeny. Výskum v oblasti kultúrneho dedičstva si vyžaduje multidisciplinárny prístup na to, aby sa zlepšilo chápanie historického materiálu. Činnosti sa zamerajú na určenie úrovni odolnosti prostredníctvom pozorovaní, monitorovania a modelov, ako aj na zabezpečenie lepšieho chápania toho, ako komunity vnímajú a reagujú na zmenu klímy a seizmické a vulkanické hrozby.

3.1.1.5 Vedúce postavenie v rámci podporných a priemyselných technológií - Biotechnológia

Osobitným cieľom biotechnologického výskumu a inovácie je rozvíjať konkurencieschopné, udržateľné, bezpečné a inovačné priemyselné produkty a postupy a prispievať ako inovačná hnacia sila vo viacerých európskych odvetviach, napr. v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve,

potravinárstve, energetike, chemickom priemysle a zdravotníctve, ako aj znalostnom biohospodárstve.

Základné aktivity:

- a) Podpora špičkových biotechnológií ako budúcej hnacej sily inovácie. Rozvoj vznikajúcich technologických oblastí, ako je napr. syntetická biológia, bioinformatika či systémová biológia, ktoré v sebe nesú veľký prísľub inovačných produktov a technológií a úplne novátorských aplikácií.
- b) Priemyselné postupy a produkty založené na biotechnológii. Rozvoj priemyselnej biotechnológie a navrhovanie bioprocsov na priemyselnej úrovni v záujme konkurencieschopných priemyselných výrobkov a udržateľných postupov (napr. v oblasti chémie, zdravia, baníctva, energetiky, výroby celulózy a papiera, výrobkov z vlákien a dreva, textílií, škrobu, spracovania potravín) a jej environmentálneho a zdravotného rozmeru vrátane činností na odstraňovanie znečistenia.
- c) Inovačné a konkurencieschopné platformové technológie. Rozvoj platformových technológií (napr. genomiky, metagenomiky, proteomiky, metabolomiky, molekulárnych nástrojov, expresívnych systémov, fenotypizačných a bunkových platforiem) s cieľom posilniť vedúce postavenie a konkurenčnú výhodu vo viacerých odvetviach, ktoré majú hospodárske vplyvy.

3.1.1.6 Inovácie v MSP¹¹

Osobitným cieľom je podnietiť udržateľný hospodársky rast prostredníctvom zvýšenia úrovne inovácie v malých a stredných podnikoch (MSP)¹² s pokrytím ich príslušných inovačných potrieb v rámci celého inovačného cyklu všetkých druhov inovácie a vytvoriť tak rýchlejšie rastúce a medzinárodne aktívne MSP.

Cieľom navrhovaných opatrení je doplniť národné a regionálne politiky a programy v oblasti podnikateľskej inovácie, posilniť spoluprácu medzi MSP vrátane nadnárodnej spolupráce, zoskupení a ďalších činiteľov v Európe podstatných pre inováciu, preklenúť medzeru medzi výskumom a vývojom a úspešným uvedením na trh, vytvoriť prostredie, ktoré je priaznivejšie podnikateľskej inovácii, vrátane opatrení na strane dopytu a opatrení zameraných na podporu prenosu znalostí, a poskytovať podporu zohľadňujúcu meniacu sa podobu inovačných postupov, nových technológií, trhov a obchodných modelov.

Táto oblasť programu Horizont 2020 podporuje:

- Nástroj pre MSP;
- MSP intenzívne sa zaoberajúcich výskumom v rámci programu Eurostars;
- Posilňovanie inovačných kapacít MSP, najmä prostredníctvom siete EEN;
- Podpora inovácie orientovanej na trh.

¹¹ Prevzaté z letáku „Inovácie v MSP (popis programovej oblasti)“, Autor: Ivan Filus, Január 2014

¹² Definícia MSP: „MSP“ sú mikropodniky, malé a stredné podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 zamestnancov a obratom menším ako 50 mil. eur alebo celkovým majetkom do 43 mil. eur. Tieto horné hranice sa vzťahujú na údaje individuálnych spoločností. Je možné, že spoločnosť, ktorá je súčasťou väčšej skupiny, bude musieť zahrnúť aj zamestnancov, obrat alebo majetok ďalších spoločností zo skupiny. Na základe odporúčania Komisie 2003/361/ES.

Aktivitami časti „Podpora inovácie orientovanej na trh“ sa podporí nadnárodná inovácia stimulovaná trhom s cieľom zlepšenia inovačných kapacít MSP prostredníctvom zlepšenia rámcových podmienok pre inováciu, ako aj riešenia konkrétnych prekážok zabraňujúcich rastu inovačných MSP s potenciálom rýchleho rastu. Bude sa podporovať špecializovaná inovačná podpora (napr. využívanie práv duševného vlastníctva, siete dodávateľov, podpora podnikov uskutočňujúcich prenos technológií a strategický návrh) a preskúmanie verejných politík v súvislosti s inováciou.

V súčasnosti (Pracovný program 2014-2015) sa v tejto oblasti podporujú nasledovné aktivity:

- Projekty pre nové priemyselné hodnotové reťazce realizované klastrami;
- Európsky certifikát pre programy inovačných voucherov na podporu vývoja technológií;
- Peer-learning inovačných agentúr;
- Využitie plného potenciálu on-line spolupráce pre podporu inovácií MSP Profesionalizácia otvoreného riadenia inovácií v MSP;
- Meranie vstupov a výstupov otvorených inovácií v MSP;
- Budovanie komunity a rozvoj kompetencií pre nástroje koučovanie MSP.

3.1.2 Opatrenia (typy projektov) relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech

Nižšie v texte sú popísané opatrenia (typy projektov), ktoré môžu slúžiť na financovanie aktivít výskumného centra AgroBioTech. Pre podrobné tematické vymedzenie je potrebné sledovať aktuálne dvojročné pracovné programy¹³, ktoré obsahujú podrobné vymedzenie tém, typov nástrojov, termínov uzávierok výziev na predkladanie návrhov a pridelených rozpočtov.

Nasledujúca tabuľka prináša **prehľad jednotlivých typov nástrojov**, ktoré sú podporované programom Horizont 2020.

TYP AKTIVITY / ANGLICKÝ EKIVALENT	KÓD	MIN. POČET PARTNEROV*	MIERA FINANCOVANIA	ZVYČAJNÁ DĹŽKA (MESIACE)	PRIEMERNÝ PRÍSPEVOK EK (V MIL. EUR)
Výskumná a inovačná akcia Research & Innovation Action	RIA	3/3	100%	36-48	2-5
Inovačná akcia Innovation Action	IA	3/3	70%**	30-36	2-5
Koordinačná a podporná akcia Coordination & Support Action	CSA	1	100%	12-30	0,5-2
Európska rada pre výskum European Research Council	ERC	1	100%	60	Starting: ≤ 2 Consolidator: ≤ 2,75 Advanced: ≤ 3,5
MSCA: Individuálne stáže MSCA: Individual Fellowships	MCSA IF	1 výskumník / 1 hosťujúca organizácia v inej krajine	100%	12-24	Paušálne úhrady platu a výskumných nákladov

¹³ Pracovné programy pre všetky oblasti programu Horizont sú dostupné na adrese:

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/reference_docs.html#h2020-work-programmes>

MSCA: Inovatívne školiace siete MSCA: Innovative Training Networks	MCSA ITN	3/3	100%	≤ 48	≤ 3
MSCA: Výmena výskumných a inovačných pracovníkov MSCA: Research & Innovation Staff Exchange	MCSA RISE	3/3	100%	≤ 48	1-2
MSCA: Kofinancovanie regionálnych, národných alebo medzinárodných doktorandských a stážových programov	MCSA COFUND	1	50%	36-60	≤ 10
Koordinácia výskumu a implementácia spoločných medzinárodných výziev na predkladanie návrhov	ERA-NET	2/2	33%	60	rôzne na základe výzvy
Nástroj pre MSP SME Instrument	SME	1	Fáza 1: Paušál 50.000, 6 mesiacov Fáza 2: 0,5-2,5 mil. €, 70%, 12-24 mesiacov Fáza 3: nie je financovanie cez Horizont 2020		
Rýchlym tempom k inováciám Fast Track to Innovation	FTI	≤ 5/3	70%**	24-36	≤ 3
Predkomerčné obstarávanie Pre-Commercial Procurement	PCP	≥ 3 VO***	70%	18-48 pre fázy 1) Príprava 2) Vykonanie	rôzne na základe výzvy
Verejné obstarávanie inovačných riešení Public Procurement of Innovative Solutions	PPI	≥ 3 VO***	20%	18-48 pre fázy 1) Príprava 2) Vykonanie	rôzne na základe výzvy

Poznámky:

* Minimálny počet partnerov je uvádzaný ako X/Y, kde X je min. počet zúčastnených partnerov a Y je min. počet zúčastnených krajín.

Ďalšie podmienky môžu byť stanovené v príslušnom pracovnom programe

** Financovanie neziskových organizácií (t.j. iných ako firmy) je 100%

*** VO - verejný obstarávateľ z rôznych členských alebo asociovaných krajín

Nasledujúca tabuľka obsahuje **prehľad o možnostiach jednotlivých typov projektov pre výskumné centrum AgroBioTech** v rámci programu Horizont 2020.

MOŽNOSTI ÚČASTI	OBLASTI PODPORY
Špičkový základný výskum v prelomových oblastiach v rámci projektov Európskej rady pre výskum (ERC)	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
Partner v konzorciu: Výskumné a inovačné akcie (RIA), Inovačné akcie (IA), Koordinačné a podporné akcie (CSA)	Podľa tém definovaných v príslušných viacročných pracovných programoch
Partner v konzorciu (pri splnení minimálnych podmienok): Fast Track to Innovation (FTI)	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
Subdodávateľ riešení alebo štúdií pre firmy: Nástroj pre MSP (SME Instrument)	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
Hostovanie a vysielanie stážistov (mladých aj skúsených výskumníkov): Aktivity Maria Sklodowska Curie (MSCA)	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)

Realizácia výskumných úloh s financovaním zahraničných výskumných pracovníkov: Aktivity Maria Sklodowska Curie (MSCA)	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)
Partnerstvo v relevantných platformách: Európske technologické platformy	Bez tematického obmedzenia (všetky strategické oblasti AgroBioTech)

3.1.2.1 Európska rada pre výskum (ERC)

Základnou činnosťou Európskej rady pre výskum (ERC) je poskytovať prítlačivé dlhodobé financovanie na podporu excelentných bádateľov a ich výskumných tímov pri vykonávaní prelomového, vysoko ziskového a vysoko rizikového výskumu. ERC predstavuje financovanie základného výskumu v rámci programu Horizont 2020 pre vynikajúcich výskumníkov.

Hlavné princípy ERC:

- 1 výskumný pracovník; 1 hostiteľská inštitúcia; 1 projekt; 1 výberové kritérium: vedecká výnimočnosť,
- žiadne konzorciá, žiadne siete, bez potreby spolufinancovania,
- žiadosti môžu byť podané v akomkoľvek odbore výskumu vrátane spoločenských a humanitných vied,
- žiadosť môžu podávať nezávislí výskumníci z akejkoľvek krajiny, akéhokoľvek veku a fázy kariéry,
- hostiteľské inštitúcie musia zabezpečiť podmienky pre výskumného pracovníka na riadenie jeho výskumu a financovania,
- grant je "prenositelný" do inej hostiteľskej inštitúcie, v prípade, že si to želá výskumník,
- výskum musí byť realizovaný v jednom z 28 členských štátov EÚ alebo pridružených krajín k programu Horizont 2020.

ERC financuje nasledovné **typy grantov**:

- ERC Starting Grant pre mladých vynikajúcich výskumníkov na začiatku ich kariéry (2-7 rokov po PhD) – financovanie do výšky 2 mil. EUR na dobu 5 rokov.
- ERC Consolidator Grant pre nezávislých výskumníkov (7-12 rokov po PhD) – financovanie do výšky 2,75 mil. EUR na dobu 5 rokov.
- ERC Advanced Grant pre skúsených (senior) výskumníkov s významnými výskumnými úspechmi v posledných 10 rokoch – financovanie do výšky 3,5 mil. EUR na dobu 5 rokov.
- ERC Proof of Concept Grants pre držiteľov grantov ERC, ktorí chcú otestovať trh alebo inovačný potenciál pre výsledky výskumu z projektov ERC – financovanie do výšky 150 tisíc EUR na dobu 12 mesiacov.
- ERC Synergy Grants pre malé skupiny nezávislých výskumníkov – financovanie do výšky 15 mil. EUR na dobu do 6 rokov.

3.1.2.2 Výskumné a inovačné akcie (RIA) a Inovačné akcie (IA)

V tejto oblasti sa môžu organizácie so sídlom v členskej a pridruženej krajine k programu bez ohľadu na svoju veľkosť alebo aktivity zúčastniť v pozícii dodávateľa výskumu (ako súčasť vývojového tímu,

ktorý rieši vývoj novej technológie, produktu, služby či procesu) alebo užívateľa (ktorý participuje na testovaní, overovaní alebo dokázaní životaschopnosti nových technológií).

Oprávnené organizácie sa môžu zúčastniť na aplikovanom výskume, vývoji alebo inovačných aktivitách v dvoch pilieroch programu Horizont 2020:

- Pilier 2: Vedúce postavenie v rámci podporných a priemyselných technológií, ktoré podporuje výskum a inovácie v oblasti informačných a komunikačných technológií, nanotechnológií, nových materiálov, výrobných procesov, biotechnológií a vesmíru;
- Pilier 3: Spoločenské výzvy, zameriavajúce sa na zdravie, demografické zmeny, zdravé prostredie, potravinovú bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo, bioekonomiku, bezpečnú, čistú a efektívne využívanú energiu, inteligentnú dopravu, efektívne využívanie zdrojov, klímu, nerastné suroviny, inkluzívnu a inovatívnu spoločnosť, bezpečnosť.

Projekty typu RIA a IA predstavujú najčastejšie podporovaný typ grantov v programe Horizont 2020. Tieto projekty je možné podávať výhradne v témach a termínoch, ktoré sú stanovené v príslušnom pracovnom programe vybranej tematickej oblasti.

Na základe zamerania výzvy na predkladanie návrhov a charakter projektu je možné pre verejné neziskové organizácie získať financovanie vo výške 100% príspevku k oprávneným nákladom na výskumné alebo inovačné projekty:

- Výskumné a inovačné projekty (RIA) realizované vo forme partnerstva (konzordia výskumno-vývojových organizácií a firiem), ktoré spolu riešia výskum a vývoj novej technológie alebo poznatkov na základe tém definovaných v pracovných programoch príslušnej oblasti. K dosiahnutiu svojich cieľov môžu zahŕňať aktivity základného a aplikovaného výskumu, vývoja technológií a ich integráciu, testovanie a validácie prototypov v laboratórnom alebo simulovanom prostredí. Financovanie je realizované formou grantu programu Horizont 2020 až do výšky 100 % celkových oprávnených nákladov na výskum a vývoj.
- Inovačné akcie (IA) sú projekty pozostávajúce prevažne z činností priamo zameraných na vyhotovenie plánov a úprav alebo návrhov nových, upravených alebo vylepšených výrobkov, postupov alebo služieb. Na tieto účely môžu zahŕňať vývoj prototypov, testovanie, demonštráciu, pilotnú prevádzku, veľkoobjemovú validáciu výrobkov a výrobu pre trh. Grant programu Horizont 2020 je obmedzený na maximálne 70 % celkových oprávnených nákladov na inovačné opatrenia a opatrenia spolufinancované z programu. V prípade neziskových právnych subjektov (vrátane výskumného centra AgroBioTech) môže grant programu Horizont 2020 v prípade inovačných opatrení dosiahnuť maximálne 100 % celkových oprávnených nákladov.

Návrhy sa pripravujú aj hodnotia **v troch základných kritériách**¹⁴:

1. **Výnimočnosť** obsahuje popis cieľov projektu, objasňuje hospodárske a sociálne výzvy, na ktoré projekt zameriava, definuje vzťah k Pracovnému programu, objasňuje koncept (teda celkový zámer od vývoja až po predaj, vrátane metodológie projektu), zrelosť riešenia,

¹⁴ Pri Inovačných akciách (vrátane FTI a SME Instrument) je vzhľadom na ich blízkosť trhu kladený väčší dôraz na kritérium Dopad, ktoré má váhu 150%.

európsku dimenziu projektu, prepojenie na iné medzinárodné aktivity, popisuje inovačný potenciál navrhovaného riešenia za súčasný stav na trhu a definuje hlavné trhové aplikácie riešenia v kontexte celkového životného cyklu výsledku projektu.

2. **Dopad** obsahuje popis predpokladaného dopadu podľa pracovného programu, zlepšenia inovačných kapacít a nových znalostí, zvyšovanie konkurencieschopnosti a rastu firiem, environmentálne a spoločenské dopady projektu. Táto časť tiež definuje možné bariéry a obmedzenia, vrátane návrhu plánu na riešenie krízových situácií. Pre výsledky projektu sa očakáva aj návrh plánu ich využitie (vrátane trhového využitia a komercializácie) počas ako aj po skončení projektu. Ďalej táto časť popisuje nástroje na zvýšenie dopadu ako rozširovanie a komercializácia (vrátane informačného a marketingového plánu), zapojenie dôležitých organizácií mimo konzorcia, vplyv na komerčné a inovačné stratégie zapojených firiem a popisuje stratégiu ochrany práv duševného vlastníctva.
3. **Implementácia** sa zameriava na popis konkrétnych aktivít, ktoré konzorcium plánuje uskutočniť počas doby trvania projektu vo forme plánu prác, ktorý je rozdelený na pracovné balíky so špecifickými cieľmi, úlohami a výsledkami, vrátane ich grafickej prezentácie, riadenie projektu (štruktúra, rozhodovanie, procesy, riziká), popis konzorcia s ohľadom na vyváženie účasti a synergiu medzi partnermi a definíciu zdrojov projektu (štruktúra rozpočtu).

Vyššie spomenuté oblasti sú zároveň predmetom hodnotenia návrhu projektu. Návrh je doplnený ešte o popis a referencie predkladateľov, subdodávateľov ako aj popis rodových a etických otázok.

V niektorých oblastiach sa uplatňuje dvoj krokové predkladanie návrhov, kde v prvom kroku sa predloží len krátky návrh projektu (vybrané oblasti Výnimočnosti a Dopadu) a v prípade jeho schválenia budú prekladatelia vyzvaní na predloženie kompletného návrhu projektu.

3.1.2.3 Nástroj pre MSP (SME Instrument)¹⁵

Špecificky na podporu nasadenia nových produktov a služieb na trh zaviedla Európska Komisia nový typ projektu pod názvom Nástroj pre MSP (SME Instrument), ktorý je postavený na úspešnej americkej schéme SBIR (Small Business Innovation Research).

Nástroj pre MSP sa zameriava na všetky typy inovačných MPS vykazujúcich silnú ambíciu vyvíjať sa, rásť a internacionalizovať sa. Poskytuje sa na všetky typy inovácie vrátane netechnických a spoločenských inovácií pod podmienkou, že každá činnosť má jasnú európsku pridanú hodnotu. Cieľom je prekonať nedostatočné financovanie počiatočných fáz vysokorizikového výskumu a inovácie, stimulovať prelomové inovácie a zvýšiť komercializáciu výsledkov výskumu v rámci súkromného sektora.

Všetky osobitné ciele priority „Spoločenské výzvy“ a osobitného cieľa „Vedúce postavenie v rámci podporných a priemyselných technológií“ využívajú nástroj vyhradený pre MSP a prispievajú naň primeranou sumou, aby sa dosiahol minimálny cieľ, ktorým je venovať MSP 20 % celkových kombinovaných rozpočtov. Minimálne 7 % celkového rozpočtu v rámci osobitného cieľa „Vedúce postavenie v rámci podporných a priemyselných technológií“ a priority „Spoločenské výzvy“ sa prideli na nástroj pre MSP priemerne počas trvania programu Horizont 2020.

¹⁵ Prevzaté z letáku „Nástroj pre MSP (popis nástroja)“, Autor: Ivan Filus, Júl 2015

Žiadať o financovanie a podporu budú môcť len MSP. Môžu vytvárať spoluprácu podľa svojich potrieb a uzatvárať subdodávateľské zmluvy na práce v oblasti výskumu a vývoja. Projekty musia byť jednoznačne v záujme MSP, ktorým z nich musí vyplývať potenciálny prínos, pričom musia mať jednoznačný európsky rozmer.

V rámci nástroja MSP sa poskytne zjednodušená a postupná podpora. Jeho **tri fázy** sa pokrývajú celý inovačný cyklus. Prechod z fázy do fázy bude bezproblémový za predpokladu, že projekt MSP v predchádzajúcej fáze preukáže, že stojí za ďalšie financovanie.

Žiadatelia nie sú povinní absolvovať postupne všetky tri fázy. Zároveň bude každá fáza otvorená pre všetky MSP:

- **Fáza 1: Posúdenie koncepcie a uskutočniteľnosti**

MSP získajú financie na preskúmanie vedeckej alebo technologickej uskutočniteľnosti a komerčného potenciálu nového nápadu (overenie koncepcie) s cieľom pripraviť projekt inovácie. Pozitívny výsledok tohto posúdenia, v ktorom zohráva dôležitú úlohu prepojenie medzi témou projektu a potrebami potenciálnych používateľov/kupujúcich, umožní financovanie ďalšej fázy (ďalších fáz).

Návrh projektu v rozsahu asi 10 strán poskytne (1) náčrt celkového predpokladaného inovačného projektu, jeho plánovaný rozsah, hodnotu, riziká a aktuálny stav vývoja, aby bolo možné relevantné posúdenie podnikateľského zámeru ako aj počítačného podnikateľského plánu na základe navrhovaného konceptu, resp. myšlienky a (2) opis činností, ktoré majú byť uskutočnené vo fáze 1, ktorá musí vyústiť do komplexnej správy o uskutočniteľnosti, vrátane špecifikácií spracovaného podnikateľského plánu, ktorý má byť výsledkom projektu.

Táto fáza je financovaná paušálom do výšky 50 000 EUR počas približne 6 mesiacov riešenia projektu.

- **Fáza 2: Výskum a vývoj, demonštračné činnosti, trhové uplatnenie**

S primeranou pozornosťou venovanou koncepcii inovačného poukazu sa výskum a vývoj podporia s osobitným zameraním na demonštračné činnosti (testovanie, prototyp, štúdie rozšírenia, návrh pilotných inovačných procesov, produktov a služieb, validácia, overenie výkonu atď.) a trhové uplatnenie, pričom sa podnecuje účasť koncových používateľov alebo potenciálnych klientov. Inovačnými poukazmi sa podporí účasť mladých podnikateľov.

Návrhy projektov musia byť založené na posúdení uskutočniteľnosti a obsahujú spracovaný podnikateľský plán - a to buď pripravený formou fázy 1 Nástroja pre MSP alebo prostredníctvom iných prostriedkov. Návrhy by mali tiež obsahovať špecifikáciu výsledku projektu, vrátane prvého plánu komercializácie a kritérií pre úspech. Celý návrh má približne 30 strán a člení sa na (1) výnimočnosť - popisujúcu ciele, vzťah k pracovnému programu, koncept, prístup a ambície projektu; (2) dopad projektu v zmysle popisu trhu a zákazníkov, dopadu na firmu, zamýšľaných nástrojov na zvýšenie komerčného úspechu, ochrana a využívanie výsledkov a komunikácia; (3) implementáciu, ktorá prezentuje pracovný plán, štruktúru a popisy riadenia, finančné a personálne zdroje a v prípade potreby partnerstvo riešiteľov; (4) popis partnerov a prípadných subdodávok a (5) etiku a bezpečnosť.

Fáza 2 s rozpočtom 0,5 - 2,5 mil. EUR¹⁶ a trvaním 1-2 roky môže byť financovaná až do výšky 70% oprávnených nákladov.

- **Fáza 3: Komerčné využitie**

V tejto fáze sa okrem podporných činností podpory neposkytne priame financovanie, je však zameraná na uľahčenie prístupu ku kapitálu a prostrediam umožňujúcim inováciu. Predpokladajú sa prepojenia na finančné nástroje, napríklad pridelenie priority v účelovo viazaných finančných zdrojoch MSP, ktoré úspešne ukončili fázu 1 a/alebo 2.

Pre túto fázu budú k dispozícii finančné nástroje poskytované prostredníctvom EIB a EIF vo forme investičných a/alebo dlhových služieb.

MSP budú takisto využívať výhody pomocných opatrení ako sú napríklad vytváranie sietí, odborná príprava, školenia a poradenstvo. Okrem toho sa táto fáza môže prepojiť na opatrenia podporujúce obstarávanie pred komerčným využitím (PCP) a obstarávanie inovačných riešení (PPI).

Návrhy sa predkladajú v rámci otvorenej výzvy na podávanie návrhov¹⁷ s nasledovnými termínmi vyhodnotenia (cut-off dates): fáza 1 aj fáza 2 (18.3.2015, 17.6.2015, 17.9.2015, 25.11.2015).

Termíny na ďalšie roky sú v procese schvaľovania, no podobne ako predchádzajúce roky sa predpokladajú minimálne štyri termíny vyhodnotenia ročne.

3.1.2.4 Rýchlym tempom k inováciám (Fast Track to Innovation)¹⁸

Novou schémou na podporu rýchleho zavedenia inovácií spustenou v programe Horizont 2020 je Fast Track to Innovation (FTI), ktorý bude podporovať inovačné projekty v oblasti navrhnutými užívateľmi v súlade s 2. a 3. pilierom programu Horizont 2020 (Priemyselné technológie a Spoločenské výzvy).

FTI financuje projekty blízko trhu (s ukončených výskumom a vývojom, ktoré ešte neboli komerčne nasadené), ktoré budú realizované malými medzinárodnými konzorciami. Zmyslom schémy je podpora projektov, ktoré by inak nezískali financovanie z komerčných zdrojov a skrátenie času nasadenia nových riešení na trh. Predpokladaná doba uzavretia zmluvy na projekt je 6 mesiacov od uzavretia výzvy. Pri schéme FTI nie je obmedzená účasť firemného sektora len na MSP a teda zúčastniť sa ho môžu aj veľké spoločnosti.

Schéma FTI podporuje **dva typy projektov**:

- Vývoj produktu/služby iniciovanej podnikateľským sektorom, kde zvyčajne myšlienka pochádza z firmy, ktorá vedie konzorcium a na vývoji produktu zamýšľa spolupracovať s

¹⁶ Vo výnimočných a finančne náročných prípadoch môže byť táto hranica zvýšená.

¹⁷ Výzva na podávanie návrhov, vrátane prístupu do elektronického systému prípravy a podania a všetkých relevantných dokumentov, je zverejnená na adrese:

<<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-smeinst-1-2015.html>> (Fáza 1) a

<<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-smeinst-2-2015.html>> (Fáza 2).

¹⁸ Prevzaté z letáku „Fast Track To Innovation (popis nástroja)“, Autor: Ivan Filus, August 2015

medzinárodnými partnermi (iné firmy, univerzity, výskumné organizácie). Predpokladané rozdelenie rozpočtu je 60% pre firmy a 40% pre výskumné organizácie alebo nepriemyselných partnerov

- Spin-out z verejného sektora, kde idea pochádza z výskumnej organizácie alebo univerzity, ktorá vytvorí firmu na vývoj produktu a vybaví ju príslušnými právami duševného vlastníctva. Táto verejná výskumná organizácia je spravidla lídrom konzorcia a zamýšľa spolupracovať s ďalšími medzinárodnými partnermi na vývoji produktu. Na rozdiel od predchádzajúceho prípadu je predpokladané rozdelenie prostriedkov 60% pre verejné organizácie a 40% na príslušný spin-out a ďalšie firmy.

Pilotná schéma bola odštartovaná prvými výzvami na predkladanie návrhov v roku 2015. Očakávajú sa návrhy medzinárodných konzorcií od troch do piatich partnerov s financovaním priemyselných účastníkov do 70%, neziskových účastníkov do 100% a príspevkom medzi 1-2 mil. EUR, maximálne však 3 mil. EUR s očakávaným trvaním projektu 1-2 roky.

Schéma FTI je realizovaná formou kontinuálne otvorenej výzvy s tromi uzávierkami za rok. Celkový rozpočet na pilotnú akciu počas rokov 2015-2016 je 100 mil. EUR ročne. Na základne vyhodnotenia úspešnosti schémy rozhodne Európska Komisia o jej pokračovaní.

Predpokladaná úspešnosť v schéme FTI je 5%, a preto šancu na úspech budú mať len vynikajúco pripravené projekty s dôrazom na časti „Výnimočnosť“ (predstavenie inovatívneho riešenia a porovnanie s konkurenciou) a „Dopad“ (komerčné využitie a podnikateľský plán). Budú podporené inovačné koncepty, ktoré sa nachádzajú na úrovni 6 technologickej pripravenosti (TRL6 – metodológia je dostupná v prílohe G Pracovného programu). Doba na uvedenie produktu na trh by nemala byť dlhšia ako 36 mesiacov od začiatku akcie s výnimkou dobre odôvodnených prípadov.

O projekty FTI sa môžu uchádzať iba konzorciá zložené najmenej z troch a maximálne piatich právnických osôb akéhokoľvek typu, z ktorých všetky majú sídlo v krajinách EÚ28 a/alebo v krajinách pridružených k programu Horizont 2020. Partneri konzorcia musia pochádzať aspoň z troch rôznych krajín. Účastníci z krajín mimo EÚ a asociovaných krajín nemôžu byť priamymi partnermi, avšak v odôvodnených prípadoch môžu byť súčasťou riešenia ako subdodávatelia.

Zároveň musia byť splnené nasledovné **špecifické kritériá pre účasť priemyslu** (pod pojmom „priemysel“ sa rozumie súkromná zisková spoločnosť):

- buď: najmenej 60% z celkového rozpočtu návrhu musí ísť na partnerov konzorcia z priemyslu,
- alebo: v konzorciu 3 alebo 4 partnerov, aspoň 2 z nich musia byť z priemyslu,
- alebo: v konzorciu 5 partnerov, aspoň 3 z nich musia byť z priemyslu.

Koordinátorom projektu môže byť ktorákoľvek z oprávnených organizácií v konzorciu.

Podľa definície pracovného programu sa FTI zameriava na relatívne zrelé nové technológie, koncepty, procesy a business modely, ktoré potrebujú prekonať posledné kroky vývoja na dosiahnutie trhu a širokú komercializáciu.

Projekt FTI preto môže zahŕňať nasledovné aktivity:

- validácia systémov v reálnych prevádzkových podmienkach,
- testovanie,
- piloty,
- validácia business modelov,
- nastavenie noriem,
- prednormatívny výskum,
- zabezpečenie značky kvality EÚ.

Projekt s výnimkou výnimočných a dobre odôvodnených prípadov nemôže podporovať aktivity výskumu a vývoja. Tiež je vylúčená priama podpora komerčných aktivít (napr. marketing a predaj), keďže tieto priamo narúšajú hospodársku súťaž. V rámci návrhu projektu je tiež potrebné jasne preukázať, že konzorcium je schopné plného nasadenia riešenia do 36 mesiacov od začiatku projektu. Návrhy sa predkladajú v rámci otvorenej výzvy na podávanie návrhov¹⁹ s tromi termínmi vyhodnotenia (cut-off dates) počas roku 2015 (29.4., 1.9. a 1.12.) a roku 2016 (15.3., 1.6. a 25.10.). Podobne ako ostatné návrhy projektov sa predkladajú výhradne elektronicky prostredníctvom účastníckeho portálu (Participant Portal).

3.1.2.5 Koordinačné a podporné akcie (CSA)

Aktivity zamerané predovšetkým na sprievodné opatrenia ako štandardizácia, rozširovanie informácií a propagácia, zvyšovanie povedomia a komunikácia, sieťovanie, koordinačné a podporné služby, politické dialógy, štúdie, výmena skúseností a vzájomné odovzdávanie znalostí, štúdie pre návrh nových infraštruktúr, koordinácia programov medzi rôznymi krajinami v rámci i mimo EÚ.

Financovanie pre všetky subjekty je 100% oprávnených nákladov.

3.1.2.6 Stáže Marie Skłodowska Curie (MSCA)

Projekty zamerané na aplikovaný výskum na základe potrieb priemyslu a za účasti výskumných pracovísk je možné realizovať aj formou financovania personálnych a pobytových nákladov výskumných pracovníkov v rámci mobilít a stáží, ktoré sú realizované v rámci programu Horizont 2020 pod názvom **Akcie Marie Skłodowska-Curie (MSCA)**.

Hlavným cieľom je zabezpečiť optimálny rozvoj a dynamické využitie intelektuálneho kapitálu Európy, aby sa vytvárali, rozvíjali a prenášali nové zručnosti, znalosti a inovácia a aby sa využil celý jej potenciál vo všetkých sektoroch a regiónoch.

MSCA podporujú interdisciplinárnu, medzisektorovú a medzinárodnú mobilitu, ako aj zdieľanie vedomostí. Priťahovaním neeurópskych výskumníkov tento program podporuje medzinárodnú výskumnú spoluprácu a uľahčuje mobilitu a výmeny výskumníkov medzi univerzitami, výskumnými inštitúciami a súkromnými firmami v rámci i mimo EÚ.

¹⁹ Výzva na podávanie návrhov, vrátane prístupu do elektronického systému prípravy a podania a všetkých relevantných dokumentov, je zverejnená na adrese: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/9096-ftipilot-1-2015.html>

V programe Horizont 2020 budú existovať **štyri základné grantové schémy** a špecifická aktivita na podporu verejných podujatí (Noc výskumníkov):

- (1) Inovatívne školiace siete (ITN),
- (2) Individuálne vedecko-výskumné pobyty pre skúsených výskumných pracovníkov (IF),
- (3) Výmena výskumných a inovačných pracovníkov (RISE),
- (4) Spolufinancovanie regionálnych, medzinárodných programov na financovanie vedecko-výskumných pobytov a doktorandských študijných programov (COFUND).

1. Inovatívne školiace siete (ITN)

Inovatívne školiace siete sa zameriavajú na podporu spoločnej odbornej prípravy výskumníkov a v rámci doktorandských programov realizovaných v partnerstve vysokých škôl, výskumných organizácií, výskumných infraštruktúr, firiem a MSP z rôznych štátov Európy ale aj mimo nej.

Cieľom opatrenia je:

- vychovať novú generáciu kreatívnych, inovatívnych mladých výskumníkov s podnikateľským cítením schopných reagovať na súčasné aj budúce výzvy;
- zvýšiť excelentnosť a štruktúrovať odbornú prípravu odbornú prípravu vo výskume a doktorandskom štúdiu, poskytnúť výskumníkom možnosť získať kompetencie potrebné pre verejný aj súkromný sektor;
- ponúknuť perspektívu kariéry v akademickom aj súkromnom sektore prostredníctvom medzinárodnej, medziodborovej a medzisektorovej mobility.

Partnerstvá budú môcť mať 3 formy:

- European Training Networks (ETN),
- European Industrial Doctorates (EID),
- European Joint Doctorates (EJD).

2. Individuálne vedecko-výskumné pobyty pre skúsených výskumných pracovníkov (IF)

Do tejto kategórie patria individuálne, medzinárodné štipendiá (fellowships) pre najlepších a najperspektívnejších výskumníkov, ktorí sa budú môcť zamestnať v členských štátoch EÚ a asociovaných krajinách, na základe žiadosti predloženej spoločne výskumníkom s hosťujúcou organizáciou v akademickom alebo neakademickom sektore.

Cieľom opatrenia je:

- zvýšiť kreatívny a inovačný potenciál skúsených výskumníkov, ktorí majú záujem diverzifikovať svoje individuálne kompetencie, najmä pokiaľ ide o získanie zručností na multi a interdisciplinárnej úrovni, prostredníctvom špeciálnej odbornej prípravy, medzinárodnej a medzisektorovej mobility;
- ponúknuť príležitosti získať nové poznatky a pracovať na výskumných projektoch v európskom kontexte alebo mimo Európy;
- reštartovať kariéru individuálnych výskumníkov, pričom sa zohľadní ich predošlá skúsenosť; podporiť reintegráciu výskumníkov z mimoeurópskych krajín, ktorí v Európe kedysi pôsobili.

IF podporuje dva typy individuálnych štipendií:

- European Fellowships – v členských štátoch EÚ a asociovaných krajinách k programu Horizont 2020, určené pre výskumníkov, ktorí pôsobia v Európe aj mimo nej;
- Global Fellowships – dočasné vyslanie do tretej krajiny s povinnou 12-mesačnou fázou návratu do hostujúcej organizácie v Európe.

3. Výmena výskumných a inovačných pracovníkov (RISE)

Schéma RISE podporuje rozvoja partnerstiev vo forme spoločných výskumných a/alebo inovačných projektov, zdieľanie poznatkov prostredníctvom medzinárodnej ako aj medzisektorovej mobility, založenej na obojsmernom dočasnom vysielaní pracovníkov vo výskume a vývoji (výmeny) so zabudovaným mechanizmom návratu. Do výmen môžu byť zapojení mladí výskumníci, skúsení výskumníci, ale aj administratívni, technickí pracovníci a pracovníci manažmentu, ktorí budú priamo zapojení do realizácie projektu. Partneri projektu (spolupracujúce organizácie) v rámci Európy môžu realizovať len medzisektorovú mobilitu (teda medzi priemyselným a akademickým prostredím). Mobility medzi mimoeurópskymi krajinami alebo v rámci toho istého členského štátu alebo asociovanej krajiny nie sú možné. Výhodou je flexibilita a prístup zdola-nahor (tému a výmenný program si tvoria účastníci na základe svojich potrieb).

Cieľom opatrenia je propagovať medzinárodnú a medzisektorovú spoluprácu cez výmenu pracovníkov pôsobiacich vo výskume a vývoji; umožniť zdieľanie poznatkov a nápadov medzi výskumom a trhom a naopak, a tak napomáhať ďalšiemu napredovaniu vo výskume a rozvoju inovácií.

4. Spolufinancovanie regionálnych, medzinárodných programov na financovanie vedecko-výskumných pobytov a doktorandských študijných programov (COFUND)

Cieľom opatrenia je:

- stimulovať regionálne, národné a medzinárodné programy podporujúce excelentnosť v odbornej príprave výskumníkov, mobilitu a rozvoj kariéry; šíriť príklady dobrej praxe a osvedčených postupov programov Marie Skłodowska-Curie,
- spolufinancovať nové alebo existujúce regionálne, národné alebo medzinárodné programy, ktoré sa budú môcť otvoriť poskytovaniu medzinárodnej, medzisektorovej a interdisciplinárnej odbornej príprave výskumníkov ako aj medzinárodnej a medzisektorovej mobility výskumníkov vo všetkých štádiách kariéry.

3.1.3 Medzinárodná spolupráca s krajinami mimo EÚ

Medzinárodnou spoluprácou sa v terminológii programu Horizont 2020 označuje spolupráca s krajinami mimo EÚ. Na rozdiel od predchádzajúcich rámcových programov EÚ je v programe Horizont 2020 medzinárodná spolupráca integrovaná do všeobecných pravidiel platiacich plošne pre všetky projekty. Nová stratégia spolupráce, ktorú EÚ definovala v roku 2012, sa zameriava na intenzívne prepojenie Európskeho výskumného priestoru a výskumno-inovačného potenciálu krajín mimo EÚ. Na dosiahnutie týchto cieľov sa v oblastiach spoločného záujmu a výhod podporuje spolupráca s tromi skupinami krajín:

- industrializované krajiny (získajú financovanie len za špecifických podmienok);
- prístupové a susedské krajiny (oprávnené na automatické financovanie);
- rozvojové krajiny (oprávnené na automatické financovanie).

V predchádzajúcom rámcovom programe (FP7) sa zúčastnilo približne 5% krajín mimo EÚ. Hlavnými predstaviteľmi boli krajiny BRICS (Brazília, Rusko, India, Čína a Južná Afrika), Ukrajina a USA. Každý piaty projekt mal partnera z krajín mimo EÚ.

Všeobecné pravidlá účasti programu Horizont 2020 stanovujú, že právnické osoby so sídlom v krajinách mimo EÚ (tiež označované ako "tretie krajiny"), sa môžu zúčastniť projektov aj v prípade, ak to pracovný program a definície špecifických cieľov explicitne neuvádzajú. To však neznamená, že všetky krajiny majú automatické právo na financovanie oprávnených nákladov v rámci projektu. Vzhľadom na možné zmeny odporúčame skontrolovať aktuálnu verziu Podmienok účasti pre predmetnú krajinu.

Ako krajiny mimo EÚ alebo "tretie krajiny" sa vo všeobecnosti chápu krajiny alebo územia, ktoré nie sú v rámci EÚ-28 alebo zámorských oblastí alebo území prepojených ku krajinám EÚ. Účastníci z týchto krajín možno rozdeliť do dvoch základných kategórií - účastníci, ktorí:

- A. sú automaticky oprávnení na financovanie,
- B. nie sú automaticky oprávnení na financovanie (napriek tomu môžu v špecifických prípadoch získať financovanie).

A. ÚČASTNÍCI, KTORÍ SÚ AUTOMATICKY OPRÁVNENÍ NA FINANCOVANIE

Na financovanie v rámci nepriamych aktivít (projektov) majú nárok uchádzači z nasledovných krajín a teritórií:

- členské štáty EÚ (EU-28);
- zámorské oblasti a územia pripojené ku krajinám EÚ²⁰;
- asociované krajiny k programu Horizont 2020²¹;
- krajiny explicitne vymedzené vo všeobecných prílohách pracovných programov s výnimkou špecifických ustanovení v texte výziev na predkladanie návrhov²².

²⁰ Subjekty z nasledovných oblastí sa účastnia programu Horizont 2020 za rovnakých podmienok ako členské krajiny EÚ, ku ktorým sú pripojené: Anguilla, Aruba, Bermudy, Bonaire, Britské Panenské ostrovy, Kajmanské ostrovy, Curaçao, Falklandské ostrovy, Francúzska Polynézia, Grónsko, Montserrat, Nová Kaledónia, Pitcairn, Saba, Saint Barthelemy, Svätá Helena, Saint Pierre a Miquelon, Sint Eustatius, Sint Maarten, Turks a Caicos, Wallis a Futuna

²¹ Island, Nórsko, Albánsko, Bosna a Hercegovina, Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Čierna Hora, Srbsko, Turecko, Izrael, Moldavska, Švajčiarsko (čiastočná asociácia), Faerské ostrovy, Ukrajina. Zmluvy o asociácii k programu s uvedenými krajinami sú platné alebo retroaktívne k dátumu 1.1.2014 s výnimkou Švajčiarska, s obmedzenou asociáciou k 15.9.2014 a Ukrajiny k 17.8.2015. Vzhľadom na fakt, že EÚ neuznala protiprávnu anexiu Autonómnej republiky Krym a mesta Sevastopol, právnické osoby so sídlom na tomto území nie sú oprávnené účastniť sa programu Horizont 2020. Lichtenštajnsko sa rozhodlo nepristúpiť k asociačnej dohode k programu Horizont 2020.

²² Afganistan, Albánsko, Alžírsko, Americká Samoa, Angola, Argentína, Arménsko, Azerbajdžan, Bangladéš, Bielorusko, Belize, Benin, Bhután, Bolívia, Bosna a Hercegovina, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Kambodža, Kamerun, Kapverdy, Stredoafriická republika, Čad, Čile, Kolumbia, Komory, Kongo (demokratická republika),

B. ÚČASTNÍCI, KTORÍ NIE SÚ AUTOMATICKY OPRÁVVENÍ NA FINANCOVANIE

Mimoeurópske krajiny, ktoré nie sú automaticky oprávnené pre financovanie z programu, môžu byť financované v nasledovných prípadoch:

- financovanie je poskytnuté v rámci bilaterálnej vedecko-technologickej dohody medzi EÚ a príslušnou krajinou alebo podobnej dohode;
- výzva na predkladanie návrhov explicitne stanovuje možnosť financovanie účastníka z predmetnej krajiny;
- účasť predmetného subjektu je nevyhnutná pre realizáciu predkladaného projektu vzhľadom na výnimočnú expertízu partnera, prístup k výskumným infraštruktúram, prístup k špecifickým územiám a prostrediam alebo prístup informáciám.

Kongo (republika), Kostarika, Pobrežie Slonoviny, Kuba, Džibutsko, Dominika, Dominikánska republika, Ekvádor, Egypt, Salvádor, Eritrea, Etiópia, Fidži, Gabon, Gambia, Gruzínsko, Ghana, Grenada, Guatemala, Guinea, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Honduras, Indonézia, Irán, Irak, Jamajka, Jordánsko, Kazachstan, Keňa, Kiribati, Kórea (demokratická republika), Kosovo, Kirgizská republika, Laos, Libanon, Lesotho, Libéria, Líbya, Macedónsko, Madagaskar, Malawi, Malajzia, Maldivy, Mali, Marshallove ostrovy, Mauretánia, Maurícius, Mikronézia, Moldavsko, Mongolsko, Čierna Hora, Maroko, Mozambik, Mjanmarsko / Barma, Namíbia, Nepál, Nikaragua, Niger, Nigéria, Pakistan, Palau, Palestína, Panama, Papua Nová Guinea, Paraguaj, Peru, Filipíny, Rwanda, Samoa, Svätý Tomáš a Princov ostrov, Senegal, Srbsko, Seychely, Sierra Leone, Šalamúnove ostrovy, Somálsko, Juhoafrická republika, Južný Sudán, Srí Lanka, Svätý Krištof a Nevis, Svätá Lucia, Svätý Vincent a Grenadíny, Sudán, Surinam, Svazijsko, Sýrska arabská republika, Tadžikistan, Tanzánia, Thajsko, Východný Timor, Togo, Tonga, Tunisko, Turecko, Turkménsko, Tuvalu, Uganda, Ukrajina (asociovaná krajina od augusta 2015), Uruguaj, Uzbekistan, Vanuatu, Venezuela, Vietnam, Jemen, Zambia, Zimbabwe.

3.1.4 Kontaktné informácie

3.1.4.1 Národné kontaktné body

OBLASŤ	NCP	Telefón	E-mail	
Národný koordinátor NCP	Jana Tomková	+421 2 69253 169; +421 917 733 516	jana.tomkova@cvtisr.sk	
Právne a finančné otázky	Peter Beňo	+421 907 608 918	peter.beno@cvtisr.sk	
	Viera Petrášová	+421 692 53 164; +421 917 733 494	viera.petrasova@cvtisr.sk	
Európska rada pre výskum	Iveta Hermanovská	+421 2 692 53 164, +421 917 733 513	iveta.hermanovska@cvtisr.sk	
	Soňa Ftáčniková	+421 2 572 04 502	sona.ftacnikova@apvv.sk	
Budúce a vznikajúce technológie	Nataša Hurtová	+421 2 692 53 164; +421 917 733 512	natasa.hurtova@cvtisr.sk	
Aktivity Marie Skłodowska Curie	Iveta Hermanovská	+421 2 692 53 164, +421 917 733 513	iveta.hermanovska@cvtisr.sk	
Európske výskumné infraštruktúry	Viera Petrášová	+421 2 692 53 164; +421 917 733 494	viera.petrasova@cvtisr.sk	
LEIT IKT	Mária Búciová	+421 905 666 688; +421 917 277 294	maria_buciova@stuba.sk	
	Dušan Janičkovič	+421 2 5941 0563; +421 918 547 348	dusan.janickovic@savba.sk	
	Vesmír	Katarína Šimková	+421 2 692 53 165; +421 917 796 727	katarina.simkova@cvtisr.sk
		Mária Búciová	+421 905 666 688; +421 917 277 294	maria_buciova@stuba.sk
Inovácie v MSP Prístup k rizikovému financovaniu	Nataša Hurtová	+ 421 2 69253 164; +421 917 733 512	natasa.hurtova@cvtisr.sk	
	Viera Petrášová	+421 2 69253 164; +421 917 733 494	viera.petrasova@cvtisr.sk	
	Ivan Filus	+ 421 2 5441 7515	filus@bic.sk	
	Iveta Hermanovská	+421 2 69253 164, +421 917 733 513	iveta.hermanovska@cvtisr.sk	
Zdravie, demografické zmeny a kvalita života	Nataša Hurtová	+421 2 69253 164; +421 917 733 512	natasa.hurtova@cvtisr.sk	
Potravinová bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, voda a biohospodárstvo	Veronika Hanzelová	+421 2 69253 164; +421 917 733 503	veronika.hanzelova@cvtisr.sk	
Bezpečná, čistá a efektívne využívaná energia	Veronika Hanzelová	+421 2 69253 164; +421 917 733 503	veronika.hanzelova@cvtisr.sk	
	Katarína Šimková	+421 2 692 53 165; +421 917 796 727	katarina.simkova@cvtisr.sk	
klímy, životné prostredie, efektívne využívanie zdrojov a suroviny	Veronika Hanzelová	+421 2 69253 164; +421 917 733 503	veronika.hanzelova@cvtisr.sk	
	Nataša Hurtová	+421 2 69253 164; +421 917 733 512	natasa.hurtova@cvtisr.sk	
Inkluzívne, inovačné a reflexívne spoločnosti	Jakub Birka	+421 2 69253 164; +421 917 733 480	jakub.birka@cvtisr.sk	
Bezpečnosť	Peter Beňo	+421 907 608 918	peter.beno@cvtisr.sk	
Šírenie excelentnosti a zvyšovanie účasti	Jakub Birka	+421 2 69253 164; +421 917 733 480	jakub.birka@cvtisr.sk	

Veda so spoločnosťou a pre spoločnosť	Jakub Birka	+421 2 69253 164; +421 917 733 480	jakub.birka@cvtisr.sk
Euratom	Nataša Hurtová	+421 2 69253 164; +421 917 733 512	natasa.hurtova@cvtisr.sk
JRC	Jana Tomková	+421 2 69253 169; +421 917 733 516	jana.tomkova@cvtisr.sk
Kancelária NCP	Simona Križanovská	+421 2 69253 169;	simona.krizanovska@cvtisr.sk

Web: www.h2020.cvtisr.sk

3.1.4.2 Styčná kancelária SR pre výskum a vývoj v Bruseli (SLORD)

Rue du Luxembourg 3, 1000 Brusel, Belgicko

E-Mail: slord@cvtisr.sk

Kontaktné informácie:

Daniel Straka (daniel.straka@cvtisr.sk)

- Európske výskumné infraštruktúry (vrátane e-infraštruktúr); Európa v meniacom sa svete inkluzívne, inovatívne a reflektívne spoločnosti; Šírenie excelentnosti a rozširovanie účasti; Veda pre spoločnosť a veda so spoločnosťou; Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT); Spoločné programové iniciatívy; Spoločné výskumné centrum (JRC); Európska rada pre výskum; ERA-NET Cofund; Synergie medzi Horizontom 2020 a európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi

Soňa Pallayová (sona.pallayova@cvtisr.sk)

- Budúce a vznikajúce technológie, Informačné a komunikačné technológie, Prístup k rizikovému kapitálu, Inovácie v malých a stredných podnikoch, Potravinová bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, morský výskum a výskum v oblasti vnútrozemských vôd a biohospodárstvo, Bezpečná, čistá a efektívne využívaná energia, Bezpečné spoločnosti - ochrana slobody a bezpečnosti Európy a jej občanov, Euratom, Spoločné technologické iniciatívy (JTI), Európske technologické platformy (ETP), Európske inovačné partnerstvo Poľnohospodárska produktivita a udržateľnosť, Európske inovačné partnerstvo Inteligentné mestá a komunity, Európske inovačné partnerstvo k vode

Terézia Lesayová (terezia.lesayova@cvtisr.sk)

- Marie Sklodowska-Curie akcie; Nanotechnológie, pokročilé materiály, pokročilá výroba a spracovanie, biotechnológie; Vesmír; Zdravie, demografické zmeny a kvalita života; Inteligentná, zelená a integrovaná doprava; Klimatické aktivity, životné prostredie, efektívne využívanie zdrojov a suroviny; Verejno-súkromné partnerstvá; Kľúčové podporené technológie; Európske inovačné partnerstvo na aktívne a zdravé starnutie; Európske inovačné partnerstvo na suroviny a materiály

Web: www.slord.sk

3.1.4.3 Kancelária programu Horizont 2020 na SPU v Nitre

Činnosť kancelárie je zameraná na administráciu a zabezpečovanie koncepčných prác v oblasti medzinárodných výskumných programov (najmä Horizont 2020).

Kontaktné informácie:

Mgr. Alica Sulíková – e-mail: alica.sulikova@uniag.sk tel.:+421 37 641 5083

Mgr. Martin Valach, PhD. – e-mail: martin.valach@uniag.sk tel.:+421 37 641 5082

3.2 Európska územná spolupráca²³

Európska územná spolupráca (EÚS) známa aj pod názvom Interreg je jedným z dvoch cieľov kohéznej politiky EÚ a poskytuje priestor pre implementáciu spoločných aktivít a výmenu skúseností v oblasti rôznych politík medzi národnými, regionálnymi a miestnymi aktérmi z rôznych členských štátov. Hlavným cieľom EÚS je podpora vyváženého ekonomického, sociálneho a územného rozvoja EÚ ako celku. V súčasnosti je Interreg kľúčovým nástrojom EÚ na podporu spolupráce medzi partnermi prekračujúcej hranice individuálnych štátov. V rámci EÚS je v programovom období 2014-2020 (označovanom ako Interreg V) z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) podporená cezhraničná (Interreg A), nadnárodná (Interreg B) a medziregionálna (Interreg C) spolupráca. Na jednotlivé formy spolupráce sú v období 2014-2020 vyčlenené prostriedky vo výške 10,1 mld. EUR, pričom Interreg V je zameraný na 11 investičných priorít prispievajúcich k napĺňaniu stratégie Europe 2020, medzi nimi aj na výskum a inovácie.

3.2.1 Cezhraničná spolupráca

Cezhraničná spolupráca je zameraná na podporu integrovaného regionálneho rozvoja medzi susediacimi pohraničnými regiónmi z dvoch alebo viacerých členských štátov EÚ, prípadne medzi susediacimi pohraničnými regiónmi z aspoň jedného členského štátu EÚ a jednej tretej krajiny na vonkajších hraniciach EÚ. Podporované sú regióny na úrovni NUTS 3 (v prípade Slovenska ide o samosprávne kraje). Cieľom je spolupráca pri riešení spoločných výziev identifikovaných v prihraničných regiónoch. Cezhraničná spolupráca teda zahŕňa:

- spoluprácu v rámci vnútorných hraníc EÚ s rozpočtom 6,6 mld. EUR (60 programov spolupráce),
- nástroj na pomoc pred vstupom do EÚ (Pre-Accession Instrument - IPA) s rozpočtom 242 mil. EUR (12 programov spolupráce),
- medzinárodnú spoluprácu a rozvoj (European Neighbourhood Instrument - ENI) s rozpočtom 634 mil. EUR (16 programov spolupráce).

Z hľadiska zamerania výskumného centra AgroBioTech je v rámci cezhraničnej spolupráce relevantný najmä program Maďarská republika - Slovenská republika (SK – HU), nakoľko výskumné centrum AgroBioTech je situované v Nitrianskom kraji, ktorý má spoločné hranice s Maďarskom.

3.2.1.1 Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika - Slovenská republika 2014-2020²⁴

Program pre nové programové obdobie je zatiaľ stále predmetom schvaľovania Európskou Komisiou, teda jeho finálna verzia ešte nie je známa. Rozpočet programu je 155 mil. EUR. V novom programovom období sú zatiaľ stanovené štyri **tematické ciele**, ktoré boli vybrané s ohľadom na rozvoj maďarsko-slovenských pohraničných oblastí:

²³ EC. Regional Policy. InfoRegio. Interreg: European Territorial Cooperation. Dostupné na: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/#2

²⁴ Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika - Slovenská republika 2014-2020. Dostupné na: <http://www.husk-cbc.eu/sk/>

- Tematický cieľ 6: Ochrana životného prostredia a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov
- Tematický cieľ 7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
- Tematický cieľ 8: Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a podpora mobility pracovnej sily
- Tematický cieľ 11: Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektívnej verejnej správy

Pre výskumné centrum AgroBioTech je relevantný najmä tematický cieľ 6, ktorý sa orientuje na zachovanie, ochranu, podporu a rozvoj prírodného dedičstva a na ochranu a obnovu biologickej diverzity a pôdy a podporu ekosystémových služieb.

Kontaktné informácie:

MPRV SR, Odbor programov cezhraničnej spolupráce
 Prievozska 2/B, 825 25 Bratislava
 Web: <http://www.husk-cbc.eu/sk/>

3.2.2 Nadnárodná spolupráca

Nadnárodná spolupráca je realizovaná v rámci väčších nadnárodných území, pričom sú do nej zapojené národné, regionálne a miestne orgány. Pokrýva veľké územia spolupráce, ako napr. strednú Európu, dunajský región, baltskú oblasť, alpský región a pod. Celkovo ide o 15 programov spolupráce s rozpočtom 2,1 mld. EUR.

3.2.2.1 Program Stredná Európa 2014-2020²⁵

Program Stredná Európa (Interreg CENTRAL EUROPE) zahŕňa 9 krajín: Nemecko, Rakúsko, Taliansko, Česko, Slovensko, Poľsko, Maďarsko, Slovinsko a Chorvátsko. Je financovaný z ERDF, pričom náklady slovenských projektových partnerov môžu byť podporené do výšky 85%. Minimálnou požiadavkou na projekt z hľadiska partnerstva je spolupráca 3 partnerov z minimálne 3 krajín. Rozpočet programu je 231 mil. EUR. Funkciu riadiaceho orgánu vykonáva mesto Viedeň.

Program Stredná Európa je postavený na **štyroch prioritných oblastiach**:

- Prioritná oblasť 1: Spolupráca v inováciách s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť strednej Európy
- Prioritná oblasť 2: Spolupráca v oblasti nízkouhlíkových stratégií v strednej Európe
- Prioritná oblasť 3: Spolupráca v oblasti prírodných a kultúrnych zdrojov pre udržateľný rast strednej Európy
- Prioritná oblasť 4: Spolupráca v oblasti dopravy pre lepšie prepojenie strednej Európy

Okrem toho program obsahuje aj piatu prioritnú os a tou je *Technická pomoc*. Z hľadiska výskumného centra AgroBioTech sú relevantné najmä prioritné osi 1 – 3.

²⁵ Interreg CENTRAL EUROPE. Dostupné na: <http://www.interreg-central.eu/>

Riadiaci orgán mesto Viedeň vytvoril **databázu návrhov projektov** (Project Ideas Database), kde je možné nájsť projektových partnerov pre nový projekt, vložiť vlastný návrh projektu, prípadne pripojiť sa k vznikajúcemu projektu (<http://www.central2013.eu/nc/home-central-2020/project-idea-database/>).

Program Stredná Európa 2014-2020: Zhrnutie základných parametrov programu	
Rozpočet	231 mil. EUR
Zameranie	inovácie, nízkouhlíkové hospodárstvo, ochrana prírodných a kultúrnych zdrojov, doprava
Oprávnení žiadatelia	národné, regionálne a miestne orgány verejnej správy, súkromné inštitúcie, vrátane súkromných podnikov s právnou subjektivitou, medzinárodné organizácie na základe národného práva ktoréhokoľvek členského štátu programu (s obmedzeniami aj na základe medzinárodného práva)
Oprávnené krajiny	9 krajín strednej Európy; krajiny mimo strednej Európy vo vymedzených prípadoch
Zodpovedný orgán	Mesto Viedeň

3.2.2.1.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech

Prioritná os 1, relevantná pre oblasť výskumu, vývoja a inovácií, je zameraná na efektívnejšie investície do výskumu, inovácií a vzdelávania. Cieľom je posilniť potenciál technologicky orientovaných oblastí, do ktorých sú smerované zahraničné investície a kapitál, najmä prostredníctvom lepšieho prepojenia aktérov inovačného systému. To umožní transfer výsledkov výskumu a vývoja a založenie kooperatívnych iniciatív a klastrov. Alokácia v rámci tejto priority je 69 mil. EUR. Financované projekty budú zamerané na dva *špecifické ciele*:

1.1: Zlepšiť udržateľné prepojenia medzi aktérmi inovačných systémov pre posilnenie regionálnej inovačnej kapacity v strednej Európe

Tento cieľ má byť dosiahnutý prostredníctvom nadnárodných a internacionalizovaných regionálnych sietí a klastrov posilňujúcich transfer technológií a rozvoj a implementáciu nových služieb na podporu inovácií v podnikoch. Lepšia spolupráca medzi aktérmi inovačných systémov, najmä medzi podnikmi a výskumom, zlepši prístup podnikov k výsledkom výskumu (najmä MSP), a tým bude stimulovať ďalšie investície do inovácií.

Špecifický cieľ je zameraný napríklad na:

- zakladanie a ďalšie posilňovanie nadnárodných inovačných sietí a klastrov,
- posilňovanie transferu výsledkov výskumu a vývoja z výskumných inštitúcií do podnikateľského sektora (najmä MSP) vedúce k novým službám a produktom,
- budovanie nadnárodných prepojení na zlepšenie existujúcich a vývoj nových služieb, ktoré podporujú inovácie v podnikoch,
- posilňovanie prepojení medzi verejným sektorom, finančnými inštitúciami a podnikaním s cieľom návrhu a testovania nových štruktúr a služieb, ktoré uľahčujú prístup k financovaniu inovácií,
- zlepšenie spolupráce medzi výskumom, verejným a súkromným sektorom s cieľom stimulovať inovácie a podnikanie.

1.2 Zlepšiť schopnosti a podnikateľské zručnosti pre pokrok v ekonomických a sociálnych inováciách v stredoeurópskych regiónoch

Cieľom je zlepšiť technologické kompetencie a manažérske zručnosti zamestnancov verejného a súkromného sektora, najmä v MSP, a to hlavne prostredníctvom integrácie do širších miestnych a regionálnych stratégií, stimuláciou vzájomnej výmeny poznatkov a učenia sa a nadnárodnou spoluprácou za účelom aplikácie nových technológií a metód. To umožní podnikateľom rozvíjať a implementovať inovatívne produkty, služby a procesy, prispievajúc tak k regionálnym stratégiám inteligentnej špecializácie. Okrem čisto ekonomických efektov inovácií budú vylepšené schopnosti a podnikateľské zručnosti prispievať aj k podpore sociálnych inovácií. Sociálne inovácie predstavujú nové nápady, ktoré zároveň vedú k napĺňaniu spoločenských potrieb a k tvorbe nových sociálnych vzťahov alebo spolupráce.

Prijímateľmi a projektovými partnermi v rámci prioritnej osi 1 sú miestne, regionálne a národné verejné inštitúcie a organizácie, regionálne rozvojové agentúry, obchodné komory, podniky, klastre, univerzity, združenia, inštitúcie transferu technológií, výskumné ústavy, centrá excelentnosti, mimovládne organizácie, inovačné agentúry, podnikateľské inkubátory, finančné inštitúcie, organizácie vzdelávania a pod.

Prioritná os 2 je zameraná na zvyšovanie využívania obnoviteľných zdrojov energie a na zlepšovanie energetickej efektívnosti pri súčasnom dosahovaní hospodárskeho rastu v odvetviach s nízkymi emisiami uhlíka. Program v rámci tejto prioritnej osi tiež prispeje k posilneniu znalostí a zručností v oblasti energeticky efektívneho manažmentu verejných infraštruktúr a k zmierneniu dopadov klimatických zmien. Finančná alokácia v rámci tejto priority je 44 mil. EUR. Priorita zahŕňa 3 *špecifické ciele*:

2.1 Vyvinúť a realizovať riešenia na zvýšenie energetickej účinnosti a využitie obnoviteľných zdrojov energií vo verejnej infraštruktúre

Nadnárodná spolupráca umožní znížiť rozdiely v existujúcom know-how a zvýšiť kapacity verejného sektora v oblasti zvyšovania energetickej efektívnosti verejných infraštruktúr a následne znížiť ich spotrebu energie a emisie CO₂. Toto sa dosiahne prostredníctvom posilnenia kompetencií a rozvoja a implementácie stratégií, manažérskych prístupov a finančných schém, ktoré budú slúžiť ako liahne pre dosiahnutie vyššej energetickej efektívnosti. To následne vyvolá ďalšie investície, ako napr. renovácie verejných budov a modernizáciu úrovne energetickej efektívnosti verejných infraštruktúr. Okrem toho bude podporované využitie energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, a to prostredníctvom identifikácie potenciálu, testovania inovatívnych riešení a prípravy následných investícií.

2.2 Zlepšiť územne založené nízkouhlíkové energetické stratégie plánovania a politiky zmierňujúce klimatické zmeny

Nadnárodná spolupráca pomôže pri tvorbe nových a pri výmene existujúcich znalostí a skúseností medzi regiónmi v oblasti plánovania, financovania a implementácie špecifických aktivít, ktoré zabezpečia naplnenie udržateľných opatrení v oblasti energie. Cieľom je mobilizácia investícií na nízkouhlíkové opatrenia na teritoriálnej úrovni, a tiež podpora aktivít v regiónoch s nižším stupňom využívania obnoviteľných zdrojov energie. Okrem toho bude v rámci špecifického cieľa podporené prepájanie prístupov na strane dopytu a ponuky, berúc do úvahy kvalitu a kapacitu distribučných

energetických sietí. Program podporí rozvoj a implementáciu inovatívnych miestnych a regionálnych stratégií v oblasti plánovania zameraného na využívanie potenciálu obnoviteľných zdrojov a na redukciu emisií CO₂.

2.3 Zlepšiť kapacity pre plánovanie mobility vo funkčných mestských územiach s cieľom znížiť emisie CO₂

Nadnárodná spolupráca v tejto oblasti napomôže k zvýšeniu plánovacích kapacít verejného sektora v oblasti nízkouhlíkového hospodárstva, a tým k posilneniu nízkouhlíkovej mobility v stredoeurópskych mestských oblastiach a k znižovaniu znečistenia ovzdušia. To umožní rozvoj a vykonávanie integrovaných koncepcií mobility, zriadenie koordinovaných riadiacich štruktúr a zavedenie inovatívnych technológií.

Prijímateľmi a projektovými partnermi v rámci prioritnej osi 2 sú miestne, regionálne a národné verejné inštitúcie a organizácie, regionálne rozvojové agentúry, dodávatelia a poskytovatelia energie, inštitúcie a podniky v oblasti manažmentu energie, podniky vrátane MSP, sektor stavebníctva, poskytovatelia verejnej dopravy, regionálne združenia, regionálne inovačné agentúry, mimovládne organizácie, finančné inštitúcie, organizácie vzdelávania, univerzity a výskumné ústavy.

Prioritná os 3 reaguje na potrebu chrániť a udržateľným spôsobom využívať prírodné a kultúrne dedičstvo a zdroje, ktoré sú pod vplyvom zvyšujúceho sa environmentálneho a ekonomického tlaku. Okrem toho sa prioritna orientuje na zlepšenie kvality životného prostredia vo funkčných mestských oblastiach a za tým účelom adresuje kľúčové výzvy, ako napr. konflikty vo využívaní pôdy, znečistenie vody a pôdy a manažment odpadu. Finančná alokácia priority predstavuje 89 mil. EUR. Projekty, ktoré budú financované, musia byť zamerané na riešenie jedného z troch *špecifických cieľov*:

3.1 Zlepšiť kapacity integrovaného environmentálneho manažmentu pre ochranu a udržateľné využívanie prírodného dedičstva a zdrojov

Cieľom je podpora rozvoja a implementácie integrovaných environmentálnych stratégií a nástrojov, ako aj spoločné testovanie pilotných riešení. To umožní širšie využívanie integrovaného environmentálneho konceptu v rámci verejného a súkromného sektora, ako napr. použitie inovatívnych technológií a zavedenie úsporných riešení z hľadiska využitia zdrojov.

3.2 Zlepšiť kapacity pre udržateľné využívanie kultúrneho dedičstva a zdrojov

3.3 Zlepšiť environmentálny manažment vo funkčných mestských územiach s cieľom zlepšenia kvality života v nich

Cieľom je integrovaný environmentálny manažment zabezpečujúci súlad s environmentálnymi politikami prostredníctvom podpory rozvoja a implementácie integrovaného environmentálneho manažmentu na zlepšenie environmentálnej výkonnosti funkčných mestských oblastí. To prispeje k lepšiemu plánovaniu, riadeniu a rozhodovaniu, a tým zníži množstvo konfliktov a negatívnych externalít na životné prostredie. Rozvoj a implementácia stratégií a nástrojov, ako aj testovanie pilotných aplikácií zvýši investície na zlepšenie kvality životného prostredia v mestách.

Prijímateľmi a projektovými partnermi v rámci prioritnej osi 3 sú miestne, regionálne a národné verejné inštitúcie a organizácie, regionálne rozvojové agentúry, podniky (najmä MSP v sektore životného prostredia), zariadenia v oblasti životného prostredia a manažéri a vlastníci infraštruktúry,

združenia, regionálne inovačné agentúry, zvláštne záujmové skupiny, mimovládne organizácie, finančné inštitúcie, organizácie vzdelávania, univerzity a výskumné ústavy.

Kontaktné informácie:

Riadiaci orgán:

Department for EU-Strategy and Economic Development
Mesto Viedeň
Schlesingerplatz 2-4, A-1080 Wien
E-Mail: christiane.breznik@wien.gv.at

Národný kontaktný bod:

Úrad vlády SR
Nám. 1. mája 14, 811 06 Bratislava
Tel: 02/202 95914
E-Mail: danube@vlada.gov.sk
Web: <http://www.interreg-central.eu/>

3.2.2.2 Dunajský nadnárodný program 2014-2020²⁶

Dunajský program (Interreg Danube Transnational Programme) je jedným z troch programov nadnárodnej spolupráce, ktoré nadviazali v novom programovom období na program Juhovýchodná Európa. Okrem neho vznikli ešte Adriatický a Balkánsko-Mediteránsky program. Nový Dunajský program podporuje spoluprácu v krajinách dunajského regiónu s cieľom podpory implementácie a riadenia Dunajskej stratégie.

Krajinami zapojenými do programu sú Nemecko (Baden-Württemberg a Bavorsko), Rakúsko, Slovensko, Česko, Maďarsko, Slovinsko, Rumunsko, Bulharsko, Chorvátsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Moldavsko a Ukrajina. Funkciu riadiaceho orgánu vykonáva Ministerstvo národného hospodárstva Maďarskej republiky.

Program je finančne podporený z ERDF, pričom jeho rozpočet je približne 211 mil. EUR. Náklady slovenských projektových partnerov môžu byť podporené z prostriedkov ERDF do výšky 85%. Minimálnou požiadavkou na projekt z hľadiska partnerstva je spolupráca 3 partnerov z minimálne 3 krajín, pričom projekt vždy zahŕňa vedúceho partnera a ostatných projektových partnerov. Ostatné podmienky čo sa týka partnerov sú upravené v rámci konkrétnych výziev na predkladanie projektov.

V rámci programu sú vo všeobecnosti podporované najmä nasledovné typy aktivít:

- vývoj spoločných rámcov a stratégií v oblastiach nadnárodného významu, kde je potreba včasného vývoja politik (t.j. v oblastiach, ktoré až doteraz neboli dotknuté významnejšími projektmi v predchádzajúcich programovacích obdobiach),
- vývoj a praktická implementácia nadnárodných nástrojov a služieb (napr. analytických, manažérskych, technických, softvérových, monitorovacích nástrojov),

²⁶ Úrad vlády SR. Dunajský nadnárodný program 2014-2020. Dostupné na: <http://www.danube2014.gov.sk/hlavna-stranka-danube-2014/>

- príprava nadnárodných investícií (infraštruktúra, zariadenie), ktoré budú následne financované z iných zdrojov,
- pilotné aktivity vrátane drobných fixných investícií (testovacieho alebo demonštračného charakteru),
- vývoj a praktická implementácia školení a budovania kapacít (napr. tréningové semináre a kurzy, študijné návštevy a pod.),
- sprievodné informácie, diseminácia, kapitalizačné a propagačné aktivity s cieľom informovať širokú verejnosť o projektoch, ich aktivitách a výstupoch.

Dunajský program je postavený na štyroch tematických **prioritných oblastiach**:

Prioritná oblasť 1: Inovatívny a sociálne zodpovedný dunajský región

Prioritná oblasť 2: Dunajský región zodpovedný voči životnému prostrediu a kultúre

Prioritná oblasť 3: Lepšie prepojený a energeticky zodpovedný dunajský región

Prioritná oblasť 4: Dobre spravovaný dunajský región

Okrem toho program obsahuje aj piatu prioritnú os a tou je Technická pomoc. Z hľadiska výskumného centra AgroBioTech sú relevantné najmä prioritné osi 1 – 3.

Riadiaci orgán tiež vytvoril **datázu návrhov projektov** (Project Ideas Database), kde je možné nájsť projektových partnerov pre nový projekt, vložiť vlastný návrh projektu, prípadne pripojiť sa k vznikajúcemu projektu (<http://www.interreg-danube.eu/calls/project-ideas>).

Dunajský nadnárodný program 2014-2020: Zhrnutie základných parametrov programu	
Rozpočet	211 mil. EUR
Zameranie	inovácie, životné prostredie, kultúra, dopravné prepojenia, energetická efektívnosť, efektívna verejná správa
Oprávnení žiadatelia	miestne, regionálne a národné verejné subjekty/subjekty verejného práva, medzinárodné organizácie a súkromné subjekty (vrátane súkromných PO z ktoréhokoľvek dunajského partnerského štátu), ktoré majú právnu subjektivitu
Oprávnené krajiny	14 krajín dunajského regiónu; vo výnimočných prípadoch aj žiadatelia/prijímatelia nachádzajúci sa mimo územia programu
Zodpovedný orgán	Ministerstvo národného hospodárstva Maďarskej republiky

3.2.2.2.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech

Prioritná os 1 je zameraná na podporu výskumu, vývoja a inovácií. S cieľom prispieť k implementácii iniciatívy v rámci stratégie Europe 2020 s názvom „Inovačná Únia“ v rámci dunajského regiónu, program kladie dôraz na množstvo tém v oblasti inovácií, ako napr. ekoinovácie, transfer poznatkov, klastrová politika, sociálna inovácia a kvalifikované podnikanie vrátane technologických a netechnologických inovačných aspektov. Sociálnemu aspektu inovácií (sociálne inovácie, vzdelávacie aspekty a podnikateľské schopnosti) sa prikladá v rámci tejto priority zvláštny význam. Výskum a inovácie sú prepojené s ďalšími tematickými cieľmi adresovanými v rámci programu. Rozpočet tejto priority je takmer 73 mil. EUR. Priorita zahŕňa dva *špecifické ciele*:

1.1 Zlepšiť rámcové podmienky pre inovácie

Ide o zlepšenie inštitucionálnych a infraštruktúrnych rámcových podmienok a nástrojov politiky pre výskum a inovácie na zabezpečenie širšieho prístupu k znalostiam na vývoj nových technológií a rozvoj sociálneho rozmeru inovácií.

Špecifický cieľ je zameraný najmä na:

- spoluprácu pri budovaní excelentnej výskumnej infraštruktúry v dunajskom regióne,
- účinnejší kolaboratívny výskum a inovačné aktivity na podporu sietí medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja, vzdelávacími organizáciami a verejným sektorom, na zvýšenie komerčného využitia výsledkov výskumu, podporu prenosu technológií a rozšírenie prístupu k znalostiam,
- vylepšenú koordináciu a praktické riešenia pre klastrové politiky a nadnárodnú spoluprácu klastrov na rozvoj inovácií v technologických a netechnologických oblastiach na základe prístupov inteligentnej špecializácie,
- vývoj praktických riešení umožňujúcich lepší prístup k finančným prostriedkom na inovácie, podpora začínajúcim inovatívnym podnikom, pomoc pri manažmente práv duševného vlastníctva.

1.2 Zvýšiť kompetentnosti v oblasti podnikových a sociálnych inovácií

Cieľom je podporiť inovatívne systémy učenia sa na zvýšenie kompetentností zamestnancov v podnikateľskom sektore, posilniť kultúru podnikania a učenia sa s príspevom k lepšiemu plneniu sociálnych potrieb a poskytovaníu služieb vo všeobecnom záujme. Tento cieľ rozširuje okruh klasických aktérov v rámci inovácií a snaží sa o preklopenie priepasti medzi jednotlivými aktérmi, inštitúciami a tvorcami politik v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy. Opatrenia v rámci tohto cieľa by mali prispieť k tvorbe priaznivého prostredia na realizáciu vzdelávania, výcviku a odbornej prípravy.

Špecifický cieľ je zameraný najmä na dosiahnutie nasledujúcich výsledkov:

- lepší vývoj praktických riešení v oblasti prispôsobenia sa ľudských zdrojov technologickej zmene a požiadavkám trhu,
- lepšie politiky a praktické riešenia v oblasti kultúry podnikania, budovanie silnejšej kultúry podnikania, zlepšenie schopností a kompetencií pre inovatívne podnikanie,
- lepšie prostredie, schopnosti a kompetencie na rozvoj sociálnych inovácií a služieb,
- vybudovanie spoločných vzdelávacích ponúk v špecifických oblastiach,
- lepšie systémy na inštitucionálne učenie sa a budovanie kapacít verejnej správy na lepšie zvládanie inovačných procesov.

Prijímateľmi v rámci prioritnej osi 1 môžu byť miestne, regionálne a národné verejné orgány a organizácie zriadené a spravované verejnými orgánmi so zodpovednosťou za výskum, inovácie, vzdelávanie a odborné vzdelávanie a prípravu, sektorové agentúry a regionálne rozvojové agentúry, siete, klastre a asociácie, výskumné a vývojové inštitúcie, univerzity s výskumnými zariadeniami, organizácie na podporu podnikania (napr. obchodná komora, centrá podnikateľských inovácií, centrá

technologických informácií), vzdelávacie centrum, centrum odbornej prípravy, súkromné podniky vrátane MSP.

Prioritná os 2 sa orientuje na posilnenie spoločných a integrovaných prístupov k manažmentu a zachovaniu rozmanitosti prírodných a kultúrnych hodnôt v dunajskom regióne. Priorita okrem toho predpokladá investície do vytvárania a zachovania ekologických koridorov nadnárodného významu v dunajskom regióne. Toto je priamo prepojené s manažmentom vody a kontrolou faktorov environmentálnych rizík, ako napr. povodňových rizík. Adresovaná je tiež prevencia a zvládanie katastrof, a to najmä v súvislosti s rizikami, ktoré sú spôsobené nefunkčnými ekosystémami a umelými zmenami v klimatických podmienkach. Priorita zahŕňa štyri *špecifické ciele*:

2.1 Podporiť udržateľné využívanie prírodného a kultúrneho dedičstva a zdrojov

Cieľom je posilniť spoločné a integrované prístupy k manažmentu a zachovaniu rozmanitosti prírodného a kultúrneho dedičstva a zdrojov v dunajskom regióne ako základu pre stratégie trvalo udržateľného rozvoja a rastu.

Hlavné predpokladané výsledky zahŕňajú:

- lepšie rámcové podmienky, kapacity a riešenia pre trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu v dunajskom regióne na základe ochrany a udržateľného využívania prírodného a kultúrneho dedičstva a zdrojov, zníženia spotreby zdrojov a energie a udržateľného manažmentu mobility s cieľom využívať početné výhody pokiaľ ide o hospodársky rozvoj, ochranu životného prostredia a kvalitu života,
- lepšie stratégie a nástroje na trvalo udržateľné využívanie kultúrneho a prírodného dedičstva a zdrojov pre regionálny rozvoj, aby sa zabránilo alebo obmedzilo konfliktom v oblasti ich využívania.

2.2 Podpora manažmentu a obnovy ekologických koridorov

Špecifický cieľ je zameraný na posilnenie efektívnych prístupov k zachovaniu, obnove a manažmentu biokoridorov a mokradí nadnárodného významu s cieľom prispieť k lepšiemu stavu z hľadiska ochrany pokiaľ ide o ekosystémy európskeho významu. Priorita prispeje k lepšiemu prepojeniu prirodzených biotopov, čo má veľký význam pre udržanie funkčnej ekologickej siete. Podpora by sa mala zamerať na chránené územia a ich relevantné príľahlé územia v celom dunajskom regióne. Hlavnými predpokladanými výsledkami sú lepšie strategické rámce a vyvinuté konkrétne riešenia na obnovu, ochranu a zlepšenie siete zelených infraštruktúr/biokoridorov v dunajskom regióne skladajúcej sa z prirodzených a poloprirodzených biotopov s cieľom pomôcť znížiť fragmentáciu ekosystémov a zlepšiť konektivitu medzi lokalitami v sieti Natura 2000.

2.3 Posilniť nadnárodné vodné hospodárstvo a predchádzanie povodňovým rizikám

Cieľom je posilniť spoločné a integrované prístupy k ďalšiemu rozvoju a implementácii Plánov manažmentu povodia v partnerských štátoch v súlade s celkovým Plánom manažmentu povodia Dunaja, aby sa zlepšilo cezhraničné vodné hospodárstvo a predchádzanie povodňovým rizikám s prispením k udržateľnému poskytovaniu ekosystémových služieb. Špecifický cieľ sa zameriava na investície do zelenej infraštruktúry, ktoré prispievajú k ochrane a obnove biodiverzity a k poskytovaniu ekosystémových služieb integrovaným spôsobom, s ochranou pred povodňami a

nárastom kvality a dostupnosti vody. Predpokladaným výsledkom sú lepšie integrované plány a vyvinuté riešenia na ďalšiu ochranu a zlepšenie stavu všetkých vôd a na zabezpečenie udržateľného, dlhodobého využívania vodných zdrojov v dunajskom regióne, silne prepojené s kvalitným manažmentom povodňových rizík.

2.4 Zlepšiť pripravenosť na zvládanie rizika pohrôm

Špecifický cieľ sa orientuje na zavedenie efektívnejšieho systému správy (governance) pre núdzové situácie a na zlepšenie pripravenosti verejných orgánov a organizácií civilnej ochrany na lepšiu manažment prírodných rizík a rizík súvisiacich so zmenou klímy (napr. záplavy, lesné požiare, zosuv pôdy, erózia pôdy, zemetrasenia) a rizík spôsobených ľudskou činnosťou (napr. priemyselné znečistenie rieky v dôsledku havárie) s príspevom k udržateľnému poskytovaniu ekosystémových služieb. Program sa v tejto oblasti zameriava na celý cyklus zvládania pohrôm (reakcia – obnova – zmiernenie – pripravenosť). Vzájomný prenos poznatkov a budovanie kapacít sú vedúcim princípom tohto konkrétneho cieľa. Hlavným výsledkom bude lepšia strategická a operačná spolupráca a interoperabilita medzi orgánmi reakcie na krízové situácie a zainteresovanými stranami na všetkých úrovniach v podunajských štátoch. Zahŕňa to vývoj spoločných stratégií a akčných plánov na efektívnejší manažment prírodných a antropogénnych pohrôm a pohrôm súvisiacich so zmenou klímy; vybudovanie spoločnej bázy znalostí a kapacít pozorovania údajov a mechanizmov na výmenu informácií; spoločný vývoj nástrojov, vývoj a praktickú implementáciu vzdelávania, odbornej prípravy a budovania kapacít.

Prijímateľmi v rámci prioritnej osi 2 môžu byť miestne, regionálne a národné verejné orgány a organizácie zriadené a spravované verejnými orgánmi so zodpovednosťou za environmentálne, turistické a kultúrne otázky, poskytovatelia infraštruktúry a verejných služieb, záujmové skupiny, sektorové agentúry a regionálne rozvojové agentúry, turistickí operátori, turistické informačné centrá, regionálne úrady cestovného ruchu a múzeá, výskumné a vývojové inštitúcie, univerzity s výskumnými zariadeniami, organizácie na podporu podnikania (napr. obchodná komora, centrá podnikateľských inovácií), organizácie vysokoškolského vzdelávania, vzdelávacie centrum, centrum odbornej prípravy, súkromné podniky vrátane MSP.

Prioritná os 3 rieši okrem problémov súvisiacich s dopravnými systémami aj oblasť energie. Nadnárodný prístup je dôležitý na zabezpečenie integrácie trhu, bezpečnosti dodávky energie v jednotlivých krajinách, efektívneho regionálneho plánovania a spoločného vývoja kritickej infraštruktúry. Cieľom je zabezpečenie efektívnosti a bezpečnosti dodávok energie. Ďalším aspektom je rozvoj inteligentných distribučných systémov, aby boli investície regiónov do obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti a inteligentných sietí účinnejšie. Prioritná oblasť je napĺňaná prostredníctvom dvoch *špecifických cieľov*:

3.1 Podporiť bezpečné dopravné systémy šetrné k životnému prostrediu a vyváženú dostupnosť mestských a vidieckych oblastí

3.2 Zlepšiť energetickú bezpečnosť a energetickú efektívnosť

Cieľom je prispieť k energetickej bezpečnosti a energetickej efektívnosti v regióne prostredníctvom podpory vyvíjania spoločných regionálnych skladovacích a distribučných riešení a stratégií na zvýšenie energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov. Základom je tiež

zabezpečenie rovnováhy medzi centralizovanými a decentralizovanými riešeniami v oblasti energie. Hlavné výsledky zahŕňajú lepšie zdieľanie informácií a praktickú koordináciu regionálneho energetického plánovania na dosiahnutie efektívnej distribúcie energie, skladovania energie, diverzifikácie zdrojov energie, vrátane podpory všetkých druhov obnoviteľných zdrojov a vyššej energetickej efektívnosti.

Prijímateľmi v rámci prioritnej osi 3 (špecifický cieľ 3.2) môžu byť miestne, regionálne a národné verejné orgány a organizácie zriadené a spravované verejnými orgánmi so zodpovednosťou za energetické otázky, sektorové agentúry a regionálne rozvojové agentúry, poskytovatelia infraštruktúry a verejných služieb, sieťoví operátori a dodávatelia, výskumné a vývojové inštitúcie, univerzity s výskumnými zariadeniami, organizácie na podporu podnikania (napr. obchodná komora, centrá podnikateľských inovácií), organizácie vysokoškolského vzdelávania, vzdelávacie centrum, centrum odbornej prípravy, súkromné podniky vrátane MSP.

Prvá výzva v rámci Dunajského programu bola vyhlásená dňa 23. septembra 2015 a bude otvorená do 3. novembra 2015. Rozpočet z ERDF na túto výzvu činí 76 mil. EUR (a 7,5 mil EUR z rozpočtu pre predvstupový nástroj IPA).

Kontaktné informácie:

Riadiaci orgán:

Ministerstvo národného hospodárstva
Honvéd 13-15, 1055 Budapešť, Maďarsko

Národný kontaktný bod:

Úrad vlády SR
Nám. 1. mája 14, 811 06 Bratislava
Tel: 02/202 95914
E-Mail: danube@vlada.gov.sk
Web: <http://www.interreg-danube.eu/>; <http://www.danube2014.gov.sk/>

3.2.3 Medziregionálna spolupráca

Medziregionálna spolupráca – INTERREG VC je zameraná na posilnenie efektívnosti politiky súdržnosti EÚ prostredníctvom podpory výmeny skúseností medzi partnermi v celej EÚ (INTERREG EUROPE), vrátane troch programov sieťovania (Urbact III, Interact III a ESPON) s dôrazom na identifikáciu, šírenie a prenos príkladov najlepšej praxe nielen medzi programami EÚS, ale aj do programov v rámci cieľa „Investovanie do rastu a zamestnanosti“. Na jej realizáciu sú v rámci ERDF vyčlenené prostriedky vo výške 500 mil. EUR.

3.2.3.1 INTERREG EUROPE 2014-2020

Program spolupráce INTERREG EUROPE 2014-2020 financovaný z ERDF je navrhnutý tak, aby podporoval vzdelávanie v oblasti politik medzi verejnými orgánmi s cieľom zlepšiť efektívnosť politik a programov regionálneho rozvoja. Umožňuje verejným orgánom v celej Európe vymieňať si skúsenosti a názory na spôsob fungovania verejných politik, a tým nájsť riešenia na zlepšenie svojich stratégií pre svojich občanov. Oprávneným územím je 28 členských štátov EÚ, Nórsko a Švajčiarsko.

Miery spolufinancovania z ERDF v sú stanovené pre jednotlivé oprávnené územia a typy oprávnených subjektov nasledovne:

- 85% ERDF pre verejné subjekty a subjekty, ktoré sa riadia verejným právom z 28 členských štátov EÚ,
- 75% ERDF pre súkromné neziskové subjekty z 28 členských štátov EÚ,
- 50% nórske finančné prostriedky pre verejné subjekty, ktoré sa riadia verejným právom a súkromné neziskové subjekty z Nórska,
- švajčiarske finančné prostriedky pre partnerov zo Švajčiarska v závislosti od dostupných možností.

Národným orgánom pre tento program v rámci SR je Ministerstvo hospodárstva SR. Z rozpočtu na obdobie 2014-2020, ktorý činí 359 mil. EUR, budú podporované témy v rámci **štyroch prioritných oblastí**:²⁷

- Prioritná oblasť 1: Výskum, technologický rozvoj a inovácie
- Prioritná oblasť 2: Konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov
- Prioritná oblasť 3: Nízkouhlíkové hospodárstvo
- Prioritná oblasť 4: Životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov

Okrem toho program obsahuje aj piatu prioritnú os a tou je Technická pomoc. Z hľadiska výskumného centra AgroBioTech sú relevantné najmä prioritné osi 1, 3 a 4.

V rámci programu sú podporované dva typy opatrení:

- **Projekty medziregionálnej spolupráce** - majú dve fázy. Fáza 1 je venovaná výmene politických skúseností a príprave implementácie získaných poznatkov. Na konci tejto fázy vytvorí každý partnerský región akčný plán pre integráciu poznatkov získaných zo spolupráce do svojej regionálnej politiky a/alebo programov. Akčné plány musia identifikovať opatrenia, ktoré majú byť zapracované, a ich časový rámec, pracovné kroky, zodpovedných aktérov, náklady (ak sú) a zdroje financovania. Vo fáze 2 budú partnerské regióny spoločne monitorovať implementáciou vlastných akčných plánov zodpovednými aktérmi na ich území. Aktivity projektov môžu zahŕňať: rozpracovanie akčných plánov, štúdie a analýzy regionálnych politík, výmenné návštevy, medziregionálne semináre a podujatia zamerané na výmenu poznatkov a budovanie kapacít, pilotné opatrenia a pod.
- **Platformy** – predstavujú nástroj na rýchlejšie a lepšie zdieľanie poznatkov s cieľom pomáhať tvorcom politík pri ich činnosti. Ide o priestor na neustále učenie sa o verejných politikách v rámci 4 tematických oblastí. Hlavným cieľom je podpora miestnych a regionálnych samospráv pri efektívnejšom plánovaní a implementácii politík pre blaho občanov.

Aj v tomto prípade je vytvorený nástroj na hľadanie potenciálnych partnerov, výmenu kontaktných informácií, zverejnenie a výmenu nápadov na projekty:

<http://www.interreg4c.eu/interregeurope/hello/>

²⁷ Ministerstvo hospodárstva SR. Štartuje program medziregionálnej spolupráce INTERREG EUROPE 2014-2020. Dostupné na: <<http://www.mhsr.sk/startuje-interreg-europe-/145127s>>

INTERREG EUROPE 2014-2020: Zhrnutie základných parametrov programu	
Rozpočet	359 mil. EUR
Zameranie	výskum, vývoj a inovácie, konkurencieschopnosť MSP, nízkouhlíkové hospodárstvo, životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov
Oprávnení žiadatelia	verejné orgány, subjekty, ktoré sa riadia verejným právom a súkromné neziskové organizácie
Oprávnené krajiny	28 členských štátov EÚ, Nórsko, Švajčiarsko
Zodpovedný orgán	Sekretariát Interreg Europe v Lille, Francúzsko

3.2.3.1.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech²⁸

Prioritná os 1 je zameraná na posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií, na politiky podporujúce infraštruktúru a kapacity potrebné na rozvoj výskumu a inovácií. Táto os tiež zahŕňa politiky podporujúce aktuálnu realizáciu inovácií v regionálnych inovačných reťazcoch, najmä v oblastiach inteligentnej špecializácie. Priorita obsahuje dva *konkrétne ciele*:

1.1 Výskumná a inovačná infraštruktúra a kapacity v rámci stratégií inteligentnej špecializácie

Za týmto účelom sa musia regionálne politiky inovačných infraštruktúr a kapacít zameriavať na také otázky, ako je dostupnosť výskumných a kompetenčných centier s podporou služieb MSP a IKT infraštruktúr a zaistiť, aby vzdelávací systém poskytoval tie kvalifikácie, ktoré sú potrebné v inovatívnych odvetviach a verejných zariadeniach pre financovanie a podporu aktivít výskumu a inovácií. Program v rámci tohto cieľa podporuje výmenu skúseností a zdieľanie postupov medzi aktérmi regionálneho významu so špecifickým cieľom pripraviť integráciu získaných poznatkov do regionálnych politík a činností zameraných na inovačné infraštruktúry a kapacity.

1.2 Podpora zavádzania inovácií aktérmi regionálnych inovačných reťazcov v oblastiach inteligentnej špecializácie a inovačnej príležitosti

Ide o vytváranie efektívnych ekosystémov pre inováciu, ktoré môžu zlepšiť transfer technológií a vývoj a ekonomické využívanie nových výsledkov výskumu a vývoja. Regionálne orgány a ich inovační partneri preto musia uľahčovať spoluprácu a spoločné aktivity podnikov, centier výskumu a vývoja a aktérov v oblasti vyššieho vzdelávania vo svojich kľúčových oblastiach inteligentnej špecializácie a inovačných príležitostí.

Hlavnými prijímateľmi projektov medziregionálnej spolupráce v rámci prioritnej osi 1 sú verejné subjekty, subjekty, ktoré sa riadia verejným právom a súkromné neziskové subjekty, napr.: národné, regionálne a miestne verejné orgány zodpovedné za stimulovanie všetkých foriem inovácií, regionálne rozvojové agentúry, technologické a inovačné agentúry, univerzity, vedomostné a výskumné inštitúty a inštitúty vyššieho vzdelávania, prevádzkovatelia vedeckých a technologických parkov, podnikateľské inkubátory a inovačné centrá, aktéri podporujúci podnikanie a organizácie zastupujúce MSP a podnikateľskú komunitu (klastre) a ďalší relevantní aktéri v rámci rozvoja regionálneho inovačného reťazca, regionálnych inovačných infraštruktúr a kapacít.

²⁸ INTERREG EUROPE 2014-2020. Cooperation Programme document, final, 6 May 2015.

Prioritná os 3 je zameraná na oblasť nízkouhlíkových stratégií a energetickej efektívnosti. Zahŕňa nasledovný *konkrétny cieľ*:

3.1 Prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo

Tento cieľ zahŕňa podporné opatrenia a investície na zvýšenie úrovni energetickej efektívnosti. Cieľom je tiež zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov prostredníctvom stimulovania a uľahčovania výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov, pričom sa zabráni vzniku možných negatívnych dopadov na biodiverzitu, krajinu a vodu.

Hlavnými prijímateľmi projektov medziregionálnej spolupráce v rámci prioritnej osi 3 sú verejné subjekty, subjekty, ktoré sa riadia verejným právom a súkromné neziskové subjekty, napr.: národné, regionálne a miestne verejné orgány zodpovedné za energiu, mobilitu a ďalšie oblasti súvisiace s politikou nízkouhlíkového hospodárstva, regionálne energetické agentúry, regionálne rozvojové agentúry, agentúry zamerané na dopravu a mobilitu, regionálne environmentálne agentúry, univerzity, vedomostné a výskumné inštitúty a ďalšie verejné subjekty alebo orgány, ktoré sa riadia verejným právom a sú aktívne v oblasti nízkouhlíkového hospodárstva.

Prioritná os 4 sa zameriava na efektívne a udržateľné využívanie prírodných zdrojov, zlepšovanie nakladania s odpadmi a na podporu podnikov pri tvorbe nových zelených produktov a služieb a znižovaní množstva odpadu. Okrem toho sa orientuje aj na zachovanie, ochranu, podporu a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva. Realizuje to prostredníctvom dvoch *konkrétnych cieľov*:

4.1 Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva

Ide o ochranu a rozvoj prírodného dedičstva, biodiverzity a ekosystémov, ako aj o podporovanie kultúrneho dedičstva. Cieľ ďalej zahŕňa udržateľný manažment a využívanie prírodného prostredia.

4.2 Zvyšovanie efektívnosti využívania zdrojov, zelený rast a eko-inovácie a riadenie environmentálneho správania

V rámci tohto konkrétneho cieľa môžu regionálni aktéri umožniť podnikom presadzovať zelený rast a eko-inovácie s cieľom vyvíjať nové produkty a služby, znižovať vstupy, minimalizovať odpad a zlepšovať manažment zásob zdrojov. Toto môže viesť k zavádzaniu nových zelených produktov a služieb napríklad prostredníctvom zeleného obstarávania. Môžu tiež dávať stimuly podnikom a domácnostiam s cieľom vyprovokovať zmenu vo vzorcoch spotreby a znižovať objem odpadov a emisií látok znečisťujúcich vzduch, pôdu a vodu. Dôležitou súčasťou tohto procesu môže byť zavedenie digitálnych technológií s cieľom prispieť k efektívnejšiemu využívaniu zdrojov („zelené“ IKT). V konečnom dôsledku môžu regionálne orgány investovať aj do ďalšieho zlepšovania (riadenia) odpadového hospodárstva, úpravy vody a recyklácie.

Hlavnými prijímateľmi projektov medziregionálnej spolupráce v rámci prioritnej osi 4 sú verejné subjekty, subjekty, ktoré sa riadia verejným právom a súkromné neziskové subjekty, napr.: národné, regionálne a miestne verejné orgány zodpovedné za prírodné a kultúrne dedičstvo, za kvalitu životného prostredia a efektívne využívanie zdrojov, regionálne rozvojové agentúry, environmentálne agentúry, aktéri podporujúci podnikanie a zástupcovia MSP/podnikateľskej komunity, organizácie zodpovedné za manažment a využívanie prírodných oblastí a/alebo kultúrneho dedičstva, univerzity, vedomostné a výskumné inštitúty a inštitúty vyššieho vzdelávania, aktéri v hospodárskych sektoroch

so silným vplyvom alebo závislosťou na prírodnom a kultúrnom dedičstve (rybolov, poľnohospodárstvo a pod.) a ďalší aktéri relevantní pre ochranu a rozvíjanie prírodného a kultúrneho dedičstva a aktéri zapojení do efektívneho využívania zdrojov.

Kontaktné informácie:

Riadiaci orgán:

Interreg Europe Secretariat
45 rue de Tournai, 59000 Lille, Francúzsko
Tel: +33 328 144 100
E-Mail: info@interregeurope.eu
Web: www.interreg4c.eu

Národný orgán:

Ministerstvo hospodárstva SR, Sekcia podporných programov, Odbor programových činností
ŠF
Mierová 19, 827 15 Bratislava
Tel: 02/ 4854 2309
E-Mail: sladok@economy.gov.sk
Web: <http://www.interregeurope.eu/>

3.3 Eurostars

Eurostars je v období 2014-2020 už druhá generácia programu výskumu a vývoja uskutočňovaného spoločne s niektorými členskými štátmi, ktorý je zameraný na podporu malých a stredných podnikov vykonávajúcich výskum a vývoj. Je programom založeným podľa článku 185 o ES a kumuluje zdroje z národného financovania a európskych programov (Horizont 2020²⁹).

Program Eurostars sa zameriava na podnikateľsky orientované projekty v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, ktoré môžu prispieť k rastu konkurencieschopnosti Európy. Podporované sú najmä projekty, ktoré významne pozitívne ovplyvnia vývoj novej technológie, inovácie, trhové a konkurenčné podmienky participujúcich malých a stredných podnikov.

Financovanie projektov pre všetky typy organizácií (MSP, veľké firmy, univerzity, akademické a neziskové organizácie) je 50% oprávnených nákladov, najviac však 150 000 EUR.

V súčasnosti je do programu zapojených 33 členských krajín iniciatívy EUREKA³⁰.

Eurostars sa zameriava najmä na podporu malých a stredných podnikov s intenzívnym výskumom a vývojom a s vysokým potenciálom rastu. Projektovú žiadosť predkladá medzinárodné konzorcium, ktorého hlavným žiadateľom (t.j. vedúcim medzinárodného konzorcia) je malý a stredný podnik s intenzívnym výskumom a vývojom v jednom z členských štátov programu Eurostars.

V súlade s pravidlami programu Eurostars sa malým alebo stredným podnikom s intenzívnym výskumom a vývojom rozumie malý alebo stredný podnik, v ktorom minimálne:

- 10% zamestnancov pracuje v oblasti výskumu a vývoja, alebo
- v ktorom sa minimálne 10% z ročného obratu používa na činnosti v oblasti výskumu a vývoja.

Medzinárodné konzorcium Eurostars zahŕňa vždy minimálne jeden malý alebo stredný podnik s intenzívnym výskumom a vývojom, a ďalší subjekt z iného členského štátu, ktorý má v predmete svojej činnosti výskum a vývoj. Vzdelávacie a výskumné inštitúcie a mikro a veľké podniky sa tiež môžu podieľať na konzorciu Eurostars, ale ich finančné náklady v rámci projektových aktivít nesmú presiahnuť 49%.

Program Eurostars je otvorený pre projektové žiadosti vo všetkých oblastiach výskumu a vývoja, určeného na civilné účely a zameraného na vývoj nového výrobku, procesu alebo služby.

Projekt Eurostars zahŕňa minimálne dvoch účastníkov z dvoch rôznych členských štátov programu Eurostars, pričom väčšinu účasti na projekte (t.j. minimálne 51 %) musí tvoriť jeden alebo viacero

²⁹ Predpokladaný príspevok programu Horizont 2020 je 287 mil. €. Spolu s príspevkami členských krajín je rozpočet programu 1,15 mld. €.

³⁰ Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Island, Írsko, Izrael, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko, Taliansko a Turecko.

malých a stredných podnikov s intenzívnym výskumom a vývojom. Podmienkou získania podpory projektu je, aby bol tento projekt zameraný na zvýšenie úrovne európskej konkurencieschopnosti. Medzinárodné konzorcium projektu musí byť vyrovnané, tzn. že jeden účastník projektu môže pokrývať maximálne 75% celkových projektových nákladov. Ak má projekt viacerých účastníkov, maximálne percento sa proporcionálne znižuje.

Dĺžka trvania projektu je maximálne tri roky a uvedenie na trh sa uskutoční najneskôr do dvoch rokov po ukončení riešenia projektu. Výnimku tvoria projekty z oblasti biomedicíny, ktoré môžu byť schválené na dlhšie časové obdobie pred samotným uvedením na trh. V tomto prípade však existuje obmedzenie týkajúce sa klinického výskumu výrobku, ktorý musí byť uskutočnený do dvoch rokov po ukončení projektu.³¹

Program Eurostars sa realizuje na základe ročných pracovných plánov, ktoré definujú harmonogram výziev na predkladanie návrhov (zvyčajne dve ročne – v marci a septembri).

EUROSTARS: Zhrnutie základných parametrov programu	
Rozpočet	1,14 mld. EUR
Zameranie	výskum a vývoj pre výskumné MSP
Oprávnení žiadatelia	MSP a po splnení minimálnych podmienok aj ďalšie verejné a súkromné subjekty
Oprávnené krajiny	33 členských krajín iniciatívy EUREKA
Zodpovedný orgán	Sekretariát EUREKA

3.3.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech

Vzhľadom na tematickú voľnosť je možné podávať návrhy projektov vo všetkých strategických oblastiach výskumného centra AgroBioTech. Po splnení minimálnych podmienok účasti, sa môže výskumné centrum AgroBioTech zúčastniť projektov za špecifických podmienok určených programom a národnými pravidlami spolufinancovania projektu.

Doterajšie projekty boli podané v nasledovných **technologických oblastiach**: ICT (35%), biologické vedy (23%), priemysel, doprava a materiály (15%), energia (7%), ochrana človeka a životného prostredia (6%), poľnohospodárstvo a morské zdroje (3%), agropotravinárstvo (3%), chémia a fyzika (2%) a iné (6%).

V predchádzajúcej generácii programu bolo schválených 783 projektov z 47 krajín, s rozpočtom 1,1 mld. EUR. Priemerná úspešnosť programu tak dosahuje približne 23%. Projekty schválené programom sa skladajú z MSP (72%), univerzít (12%), výskumných organizácií (9%) a veľkých firiem (6%). Koordinátorom projektu je vždy MSP. Typický projekt má 3-4 partnerov z 2-3 krajín, trvanie 29 mesiacov a rozpočet približne 1,4 mil. EUR.

³¹ Prevzaté z <<https://www.minedu.sk/eurostars/>>

Proces prípravy projektu prebieha v nasledovných krokoch. Celý proces prebieha elektronicky (online):

- (1) kontaktuje sa príslušné NPC,
- (2) registruje sa na portáli My Eurostars,
- (3) vyplní sa prihlasovací formulár a nahrajte relevantné prílohy,
- (4) podá sa návrh.

Podané návrhy sa po administratívnej kontrole kompletnosti a oprávnenosti návrhu odovzdajú na hodnotenie nezávislým expertom. Paralelne prebieha kontrola finančnej situácie zúčastnených partnerov. Na základe hodnotenia a disponibilných prostriedkov na konkrétnu výzvu sa pripravujú poradovníky návrhov a rozhodne sa o financovaní.

Hodnotenie prebieha v **troch kritériách**:

- (1) kvalita a efektívnosť implementácie (kvalita konzorcia, pridaná hodnota spolupráce, realisticky a jasne definovaný projektový manažment a plán, zmysluplná nákladová štruktúra);
- (2) výnimočnosť - výskum a inovácia (stupeň inovatívnosti, aplikácia nových znalostí, stupeň technologického problému, technologická dosiahnuteľnosť a riziká);
- (3) dopad - trh a komercializácia (veľkosť trhu, prístup na trh a riziká, konkurenčná výhoda, jasný a realistický komercializačný plán, čas uvedenia na trh).

Vyhodnotenie a príprava zmluvy trvá približne 4-7 mesiacov od uzávierky výzvy.³²

Kontaktné informácie:

Národný projektový koordinátor pre SR:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Jana STADTRUCKEROVÁ, National Project Coordinator (NPC)
Tel: 02 / 59 374 718
E-mail: jana.stadtruckerova@minedu.sk
Web: <https://www.eurostars-eureka.eu/>

³² Spracované podľa: <<https://www.eurostars-eureka.eu/sites/default/files/eurostars-general-presentation.pdf>>

3.4 COSME³³

Malé a stredné podniky (MSP) sú hlavnou oporou európskeho hospodárstva a vytvárajú 85% všetkých nových pracovných miest. Cieľom Európskej Komisie je podporovať podnikanie a zlepšovať podnikateľské prostredie pre MSP, aby mohli v súčasnej globalizovanej ekonomike rozvinúť svoj plný potenciál.

COSME je **program EÚ pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP** na obdobie rokov 2014 až 2020, s rozpočtom 2,3 mld. EUR. Z programu COSME sa budú podporovať MSP v týchto **oblastiach**:

1. **Zlepšenie prístupu k financovaniu** – poskytovanie záruk za pôžičky a nástroj vlastného imania pre rast (určené výhradne pre MSP).
2. **Podpora internacionalizácie a prístupu na trhy**
 - poskytuje podporu európskym podnikom, aby mohli mať prospech z jednotného trhu EÚ a čo najlepšie využiť príležitosti, ktoré im ponúkajú trhy mimo EÚ;
 - financuje sieť Enterprise Europe Network, ktorú tvorí vyše 600 pobočiek vo viac než 50 krajinách a ktorá pomáha MSP nájsť obchodných a technologických partnerov, porozumieť právnym predpisom EÚ a získať prístup k financovaniu EÚ;
 - financujú sa aj webové nástroje špeciálne určené pre rozvoj podnikov, ako je Portál pre podniky Vaša Európa (poskytuje praktické online informácie pre podnikateľov, ktorí chcú pôsobiť v inom členskom štáte) alebo Portál pre internacionalizáciu MSP (zameraný na podporné opatrenia pre spoločnosti, ktoré chcú rozvíjať svoju činnosť mimo Európy);
 - financujú sa poradenské služby IPR Helpdesk určené MSP pre otázky práv duševného vlastníctva (PDV) pre ASEAN, Čínu a MERCOSUR, ktoré ponúkajú poradenstvo a podporu európskym MSP čeliacim problémom v otázkach PDV, v oblasti noriem alebo pravidiel verejného obstarávania v uvedených zemepisných oblastiach;
 - poskytuje finančnú pomoc pre Centrum pre priemyselnú spoluprácu medzi EÚ a Japonskom s cieľom podporovať všetky formy priemyselnej, obchodnej a investičnej spolupráce prostredníctvom šírenia informácií o spôsobe prístupu na japonský trh a uľahčovania výmeny skúseností a know-how medzi podnikmi EÚ a Japonska
3. **Vytvorenie prostredia podporujúceho konkurencieschopnosť**
 - akcie na zlepšenie rámcových podmienok pre fungovanie podnikov, najmä MSP, a to znížením zbytočnej administratívnej a regulačnej záťaže. Medzi takéto akcie patrí meranie vplyvu príslušného práva Únie na MSP, vývoj inteligentných a pre podniky priaznivých predpisov a zvyšovanie uplatňovania zásady „Think Small First“ (najskôr myslieť v malom) pri tvorbe politiky na vnútroštátnej a regionálnej úrovni;
 - podporuje vznik konkurencieschopných podnikov s trhovým potenciálom, a to tak, že pomáha MSP prevziať nové obchodné modely a začleniť sa do nových hodnotových reťazcov. Tento program dopĺňa akcie členských štátov v oblastiach s vysokým potenciálom rastu, ako je napríklad odvetvie cestovného ruchu;

³³ Prevzaté a spracované na základe COSME – Európsky program pre MSP, dostupné na: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/9783/attachments/1/translations/sk/renditions/native>

- rozvoj klastrov svetovej úrovne v EÚ podporovaním excelentnosti a internacionalizácie klastrov s dôrazom na medziodvetvovú spoluprácu, najmä v rámci podpory vznikajúcich odvetví. Cieľom programu je aj urýchlenie digitalizácie podnikateľskej komunity a podpora elektronických zručností a iniciatívy e-leadership.

4. Podnietenie podnikateľskej kultúry

- zaisťuje vykonávanie Akčného plánu pre podnikanie 2020 prostredníctvom širokej škály činností (výmeny v rámci mobility, výskum, šírenie najlepších postupov a skúšobné projekty v oblastiach ako vzdelávanie podnikateľov, mentorstvo alebo rozvoj usmernení a podporných služieb pre nových a potenciálnych podnikateľov vrátane podnikateľov z radov mladých ľudí, žien a seniorov) – do tejto kategórie spadá aj podpora programu Erasmus pre mladých podnikateľov³⁴;
- podpora digitálneho podnikania s cieľom pomôcť európskym podnikom pri ich digitálnej transformácii, aby mohli v plnej miere využiť nebývalé nové možnosti, ktoré priniesol digitálny vek a ktoré majú zásadný význam pre ich konkurencieschopnosť a rast.

COSME: Zhrnutie základných parametrov programu	
Rozpočet	2,3 mld. EUR
Zameranie	podpora podnikania a internacionalizácie
Oprávnení žiadatelia	súčasní a budúci podnikatelia, národné, regionálne a lokálne authority v nástrojoch na podporu politik, štatistik, príkladov dobrej praxe a testovanie nových nástrojov na podporu podnikania
Oprávnené krajiny	EÚ28, EFTA a tretie krajiny na základe špecifických podmienok
Zodpovedný orgán	EK GR pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP (GROW)

3.4.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech

Služby, ktoré sú financované programom COSME zamerané na medzinárodnú spoluprácu:

- **Enterprise Europe Network**³⁵. Možnosť využitia služieb najväčšej siete v Európe na podporu podnikania, inovácií a výskumu. Enterprise Europe Network združuje vyše 600 organizácií so 4000 skúsenými profesionálmi, ktorí poskytujú svoje služby vo vyše 50 krajinách. Sieť vie efektívne pomôcť nájsť obchodných a technologických partnerov v EÚ, spropagovať produkty, technológie či výsledky výskumu a vývoja, efektívne čerpať európske zdroje na inovácie a podnikanie, vyhľadať aktuálne výzvy a tendre v EÚ, skomercializovať nové technológie a výsledky výskumu, zorientovať sa v legislatíve EÚ, získať informácie o podnikaní v členských krajinách EÚ a vyjadriť sa k legislatíve a predpisom EÚ v oblasti podnikania.

³⁴ Erasmus pre mladých podnikateľov je cezhraničný výmenný program, ktorého cieľom je pomáhať novým a budúcim podnikateľom získať zručnosti potrebné na riadenie a rozvoj podniku, a to spoluprácou so skúseným podnikateľom v inej krajine počas jedného až šiestich mesiacov. Tento program zvyšuje know-how podnikateľov a podporuje vzájomnú cezhraničnú výmenu vedomostí a skúseností. Viac informácií: <<http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=sk>>

³⁵ Enterprise Europe Network funguje na Slovensku od roku 2008 a jej služby sú realizované partnermi BIC Bratislava, Slovak Business Agency, Slovenská obchodná a priemyselná komora a RPIC Prešov. Viac informácií: <www.een.sk>

- **Portál pre podniky Vaša Európa**³⁶ je online príručka pre začínajúce i zabehnuté firmy, ktorá prináša základné informácie o začatí a rozširovaní podnikania, DPH a clách, predaji do zahraničia, zamestnávaní, požiadavkách na výrobky, financovaní, verejných zákazkách a životnom prostredí.
- **Portál pre internacionalizáciu**³⁷ je katalóg poskytovateľov služieb na trhoch tretích krajín (mimo EÚ)
- **Export Helpdesk**³⁸ poskytuje informácie o špecifických požiadavkách, tarifách, preferenčných dohodách v rámci jednotného trhu EÚ ako aj tretích krajín a štatistiky ovplyvňujúce podnikanie v rozvojových krajinách.
- **Market Access Database**³⁹ – Databáza prístupu k trhom obsahuje Informácie o požiadavkách, procedúrach, formalitách, tarifách, prekážkach, štatistikách a službách pre MSP pri obchodovaní s tretími krajinami.
- **IPR Helpdesk – práva duševného vlastníctva**⁴⁰. Informácie o ochrane práv duševného vlastníctva pre výskumníkov aj firmy najmä v rámci programov EÚ. Portál obsahuje aj novinky, podujatia, knižnicu, školenia a asistenčnú službu. Európska Komisia okrem portálu zameraného na ochranu PDV v rámci EÚ prevádzkuje aj špecifické portály pre región ASEAN⁴¹ a Číny⁴².

Okrem služieb sú dostupné aj **grantové možnosti** a to najmä vo forme spoločných projektov, kde by výskumné centrum AgroBioTech mohli vystupovať ako partner doplňujúci špecifický podnikateľský a inovačný cyklus. Ide najmä o oblasti⁴³:

- podpora priemyselnej spolupráce,
- výmena dobrých skúseností a praxe,
- vývoj nástroja pre firemnú spoločenskú zodpovednosť,
- podpora spoločenského podnikania,
- výnimočnosť klastrov,
- program internacionalizácie klastrov pre MSP,
- Európske centrum pre výnimočnosť v oblasti efektívnosti zdrojov,
- experti pre KET (Key Enabling Technologies),
- spotrebiteľské tovary založené na dizajne,
- turizmus,
- implementácia akčného plánu "Stavebníctvo 2020",
- podpora trhov pre bio-produkty,
- Erasmus pre mladých podnikateľov,
- podpora žien – podnikateliek.

³⁶ Portál pre podniky Vaša Európa je dostupný na stránke:

<http://europa.eu/youreurope/business/index_sk.htm>

³⁷ Portál pre internacionalizáciu je dostupný na stránke: <<https://webgate.ec.europa.eu/smeip/>>

³⁸ Portál Export Helpdesk je dostupný na stránke: <<http://exporthelp.europa.eu/thdapp/index.htm>>

³⁹ Portál Market Access Database je dostupný na stránke: <<http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>>

⁴⁰ Portál IPR Helpdesk je dostupný na stránke: <<https://www.iprhelpdesk.eu/>>

⁴¹ Portál ASEAN IPR SME Helpdesk je dostupný na stránke: <<http://www.southeastasia-iprhelpdesk.eu/>>

⁴² Portál China IPR SME Helpdesk je dostupný na stránke: <<http://www.china-iprhelpdesk.eu/>>

⁴³ Uvedené oblasti sú z Pracovného programu COSME 2015. Nový pracovný program na rok 2016 je v procese prípravy.

Kontaktné informácie pre Slovensko:

Enterprise Europe Network Slovensko

E-mail: info@een.sk

Web: www.een.sk

Web (oficiálne stránky programu): http://ec.europa.eu/growth/smes/cosme/index_en.htm

3.5 LIFE

Program LIFE je finančný nástroj EÚ pre životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy. Všeobecným cieľom programu LIFE je prispievať k vykonávaniu, aktualizácii a rozvoju politiky a právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia a klímy prostredníctvom spolufinancovania projektov s európskou pridanou hodnotou.

Celkový rozpočet programu na obdobie 2014-2020 je 3,46 mld. EUR.

Program LIFE má predovšetkým tieto **všeobecné ciele**:

- prispievať k prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, v ktorom sa efektívne využívajú zdroje a ktoré je odolné voči zmene klímy, k ochrane a zlepšovaniu kvality životného prostredia a k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity vrátane podpory sústavy Natura 2000 a boja proti degradácii ekosystémov;
- zlepšovať tvorbu, vykonávanie a presadzovanie politiky a právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia a klímy, a urýchľovať a podporovať začleňovanie a uplatňovanie cieľov v oblasti životného prostredia a klímy v ostatných politikách Únie, ako aj v praxi verejného a súkromného sektora, okrem iného aj zvyšovaním kapacity verejného a súkromného sektora;
- podporovať na všetkých úrovniach lepšiu správu v oblasti životného prostredia a klímy vrátane lepšieho zapojenia občianskej spoločnosti, mimovládnych organizácií a miestnych aktérov;
- podporovať vykonávanie 7. environmentálneho akčného programu.

Program bude realizovaný prostredníctvom **dvoch podprogramov**:

- (1) Podprogram Životné prostredie (s rozpočtom 2 592 mil. EUR)
- (2) Podprogram Ochrana klímy (s rozpočtom 864 mil. EUR)

LIFE: Zhrnutie základných parametrov programu	
Rozpočet	3,46 mld. EUR
Zameranie	environmentálne a klimatické aktivity
Oprávnení žiadatelia	verejné a súkromné subjekty
Oprávnené krajiny	EÚ28, EFTA, EEA, kandidátske krajiny do EÚ, krajiny Európskej susedskej politiky, členské krajiny Európskej agentúry pre životné prostredie a tretie krajiny na základe špecifických podmienok
Zodpovedný orgán	EK GR Životné prostredie

3.5.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech⁴⁴

Maximálny príspevok k VPP LIFE na roky 2014-2017 sa stanovuje na 1 796 242 000 EUR a použije sa na financovanie príslušných podprogramov a prioritných oblastí takto:

1. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE (ŽP)	Rozpočet (mil. €)	2. OCHRANA KLÍMY	Rozpočet (mil. €)
ŽP a efektívne využívanie zdrojov	495,8	Zmierňovanie zmeny klímy	193,6
Príroda a biodiverzita	610,0	Adaptácia na zmenu klímy	190,4
Správa a informovanie v oblasti ŽP	163,0	Správa a informovanie v oblasti klímy	47,6
Podporné výdavky	17,6	Podporné výdavky	17,5
CELKOM⁴⁵	1 347,1	CELKOM	449,2

Aktivity programu LIFE sú stanovené v tzv. viacročných pracovných programoch (VPP). Nižšie v texte nasleduje prehľad programových smerov vo VPP 2014-2017. Relevantné témy pre výskumné centrum AgroBioTech sú spracované podrobnejšie s definovaním priorít a tém projektov.

PODPROGRAM 1: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

1.1 Prioritná oblasť „životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov“

- (i) Voda, povodne a sucha
 - a. Plánovanie a zavádzanie opatrení na **zadržiavanie prírodnej vody** v mestských a vidieckych oblastiach, ktorými sa zvýši prenikanie, a ukladanie vody a odstránia sa znečisťujúce látky prostredníctvom prírodných alebo „prírodne identických“ procesov, čím prispievajú k dosahovaniu cieľov rámcovej smernice o vode a smernice o povodniach a manažmentu sucha v oblastiach chudobných na vodu
 - b. Projekty podporujúce **manažment rizík povodní a sucha** prostredníctvom (a) nástrojov na predchádzanie a ochranu pred extrémnymi udalosťami na podporu politiky, plánovania využívania pôdy a riadenia mimoriadnych udalostí a (b) integrovaných prístupov posudzovania a riadenia rizík založených na odolnosti a sociálnej zraniteľnosti, ktoré zaručujú akceptovanie spoločnosťou.
 - c. Projekty, ktoré umožňujú dosahovanie cieľov rámcovej smernice o vode **riešením hydromorfologických tlakov** identifikovaných v plánoch vodohospodárskeho manažmentu povodia, ktoré vznikajú v dôsledku využívania pôdy alebo riek.
 - d. Projekty, ktorými sa rieši **integrované riadenie živín** a organické znečisťovanie ľudského a poľnohospodárskeho pôvodu spôsobom, ktorý objasňuje opatrenia potrebné na úrovni povodia alebo poriečia umožňujúce dosahovanie požiadaviek rámcovej smernice o vode a rámcovej smernice o morskej stratégii vrátane požiadaviek smernice o čistení komunálnych odpadových vôd, smernice o dusičnanoch, smernice o vode určenej na kúpanie a smernice o podzemných vodách.

⁴⁴ Prevzaté a spracované na základe Vykonávacieho rozhodnutia Komisie z 19. marca 2014 o prijatí viacročného pracovného programu LIFE na roky 2014 – 2017 (2014/203/EÚ).

⁴⁵ Orientačné pridelenia pre jednotlivé štáty na obdobie 2014 až 2017 pre iné ako integrované projekty v rámci podprogramu Životné prostredie je pre Slovenskú republiku 2,15% z celkového rozpočtu.

- e. Projekty, ktorými sa riešia tlaky z **chemických znečisťujúcich látok** vo vodnom prostredí a ktorých cieľom je zníženie emisií prioritných látok pri zdroji prostredníctvom používania vhodných náhrad alebo alternatívnych technológií.
 - f. Projekty umožňujúce **renaturalizáciu morfológie** riek, jazier, ústí riek a pobreží a/alebo opätovné vytvorenie príslušných biotopov vrátane zatopených oblastí a močiarov, čím umožňujú dosahovanie cieľov rámcovej smernice o vode a smernice o povodniach.
 - g. Projekty, ktorými sa vykonávajú **opatrenia na šetrenie vodou** s cieľom znížiť kvantitatívne a kvalitatívne tlaky na vodné útvary v povodiach s nedostatkom vody **na základe hydro-hospodárskych modelov**.
- (ii) Riadenie morí a pobreží
 - (iii) Vodné hospodárstvo
 - (iv) Uplatňovanie právnych predpisov o odpadoch
 - (v) Efektívne využívanie odpadu a zdrojov
 - (vi) Efektívne využívanie zdrojov, ekologické hospodárstvo a hospodárstvo využívajúce odpad
 - (vii) Pôda
 - a. Projekty, ktorými sa **obmedzujú, zmierňujú alebo navrhujú inovačné metódy** na kompenzáciu zástavby pôdy na regionálnej, okresnej alebo miestnej úrovni, v súlade s usmerneniami pre zástavbu pôdy
 - b. Projekty určené na dosiahnutie **lepšieho hospodárenia s pôdou** (zníženie erózie, uchovávanie organických látok v pôde, vyhýbanie sa zhutňovaniu a kontaminácii, zachovávanie/obnovovanie pôdy bohatej na uhlík atď.) na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni. Použité metódy môžu zahŕňať nástroje a postupy na monitorovanie alebo zlepšenie administratívnych a právnych rámcov. Osobitný záujem sa bude venovať projektom, ktoré poskytujú nákladovo efektívne riešenia na zlepšenie existujúcich nástrojov alebo metódik alebo ktoré podporujú funkcie pôdy ako súčasť širšieho ekosystému, napríklad na zadržiavanie vody.
 - c. Projekty, ktorými sa rozvíjajú a vykonávajú **nákladovo efektívne nástroje a systémy podpory** na identifikáciu kontaminovaných miest na regionálnej alebo celoštátnej úrovni
 - (viii) Chemické látky
 - (ix) Hluk
 - (x) Priemyselné nehody
 - (xi) Kvalita ovzdušia

1.2 Prioritná oblasť „príroda a biodiverzita“

1.3 Prioritná oblasť „správa a informovanie v oblasti životného prostredia“

- (i) Informačné a komunikačné kampane a kampane na zvyšovanie informovanosti
- (ii) Činnosti zamerané na podporu účinného procesu kontroly a opatrení na podporu dodržiavania právnych predpisov

PODPROGRAM 2: OCHRANA KLÍMY

Tematické priority a projektové témy sa nepredpokladajú ako súčasť grantov na opatrenia vykonávaných v rámci podprogramu Ochrana klímy. V súlade so všeobecným cieľom nariadenia

o programe LIFE, teda zlepšovaním tvorby, vykonávania a presadzovania politiky a právnych predpisov Únie v oblasti klímy a zabezpečením požadovanej pridanej hodnoty EÚ, však vykonávanie grantov na prevádzku bude naviazané na tri prioritné oblasti – zmiernovanie zmeny klímy, adaptáciu na zmenu klímy a správu a informovanie v oblasti klímy.

Program LIFE bude prispievať k transformácii Únie na nízkouhlíkovú spoločnosť, čo je ústredná časť klimaticko-energetického balíka EÚ Európa 2020. Používanie nových technológií na zmiernovanie zmeny klímy sa zjednoduší prostredníctvom pilotných prevádzok a integračných demonštrácií. Politika EÚ v oblasti klímy bude pevne naviazaná na miestne impulzy a iniciatívy a bude ukazovať príklady nových a lepších prístupov na realizáciu tohto prechodu. Takisto sa rozvinie vykonávanie počítania emisií skleníkových plynov a zmiernovanie zmeny klímy v odvetví využívania pôdy⁴⁶.

Na základe týchto kritérií by súčasnú a budúcu politiku EÚ mohli podporovať **opatrenia v týchto oblastiach**:

- podpora vykonávania adaptačných stratégií. Patrili by sem osobitné posúdenia zraniteľnosti na regionálnej alebo cezhraničnej úrovni so zameraním na vysoko zraniteľné oblasti určené v adaptačnej stratégii EÚ, ako sú mestské, pobrežné, horské a ostrovné oblasti, morské ekosystémy, oblasti a povodia náchylné na výskyt sucha, ako aj vykonávanie inovačných adaptačných prístupov a prípravu špecifických plánov,
- podpora snahy o dosiahnutie postuhlíkovej spoločnosti. Priekopníci a vzory sú dôležití pri vedení prechodného procesu k nízkouhlíkovým hospodárstvám a spoločnostiam. Mnohé technológie, životné štýly a modely riadenia sa pilotne zavádzajú v sociálnych skupinách, malých komunitách a medzi inovátormi, skôr ako sa všeobecne rozšíria. Podpora nasadenia nových prístupov (modelové mestá alebo regióny) na výrobu, spotrebu a riadenie s transformačným vplyvom by mala plne odrážať ciele klimaticko-energetického balíka EÚ alebo stratégie do roku 2050. Na dosiahnutie úspechu by sa aj existujúce nízkouhlíkové technológie mali preskúmať z hľadiska netechnologických prekážok, ktoré bránia ich prenikaniu na trh,
- demonštrácia nízkouhlíkových stratégií alebo plánov riadenia využívania pôdy na regionálnej alebo subregionálnej úrovni. Zahŕňalo by to nasadenie širokej škály opatrení na zníženie emisií a efektívne využívanie zdrojov v rámci rôznych odvetví a využívanie širokej škály opatrení na motivovanie k zmene správania. Podpora rozvoja pôdohospodárskych postupov, ktoré majú vplyv na emisie a odbúravanie emisií, t. j. doplnkové opatrenia k opatreniam podporovaným v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF).

⁴⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 529/2013/EÚ z 21. mája 2013 o pravidlách započítavania pre emisie a záchyty skleníkových plynov vyplývajúce z činností súvisiacich s využívaním pôdy, so zmenami vo využívaní pôdy a s lesným hospodárstvom a o informáciách týkajúcich sa opatrení súvisiacich s týmito činnosťami (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 80).

Čo sa týka samotných projektov, program LIFE podporuje nasledovné typy projektov⁴⁷:

- (1) pilotné projekty – projekty, ktoré využívajú technológie alebo metódy, ktoré sa ešte nikdy a nikde neuplatnili ani neotestovali, ktoré sú potenciálne výhodné pre životné prostredie alebo klímu v porovnaní so súčasnými najlepšimi postupmi a ktoré bude následne možné vo väčšom rozsahu uplatniť v podobných situáciách;
- (2) demonštračné projekty – projekty, ktoré zavádzajú do praxe, testujú, hodnotia a rozširujú opatrenia, metodiky alebo prístupy, ktoré sú nové alebo neznáme v osobitnom kontexte daného projektu, napríklad geografickom, ekologickom alebo sociálno-ekonomickom kontexte, a ktoré by sa za podobných okolností dali uplatniť aj inde;
- (3) projekty využívajúce najlepšie postupy – projekty, ktoré uplatňujú vhodné, nákladovo efektívne a najmodernejšie techniky, metódy a prístupy zohľadňujúce osobitný kontext projektu;
- (4) integrované projekty – projekty, ktoré vo veľkom územnom meradle, najmä na regionálnej, multiregionálnej, vnútroštátnej alebo nadnárodnej úrovni, vykonávajú plány alebo stratégie v oblasti životného prostredia alebo klímy vyžadované konkrétnymi právnymi predpismi Únie v oblasti životného prostredia alebo klímy, vypracované v rámci ďalších aktov Únie alebo vypracované orgánmi členských štátov predovšetkým v oblasti prírody, okrem iného vrátane riadenia sústavy Natura 2000, vody, odpadu, ovzdušia a zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu;
- (5) projekty technickej pomoci – projekty, ktoré formou grantov na opatrenia poskytujú finančnú podporu s cieľom pomôcť žiadateľom v príprave integrovaných projektov a najmä zabezpečiť, aby tieto projekty boli v súlade s časovými, technickými a finančnými požiadavkami programu LIFE;
- (6) projekty budovania kapacít – projekty, ktoré formou grantov na opatrenia poskytujú finančnú podporu činnostiam potrebným na vybudovanie kapacity členských štátov vrátane národných alebo regionálnych kontaktných miest pre LIFE, a to s cieľom umožniť členským štátom účinnejšie sa zúčastňovať na programe LIFE;
- (7) prípravné projekty – projekty, ktoré Komisia v spolupráci s členskými štátmi primárne určila ako projekty na podporu osobitných potrieb týkajúcich sa tvorby a vykonávania politiky a právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia a klímy;
- (8) informačné projekty – projekty na zvyšovanie informovanosti a šírenie informácií“ sú projekty zamerané na podporu komunikácie, šírenia informácií a zvyšovania informovanosti v oblastiach podprogramov „Životné prostredie“ a „Ochrana klímy“.

Miera financovania je 60% oprávnených nákladov, s výnimkou projektov (6), kde financovanie dosahuje 100% oprávnených nákladov.

⁴⁷ Prevzaté a spracované na základe Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1293/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení programu pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a o zrušení nariadenia (ES) č. 614/2007

Kontaktné informácie:

Národný kontaktný bod (NCP) pre SR:

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Oddelenie technickej pomoci a nadnárodných programov spolupráce

Karin OČENÁŠOVÁ (NCP, členka programového výboru)

E-mail: karin.ocenasova@enviro.gov.sk

Tel: +421 2 5956 2621

Jana DZURNĀKOVÁ (zástupkyňa NCP, členka programového výboru)

jana.dzurnakova@enviro.gov.sk

Tel: +421 2 5956 2405

Web (oficiálne stránky): <http://ec.europa.eu/environment/life/>

Web: www.minzp.sk/eu/moznosti-financovania-projektov/projekty-so-zahranicnou-pomocou/life/

3.6 Erasmus+⁴⁸

Erasmus+ je nový program Európskej únie, ktorý podporuje aktivity v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu počas programového obdobia v rokoch 2014-2020.

Program Erasmus+ nahrádza pôvodné programy EÚ:

- Program celoživotného vzdelávania (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius a Grundtvig);
- Mládež v akcii;
- programy medzinárodnej spolupráce: Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink a bilaterálne programy.

Okrem toho pribudol Šport ako nová aktivita v rámci programu.

Erasmus+ poskytuje granty pre široké spektrum akcií a aktivít v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu. Program dáva príležitosť študentom, žiakom odbornej prípravy, pedagogickým zamestnancom, pracovníkom s mládežou a dobrovoľníkom stráviť obdobie v zahraničí a zlepšiť tak svoje poznatky, zručnosti a zamestnateľnosť. Program podporuje organizácie, ktoré sa môžu zapájať do projektovej spolupráce a v rámci partnerstiev zdieľať inovácie vo vzdelávaní, odbornej príprave a mládeži. Nová akcia Šport podporuje aktivity v rámci masového športu a prostredníctvom cezhraničnej spolupráce bude riešiť aj problémy ako doping, násilie a rasizmus.

Akcie programu Erasmus+ sú rozdelené na:

- **decentralizované akcie** sú riadené Národnými agentúrami v každej účastníckej krajine programu;
- **centralizované akcie** sú riadené Výkonnou agentúrou pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru so sídlom v Bruseli (EACEA). Pre záujemcov o spoluprácu s krajinami mimo EÚ a ostatnými krajinami programu (tzv. partnerské krajiny) existujú v každej národnej agentúre kontaktné body (International Contact Points) a v partnerských krajinách sú vytvorené Národné kancelárie Erasmus+ (National Erasmus+ Offices)⁴⁹.

ERASMUS+: Zhrnutie základných parametrov programu	
Rozpočet	14,77 mld. EUR
Zameranie	vzdelávanie, mládež a šport
Oprávnení žiadatelia	jednotlivci, vzdelávacie inštitúcie, organizácie podporujúce mladých, firmy, mieste a regionálne authority, neziskové organizácie
Oprávnené krajiny	EÚ28, Island, Lichtenštajnsko, Nórsko, Švajčiarsko, prístupové a kandidátske (vr. potenciálnych) krajiny do EÚ, Západný Balkán
Zodpovedný orgán	EK GR Vzdelávanie a kultúra

⁴⁸ Prevzaté a spracované z Národnej stránky programu Erasmus+: <<http://www.erasmusplus.sk/>>

⁴⁹ Zoznam národných kancelárií Erasmus+ v krajinách mimo EÚ:

<https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/contacts/national-erasmus-plus-offices_en>

3.6.1 Priority, opatrenia a výzvy relevantné pre výskumné centrum AgroBioTech

3.6.1.1 Odborné vzdelávanie a príprava⁵⁰

Erasmus + sa zameriava na zlepšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy v celej Európe, poskytovanie príležitostí pre študentov a zamestnancov odborného vzdelávania a prípravy (OVP) absolvovať stáž v zahraničí. Pomáha organizáciám odborného vzdelávania a prípravy vybudovať strategické partnerstvá s inými organizáciami a podnikmi na vytvorenie úzkych väzieb medzi vzdelávaním a odbornou prípravou a svetom práce. Celkovo to pomôže zlepšiť zamestnateľnosť a zručnosti pre život jednotlivcov a prispeje ku konkurencieschopnosti európskej ekonomiky.

Priorita Odborné vzdelávania a príprava zahŕňa nasledovné **aktivity** (z ktorých sú pre výskumné centrum AgroBioTech významné aktivity 3-4, ktoré sú popísané nižšie v texte):

1. Príležitosti pre žiakov odborného vzdelávania a prípravy absolvovať stáž v zahraničí
2. Príležitosti pre zamestnancov zúčastniť sa európskych aktivít profesijného rozvoja
3. Spoluprácu medzi organizáciami
4. Spoluprácu s podnikmi

Aktivita 3: Spolupráca medzi organizáciami

V sektore odborného vzdelávania a prípravy je možné získať grant na aktivitu Strategické partnerstvá. Organizácie odborného vzdelávania a prípravy môžu v rámci Erasmus+ pracovať s inými organizáciami s cieľom skvalitniť odborné vzdelávanie a prípravu v Európe. Inštitúcie odborného vzdelávania a prípravy môžu pracovať s podnikmi, sociálnymi partnermi a miestnymi alebo regionálnymi autoritami, aby dosiahli vysokú kvalitu odborného vzdelávania a prípravy, ktorá zodpovedá národným a európskym potrebám trhu práce.

Medzinárodné vzťahy s kľúčovými zainteresovanými organizáciami, vrátane inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a vzdelávania dospelých, umožnia podeliť sa s novými prístupmi a skvalitniť odborné vzdelávanie a prípravu v Európe.

Do aktivít sa môžu zapojiť verejné alebo súkromné organizácie zriadené v krajine zapojenej do programu. Účastníkmi strategického partnerstva môžu byť aj organizácie z partnerských krajín (len ako partneri, nie ako žiadatelia), ak ich účasť predstavuje pre projekt významnú pridanú hodnotu. Projekty sú plánované na 2 alebo 3 roky.

Spolupráca môže zahŕňať:

- výmenu nových príkladov dobrej praxe;
- implementáciu Európskeho systému prenosu kreditov v odbornom vzdelávaní a príprave (ECVET) a Európskeho zabezpečenia kvality v odbornom vzdelávaní a príprave (EQAVET);
- tvorbu a dodanie nových materiálov a metód pre odborné vyučovanie a odbornú prípravu. To môže zahŕňať vzdelávanie na pracovisku a používanie otvorených vzdelávacích zdrojov a postupov;

⁵⁰ Prevzaté a spracované z Národnej stránky programu Erasmus+:
<<http://www.erasmusplus.sk/index.php?sw=72>>

- spoluprácu s miestnymi alebo regionálnymi podnikateľskými komunitami, vrátane hospodárskych rozvojových agentúr;
- budovanie vzťahov medzi sektormi s cieľom podeliť si skúsenosti medzi formálnym a neformálnym vzdelávaním a sektormi vzdelávania.

Aktivita 4: Spolupráca s podnikmi

Systémy odborného vzdelávania a prípravy reagujú na špecifické rezortné potreby trhu práce prostredníctvom projektov Aliancie pre sektorové zručnosti (ASZ). Tieto projekty vytvárajú a dodávajú spoločné kurikulá a metódy, ktoré sú vytvorené na základe preukázaných potrieb zručností a trendov.

Do aktivít sa môžu zapojiť poskytovatelia OVP; organizácie s odbornosťou v špecifickom rezorte (vrátane sociálnych partnerov, federácií a komôr); orgány zodpovedné za kvalifikácie, certifikácie, akreditácie. Projekty sú plánované na 2 alebo 3 roky.

Spolupráca s podnikmi bude zahŕňať:

- tvorbu a dodanie kurikul, ktoré reagujú na potreby trhu práce;
- dodanie obsahu odborného vzdelávania a prípravy takým spôsobom, ktorý zodpovedá potrebám učiacich sa a rezortov, vrátane otvorených vzdelávacích zdrojov a praxe a inovatívneho používania informačno-komunikačných technológií;
- ciele šírenie výsledkov projektov ASZ medzi osobami s politickými právomocami v odbornom vzdelávaní a príprave, podnikmi a kariérnymi poradcami.

Kontaktné informácie:

Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu (SAAIC) – Národná agentúra programu Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu

Križkova 9, 811 04 Bratislava

Tel: +421 2 209 222 01

E-mail: erasmusplus@saaic.sk

Web: <http://www.erasmusplus.sk/>

Facebook: <https://www.facebook.com/ErasmusplusSK>

3.7 Partnerstvá a iniciatívy

3.7.1 Európske technologické platformy

Európske technologické platformy (ETP) sú fóra relevantných hráčov vedené priemyslom a uznané Európskou Komisiou ako kľúčový hráči pri riadení inovácií, prenose poznatkov a európskej konkurencieschopnosti.

ETP navrhujú výskumné a inovačné programy a plány pre realizáciu opatrení na úrovni EÚ a vnútroštátne úrovni, ktoré sú podporované súkromnými i verejnými financiami. Mobilizujú zúčastnené strany pri podpore dohodnutých priorít a zdieľaní informácií v celej EÚ.

Efektívnou spoluprácou tiež pomáhajú pri zabezpečovaní riešení dôležitých problémov s kľúčovým významom pre občanov, ako je napríklad starnutie spoločnosti, ochrana životného prostredia, potravinová a energetická bezpečnosť.

ETP sú nezávislé subjekty s vlastným financovaním, ktoré vykonávajú svoje aktivity transparentne a sú otvorené novým členom. ETP vznikli ešte priebehu 6. rámcového programu ako pilotná aktivita Európskej Komisie na zahrnutie významných priemyselných hráčov do rozhodovania a implementácie výskumných a inovačných politík, ktoré sú realizované prostredníctvom rámcových programov EÚ.

ETP majú funkciu v oblasti tvorby stratégie, mobilizácie a šírenia. ETP sa zameriavajú na realizáciu nasledovných **hlavných aktivít**:

- návrh priemyselne zameraných strategických výskumných agend, vrátane technologických plánov a akčných plánov,
- podpora účasti priemyslu v programe Horizont 2020 a spolupráca so sieťami v členských krajinách,
- podpora sieťovania s ostatnými ETP a inými partnermi v celom hodnotovom reťazci,
- identifikácia príležitostí pre medzinárodnú spoluprácu s krajinami mimo EÚ,
- pôsobenie ako jeden z externých poradných orgánov pre programovanie a implementáciu programu Horizont 2020.

EK schválila a v súčasnosti eviduje technologické platformy v nasledovných oblastiach⁵¹:

1. Bio-ekonomika

- Európska akvakutúra (EATIP)
- Globálne zdravie zvierat (ETPGAH)
- Výživa a reprodukcia farmárskych zvierat (FABRE TP)
- Potraviny pre zdravie (Food for Life)
- Lesnícka ETP (Forest-based)
- Rastliny pre budúcnosť (Plants)
- Organické potraviny a farmársky výskum (TP Organics)

⁵¹ Zoznam všetkých aktuálnych ETP sa nachádza na stránke: <http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm?pg=etp>

2. Energia

- Biopalivá (Biofuels)
- Fotovoltaika (EU PV TP)
- Energia morí a oceánov (TP OCEAN)
- Obnoviteľné kúrenie a chladenie (RHC)
- Elektrické siete budúcnosti (SmartGrids)
- Trvalo udržateľná jadrová energia (SNETP)
- Veterná energia (TPWind)
- Nulové emisie (ZEP)

3. Životné prostredie

- Dodávka vody a kanalizácia (WssTP)

4. Informačné a komunikačné technológie

- Pokročilý výskum a technológie pre vnorenú inteligenciu a systémy (ARTEMIS)
- Nanoelektronika (ENIAC)
- Integrácia inteligentných systémov (EPoSS)
- Vysokovýkonné počítače (ETP4HPC)
- Robotika (euRobotics [AISBL])
- Nové európske médiá (NEM)
- Iniciatíva pre softvér a služby (NESSI)
- Komunikačné siete a služby (Networld 2020)
- Fotonika (Photonics 21)

5. Výroba a procesy

- Stavebníctvo (ECTP)
- Oceľ (ESTEP)
- Pokročilé materiály (EuMaT)
- Textil a oblečenie (FTC)
- Výroba (Manufuture)
- Nanomedicína (Nanomedicine)
- Udržateľné nerastné zdroje (SMR)
- Udržateľný chemický priemysel (SusChem)

6. Doprava

- Letecký výskum a inovácie (ACARE)
- Logistika (ALICE)
- Železničná doprava (ERRAC)
- Cestná doprava (ERTRAC)
- Lodná doprava (Waterborne)

7. Prierezové iniciatívy

- Európska iniciatíva pre udržateľný rozvoj prostredníctvom nanotechnológií (Nanofutures)

- Priemyselná bezpečnosť (Industrial Safety)
- Spotrebiteľské tovary založené na dizajne (PROSUMER.net)

3.7.1.1 Európska akvakultúra (EATIP)

Európska akvakultúra (vrátane Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru) zahŕňa kultiváciu širokého spektra rýb a druhov mäkkýšov a naozaj pan-európskou výrobou, ktorá sa rýchlo rozrástla z domáceho priemyslu v roku 1960 do priemyselného odvetvia, ktoré sa skladá z multi-národných spoločností, malých a stredných podnikov a rodinných firiem.

Pre posilnenie procesov oblasti výskumu a inovácií, ktoré sú potrebné v rámci modernej a rozvíjajúcej sa Európy, sektor akvakultúry založil Európsku technologickú a inovačnú platformu pre akvakultúru (European Aquaculture Technology and Innovation Platform - EATIP).

V rámci svojich štruktúr definovala **tri zásadné dokumenty**:

- Dlhodobá vízia európskej akvakultúry 2030
- Strategická výskumná a inovačná agenda (SRIA)⁵²
- Akčný plán implementácie popisujúci výskum, vzdelávanie, školenia a rozširovanie informácií na naplnenie SRIA a vízie

EATIP definovala zásadných **8 tematických oblastí**, na ktoré sa bude v rámci svojich aktivít zameriavať:

1. Kvalita produktov, bezpečnosť a zdravie zákazníkov
2. Technológie a systémy
3. Riadenie biologického životného cyklu
4. Udržateľná výroba krmív
5. Integrácia so životným prostredím
6. Riadenie znalostí
7. Zdravie a životné podmienky vodných živočíchov
8. Spoločensko-ekonomické otázky a riadenie

Kontaktné informácie:

Adresa: Rue de Paris 9, B-4020 Liège, Belgicko

Tel: +32 (0)4 33 82 995

E-mail: secretariat@eatip.eu

Web: <http://www.eatip.eu/>

3.7.1.2 Globálne zdravie zvierat (ETPGAH)

Európska technologická platforma pre globálne zdravie zvierat sa začala fungovať 16. decembra 2004, aby poskytovala mechanizmus pre špecifické zameranie a tvorbu priorít vo výskume, ktorý v konečnom dôsledku prinesie nové alebo vylepšené nástroje v oblasti zdravia zvierat, ako sú veterinárne očkovačie látky a diagnostické testy. Tiež sa bude snažiť urýchliť dodávky nových

⁵² SRA je dostupná na adrese: <<http://www.eatip.eu/Default.asp?SHORTCUT=295>>

produktov na trh prekonaním prekážok v rámci celého dodávateľského reťazca. Technologická platforma je nástrojom pre rozvoj komplexného prístupu prostredníctvom prípravy **strategickej výskumnej agendy (SRA)**⁵³. Spracovanie SRA a súvisiaceho vykonávacieho plánu je ústredným prvkom procesu fungovania platformy.

SRA sa zamerala na 6 základných tém:

1. stanovenie priorít pre choroby zvierat,
2. príprava analýz medzier,
3. zabezpečenie vysoko kvalitného základného výskumu,
4. identifikácia umožňujúcich faktorov pre rozvoj transferu technológií,
5. zhodnotenie regulačných opatrení,
6. zabezpečenie globálnej perspektívy.

Kontaktné informácie:

Adresa: Rue Defacqz 1, B - 1000 Brusel, Belgicko

Tel: + 32 (0)2 543 75 72

E-mail: secretariat@etpgah.eu

Web: <http://www.etpgah.eu/>

3.7.1.3 Výživa a reprodukcia farmárskych zvierat (FABRE TP)

ETP Výživa a reprodukcia farmárskych zvierat (FABRE TP) podporuje výskum a inovácie v oblasti trvalo udržateľného chovu hospodárskych zvierat a ich rozmnožovanie v Európe. FABRE TP je hlavným kontaktným miestom pre chov hospodárskych zvierat a reprodukčných organizácií v Európe, ktorého cieľom je mobilizovať výskumné úsilie na výskum, vývoj technológií a inovácie v Európe. Združuje kľúčové zainteresované strany okolo spoločnej vízie pre rozvoj technológií a postupov v celom spektre aspektov chovu hospodárskych zvierat a reprodukcie. FABRE TP začínala ako iniciatíva proaktívnych partnerov v roku 2005, potom v roku 2006 pokračoval ako projekt financovaný EÚ a od roku 2009 je oficiálna Európska technologická platforma.

FABRE TP:

- podporuje udržateľný chov hospodárskych zvierat a reprodukciu v EÚ,
- navrhuje výskumné a inovačné programy a stanovuje priority,
- prepája priemysel, organizácie znalostí a politiku,
- podporuje inovácie.

Na základe vízie „Udržateľná výživa a reprodukcia farmárskych zvierat – Vízia 2025“ pripravila FABRE TP **strategickú výskumnú agendu**⁵⁴ (SRA) v zapojení pracovných skupín zameraných na jednotlivé druhy zvierat (hovädzí dobytok, ovce a kozy, kone, ošípané, hydina, akvakultúry, psy, včely, kožuštinové zvieratá a králiky) ako aj prierezové aktivity (bezpečná a zdravá potrava, robustné, adaptované a zdravé zvieratá, diverzita) a technológie (genomika, genetika a reprodukcia).

⁵³ SRA je dostupná na adrese: <<http://www.etpgah.eu/component/downloads/downloads/58.html>>

⁵⁴ SRA je dostupná na adrese: <ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/technology-platforms/docs/fabretp-sra-2011_en.pdf>

SRA sa zameriava na **dve príležitosti**:

1. Globálna zodpovednosť a konkurencieschopnosť s nasledovnými cieľmi:
 - zabezpečenie globálnej potravinovej bezpečnosti a udržateľnosti výrobných systémov,
 - zníženie ekologickej stopy a odpad,
 - riešenie požiadaviek spotrebiteľov,
 - posilňovanie európskej konkurencieschopnosti,
 - rozvoj zodpovedného vlastníctva a ochrana nových inovácií

2. Spoločenská zodpovednosť s nasledovnými cieľmi:
 - výroba bezpečných živočíšnych produktov,
 - zvyšovanie kvality a konzistencie výrobkov,
 - udržiavanie a zlepšovanie životných podmienok a zdravia zvierat,
 - dosiahnutie vyváženého a transparentného regulačného rámca,
 - zachovanie genetickej diverzity pri rešpektovaní rôznych kultúrnych a regionálnych potrieb,
 - zlepšenie spotrebiteľského porozumenia a potenciálnych prínosov nových prístupov a technológií.

Kontaktné informácie:

Adresa: Rue de Trèves 61, B-1040, Brusel, Belgicko

Tel: +32 272 53430

E-mail: info@fabretp.eu

Web: <http://www.fabretp.eu/>

3.7.1.4 Potraviny pre zdravie (Food for Life)

Cieľom ETP Potraviny pre zdravie je zlepšenie životných podmienok a blahobytu v Európe prostredníctvom výskumu a inovácií v európskom poľnohospodársko-potravinárskom priemysle. ETP bola spustená v Bruseli v roku 2005, kedy predstavila víziu „Potraviny pre zdravie – Vízia 2020“, na základe ktorej neskôr pripravila Strategickú výskumnú agendu (SRA) pre dosiahnutie tejto vízie a plnenie úloh v oblasti inovácií.

Na základe SRA bol pripravený podrobný vykonávací plán, ktorý popisuje požiadavky na výskum, školenia, vzdelávanie a šírenie potrebné pre realizáciu vízie a stratégie. Pre nové obdobie programu Horizont 2020 bola stratégia aktualizovaná a pripravená **Strategická výskumná a inovačná agenda 2015-2020 a ďalej: Implementačný plán pre Horizont 2020**⁵⁵.

SRA 2015-2020 definuje **tri základné ciele**:

1. zlepšenie zdravia, životných podmienok a dosahovanie dlhého života,
2. vybudovať dôveru spotrebiteľov v potravinovom reťazci,
3. podpora udržateľnej a etickej produkcie.

⁵⁵ SRA je dostupná na adrese: <http://etp.fooddrinkeurope.eu/documents/2014/141201_SRIA_update.pdf>

Na implementáciu svojich cieľov má ETP **pracovné skupiny**:

- Podpora inovácií prostredníctvom školení komunikácie a transferu technológií,
- Výroba, balenie a kvalita potravín,
- Potraviny a spotrebiteľ,
- Riadenie potravinového reťazca,
- Verejno-súkromné partnerstvá,
- Malé a stredné podniky.

Kontaktné informácie:

Adresa: Avenue des Nerviens, 9-31, 1040 Brusel, Belgicko

Tel: +32 2 514 11 11

E-mail: r.fernandez@fooddrinkeurope.eu

Web: <http://etp.fooddrinkeurope.eu/>

3.7.1.5 Lesnícka ETP (Forest-based)

Lesnícke odvetvie je ovplyvnené množstvom problémov, ktorým tiež čelí spoločnosť: zmena klímy, zvyšujúci sa boj o suroviny, meniaci sa dopyt spotrebiteľov a rastúca komplexnosť výrobných procesov. Na základe týchto výziev vznikla Lesnícka ETP, ktorá združuje kľúčových hráčov a poskytuje platformu pre dialóg a partnerstvá, uľahčuje ciele investície do výskumu a inovácií, mobilizuje a koordinuje výskumné a vývojové kapacity, stimuluje koordináciu európskych a národných výskumných agend a podporuje rast sektora ako celku.

Pre program Horizont 2020 ETP navrhla novú Víziu 2030 aktualizovanú **Strategickú výskumnú agendu do roku 2020**⁵⁶, ktorá definuje zásadné priority pre rozvoj lesníckeho sektora v oblasti výskumu a inovácií vo forme **štyroch strategických tém**:

1. Lesnícky sektor a biospooločnosť (výkonnosť sektora a perspektívy pre globálnu zmenu, vnímanie sektora a jeho produktov spotrebiteľmi, politika a dobré spravovanie).
2. Zodpovedné riadenie lesných zdrojov (viacúčelový manažment lesov, ekológia a ekosystém lesa, zvýšená produkcia biomasy, zabezpečené dodávky dreva, lesné práce a logistika, kaskádové využitie, opätovné použitie a recyklácia).
3. Budovanie priemyselného vodcovstva (efektívnosť zdrojov vo výrobe, riešenia z obnoviteľných zdrojov, udržateľná správa vody, koncepty biorafinérií, nové koncepty pre predaj a služby).
4. Napĺňanie potrieb spotrebiteľov (drevo pre stavebníctvo, interiéry a funkčný nábytok, nové bioprodukty, inteligentné baliace riešenia, hygienické, diagnostické a zdravotnícke výrobky, integrácia nových riešení v tlačných produktoch).

Kontaktné informácie:

Adresa: Forest-based Sector Technology Platform sprl. - FTP

The European Forestry House, Rue du Luxembourg 66 BE-1000 Brusel, Belgicko

⁵⁶ SRA je dostupná na adrese:

<http://www.forestplatform.org/files/SRA_revision/Renewed_SRA_for_2020.pdf>

Tel: +32 (0)2 239 2308

E-mail: mail@forestplatform.org

Web: <http://www.forestplatform.org/>

3.7.1.6 Rastliny pre budúcnosť (Plants)

Európska technologická platforma (ETP) "Rastliny pre budúcnosť" je fórum zainteresovaných strán pre sektor rastlín s členmi z priemyslu, akademickej obce a poľnohospodárskej komunity. Slúži ako platforma pre všetky dotknuté strany s cieľom prezentácie názorov a zastupovania záujmy v otvorenom diskusnom procese. Platforma pripravila **20-ročnú víziu** rozvoja rastlinného sektoru v Európe tak, aby:

- uspokojila rastúci dopyt po potravinách a krmivách, s vyššími kvalitami, prínosmi pre zdravie a väčšou rozmanitosťou,
- zabezpečila rozvoj rastlín ako zelených tovární na biomateriály, liečivá a bioenergiu,
- priniesla efektívnejšie rastliny, vrátane zlepšenia ich produktivity a vlastností, ako aj zníženia a optimalizácie vplyvu poľnohospodárstva na životné prostredie a posilnenie biodiverzity.

Pre implementáciu cieľov vízie ETP navrhla **Strategickú výskumnú agendu**⁵⁷ (SRA), ktorá navrhuje **päť kľúčových výziev**:

1. Zdravé, bezpečné a dostupné potraviny a krmivá;
2. Produkty, chemikálie a energia založená na rastlinách;
3. Udržateľné poľnohospodárstvo, lesníctvo a krajina;
4. Proaktívny a konkurencieschopný základný výskum;
5. Konkurencieschopnosť, spotrebiteľský výber a správa.

Kontaktné informácie:

Adresa: Plant ETP Office, c/o European Seed Association

23/15 rue du Luxembourg, 1000 Brusel, Belgicko

Tel: +32 2 7432865

E-mail: secretariat@plantetp.org

Web: <http://www.plantetp.org/>

3.7.1.7 Organické potraviny a farmársky výskum (TP Organics)

TP Organics je Európska technologická platforma pre výskum v oblasti ekologických potravín a poľnohospodárstva. Integruje pohľady na sektor ekologického poľnohospodárstva a občianskej spoločnosti a tak predstavuje širokú perspektívu pre priority výskumu a vývoja, ktorého potenciál môžu využívať biopotraviny a poľnohospodárstvo k riešeniu súčasných problémov. Rovnako ako ostatné ETP, TP Organics hrá kľúčovú úlohu pri stanovovaní oblastí, kde by malo byť prioritne využité financovanie výskumu a vývoja, najmä z programu Horizont 2020. Iniciatíva vznikla v roku 2007 z podnetu priemyselných hráčov, aby identifikovala výskumné a inovačné priority v organickom sektore.

⁵⁷ SRA je dostupná na adrese: <http://www.plantetp.org/index.php/home/finalsra>

V priebehu rokov 2007-2008 platforma navrhla **Víziu výskumu do roku 2025**. Pre naplnenie vízie bola v roku 2009 navrhnutá **Strategická výskumná agenda**⁵⁸ (SRA), ktorá bola v decembri 2014 aktualizovaná na základe aktuálnych výziev a strategického zamerania programu Horizont 2020. SRA navrhuje nasledovné témy:

1. Výskum a inovácie súlad s výzvami organických nariadení (Podpora rozvoja ekologického sektora prostredníctvom lepších poľnohospodárskych politík, lepšej certifikácie a údajov o trhu; Zabezpečenie dôvery spotrebiteľov v biopotraviny a organické poľnohospodárstvo; Alternatívy ku sporným vstupom používaným v organickom poľnohospodárstve; Dostupnosť ekologického osiva – ku 100% organickému osivu; Ekologicky efektívna výroba krmív pre zvieratá na miestnej úrovni; Zlepšenie systémov ekologicky chovanej hydiny; Vývoj inovatívnych systémov pre ekologickú akvakultúru; Organické koncepty a technológie spracovania potravín).
2. Ekologické poľnohospodárstvo a potravinové systémy podporujúce rozhodujúce postavenie vo vidieckych oblastiach (Obchodné modely a pracovná dynamika pridanej hodnoty prostredníctvom spracovania potravín a krmív; Posilnenie odolnosti a inovačných kapacít sektora organického poľnohospodárstva; Agro-ekologických a organické poľnohospodárstvo ako prostriedok na zvýšenie bezpečnosti potravín a rozvoj vidieka v subsaharskej Afrike a Južnej Ázii).
3. Eko-funkčné zintenzívnenie zvyšujúce produktivitu, stabilitu a odolnosť poľnohospodárskych ekosystémov (Vylepšené ekologické podporné funkcie, Vhodné a robustné systémy chovu hospodárskych zvierat; Inovatívne IKT nástroje pre organické rastlinné systémy; Riešenia pre efektívne využívanie zdrojov prvovýroby, založené na "internete vecí"; Posudzovanie a udržateľnosť nových technológií pre organické poľnohospodárstvo; Pestovanie robustných odrôd rastlín a plemien zvierat).
4. Kvalitné potraviny ako základ zdravej výživy, blahobytu a kvality života (Príspevok organického systému potravín k udržateľnej výžive; Dopady organického systému potravín na zdravie obyvateľstva; Dopady organického systému potravín na alergie a zdravie detí).

Kontaktné informácie:

Adresa: c/o IFOAM EU, Rue du Commerce, 124, Brusel, Belgicko

Tel: +32 (0) 2 416 27 61

Web: <http://www.tporganics.eu/>

3.7.1.8 Biopalivá (Biofuels)

Platforma Biopalivá bola založená v roku 2006 a spája znalosti a skúsenosti zúčastnených strán z priemyslu, produkcie biomasy, výskumu a technologického rozvoja, výroby motorov a vozidiel, distribúcie pohonných hmôt, administratívy a mimovládnych organizácií vo verejnom a súkromnom sektore. Platforma má hlavný cieľ – komerčné využívanie udržateľných pokročilých biopalív v Európe.

⁵⁸ SRA je dostupná na adrese: <http://www.ifoam-eu.org/sites/default/files/ifoameu_ri_strategic_research_and_innovation_agenda_for_organic_food_and_farming_brochure_20150129.pdf>

V roku 2007 vydala Strategické výskumnú agendu (SRA), ktorá bola následne v roku 2010 aktualizovaná⁵⁹. SRA sa zameriava na nasledovné základné aspekty:

- trvalá udržateľnosť,
- trhy, regulačný rámec a povedomie verejnosti,
- dostupnosť a dodávka biomasy,
- biopalivá z rias,
- konverzné procesy,
- distribúcia a využitie produktov.

Kontaktné informácie:

E-mail: secretariat@biofuelstp.eu

Web: <http://biofuelstp.eu/>

3.7.2 Spoločné technologické iniciatívy a Spoločné programové iniciatívy⁶⁰

V nadväznosti na aktivity ETP sa v niektorých vybraných oblastiach budú podporovať špecifické verejno-súkromné partnerstvá, ktoré už počas predchádzajúceho obdobia fungovali pod názvom Spoločné technologické iniciatívy.

Väčšina investícií bude smerovať do piatich verejno-súkromných partnerstiev v oblasti inováčnej medicíny, aeronautiky, biopriemyslu, palivových článkov a vodíka, a elektroniky. Tieto výskumné partnerstvá oživia konkurencieschopnosť priemyslu EÚ v odvetviach, ktoré už poskytujú viac ako 4 milióny pracovných miest. Takisto pomôžu nájsť riešenia hlavných výziev pre spoločnosť, ktoré trh nedokáže sám dostatočne rýchlo vyriešiť, ako sú napríklad znižovanie emisií uhlíka alebo zabezpečenie novej generácie antibiotík. Balík takisto navrhuje rozšíriť iniciatívu s cieľom zdieľať investície do výskumu a inovácií v oblasti manažmentu letovej prevádzky v rámci iniciatívy Jednotné európske nebo.

Celkovo sa počíta s investíciou 8 miliárd EUR z programu Horizont 2020, ktorú zabezpečí priemysel približne 10 miliardami EUR a členské štáty takmer 4 mld. EUR. Teda celkovo sa na aktivity JTI predpokladá viacdrojové financovanie vo výške 22 mld. EUR.

Medzi päť **verejno-súkromných partnerstiev** patria:

- **Inovatívne lieky 2 (IMI2):** zameraná na vývoj novej generácie očkovacích látok, liekov a spôsobov liečby, ako napr. nové antibiotiká (pokračovanie predchádzajúcej iniciatívy);
- **Palivové články a vodík 2 (FCH2):** na rozšírenie využívania čistých a účinných technológií v oblasti dopravy, priemyslu a energetiky (pokračovanie predchádzajúcej iniciatívy);
- **Čisté nebo 2 (CS2):** na vývoj čistejších a tichších lietadiel s výrazne nižšími emisiami CO₂ (pokračovanie predchádzajúcej iniciatívy);

⁵⁹ SRA je dostupná na adrese: <http://biofuelstp.eu/srasdd/SRA_2010_update_web.pdf>

⁶⁰ Prezaté a spracované na základe tlačovej správy Európskej Komisie „EÚ a priemysel investujú 22 miliárd EUR do výskumu a inovácií“ z 10.7.2013 dostupnej na adrese: <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-668_sk.htm>

- **Biopriemysel (BBI):** na používanie obnoviteľných prírodných zdrojov a inovatívnych technológií pre ekologickejšie produkty každodennej potreby (nová iniciatíva);
- **Elektronické komponenty a systémy (ECSEL):** na posilnenie výrobných kapacít európskeho elektronického priemyslu (spojenie predchádzajúcich iniciatív ARTEMIS a ENIAC).

Balík zároveň zahŕňa **štyri verejné partnerstvá medzi Európskou Komisiou a členskými štátmi EÚ:**

- **Eurostars 2** - podporu MSP zameraných na špičkové technológie,
- **Európske partnerstvo s rozvojovými krajinami v oblasti klinických testov 2 (EDCTP 2)** - nové liečebné postupy pri chorobách súvisiacich s chudobou,
- **Európsky program metrologického výskumu (EMPIR)** - meracie technológie pre priemyselnú konkurencieschopnosť;
- **Výskumný a rozvojový program pre aktívny život a život s podporou** - riešenia umožňujúce starším a postihnutým ľuďom bezpečný život v ich domovoch.

3.7.3 Európsky inovačný a technologický inštitút⁶¹

EIT podporuje integráciu, synergiu a spoluprácu medzi troma zložkami znalostného trojuholníka - vzdelávaním, výskumom a inováciami, a to podporovaním excelentnosti na základe takto vytvorených strategických sietí.

EIT bol vytvorený v roku 2008 so sídlom v Budapešti v Maďarsku ako nezávislý orgán Spoločenstva. Svoje činnosti vykonáva v súlade s činnosťami na regionálnej, národnej a medzivládnej úrovni. EIT má právnu subjektivitu. Má osobitné stanovy, v ktorých sa stanovuje jeho fungovanie a zodpovednosti hlavných subjektov vrátane riadiaceho výboru, riaditeľa a vnútorného auditu.

Na obdobie 2014 - 2020 sa ciele EIT a ukazovatele výkonnosti vymedzujú v programe Horizont 2020, pričom finančné krytie sa stanovuje na 2,7 mld. EUR.

Činnosti EIT sa zameriavajú najmä na:

- **Znalostné a inovačné spoločenstvá (KIC)**, ktoré predstavujú integrované štruktúry, ktoré prepájajú sektory vzdelávania, výskumu a podnikania; sa zameriavajú na prioritné témy, ktoré sa úzko týkajú spoločnosti; spájajú ľudí s rôznou špecializáciou, ktorí spolupracujú v tímoch na 17 miestach (tzv. strediská spoločného umiestnenia) po celej Európe; implementujú špecifické projekty, vzdelávacie programy, schémy podpory atď.
- **Podnikanie**, kde sa EIT usiluje vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľského prostredia podporou zmeny v myslení, pokiaľ ide o vnímanie podnikania a podstupovanie rizika; podnikania prostredníctvom aktivít ako okrúhly stôl podnikateľov či cena EIT.
- **Vzdelávanie** - EIT vytvára magisterské a doktorandské programy v spolupráci s tromi ZIS a ich partnermi. Konečným cieľom je vytvoriť EIT značku excelentnosti v európskych inštitúciách

⁶¹ Prevzaté a spracované na základe Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 294/2008 z 11. marca 2008, ktorým sa zriaďuje Európsky inovačný a technologický inštitút dostupnom na adrese: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=URISERV:i23030>> a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1292/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 294/2008, ktorým sa zriaďuje Európsky inovačný a technologický inštitút dostupnom na adrese: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex:32013R1292>>

vyššieho vzdelávania, ktorá by vyzdvihovala špičkovosť kurzov EIT pri dosahovaní najmodernejších vysokokvalitných a inovatívnych výsledkov.

K hlavným **zodpovednostiam KIC** patria:

- inovačné činnosti a investície s európskou pridanou hodnotou;
- priekopnícky vedecký výskum (špičkové technológie), ktorého cieľom je riešiť podstatné záujmy hospodárstva (napríklad suroviny) alebo spoločnosti (napríklad zdravie);
- činnosti vysokoškolského vzdelávania a odbornej prípravy (na magisterskej a doktorandskej úrovni) a odborné vzdelávanie;
- zvyšovať informovanosť a šírenie osvedčených postupov.

KIC sú financované EIT a vyberajú sa prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov. Majú vysoký stupeň slobody pri vymedzovaní právnej formy a zloženia. V zásade je obdobie činnosti KIC 7 až 15 rokov s možnosťou predĺženia.

KIC musí zahŕňať minimálne tri vzájomne nezávislé partnerské organizácie so sídlom v prinajmenšom v troch rozličných krajinách EÚ. Aspoň dve tretiny partnerských organizácií, ktoré tvoria KIC, musia mať sídlo v krajinách EÚ. Každé KIC je tvorené minimálne jednou inštitúciou vysokoškolského vzdelávania a jedným súkromným podnikom.

V súčasnosti sú aktivity EIT realizované prostredníctvom **piatich Znalostných a inovačných spoločenstiev (KIC)**:

- Zmena klímy a zmiernenie jej dosahu (Climate-KIC) – od roku 2011
- Informačné a komunikačné technológie (EIT Digital) – od roku 2011
- Udržateľná energia (KIC InnoEnergy) – od roku 2011
- Inovácie pre zdravý život a aktívne starnutie (EIT Health) – od roku 2014
- Suroviny – udržateľný prieskum, ťažba, spracovanie a recyklácia (EIT Raw Materials) – od roku 2014

Ďalšie KIC sú plánované v priebehu realizácie programu Horizont 2020 nasledovne:

- Výroba s pridanou hodnotou – od roku 2016
- Food4Future – udržateľný zásobovanie reťazec od zdrojov až ku spotrebiteľom – od roku 2016
- Mestská mobilita – od roku 2018

Kontaktné informácie:

Riaditeľstvo EIT:

Infopark 1/E , Neumann Janos utca
1117 Budapešť, Maďarsko
Tel +36 14 819 300
Web: <http://eit.europa.eu/>

3.7.3.1 KIC Food4Future – udržateľný zásobovací reťazec od zdrojov až ku spotrebiteľom⁶²

KIC zameraný na udržateľný dodávateľský reťazec pomôže naplňať priority programu Horizont 2020, konkrétne tých, ktoré sú vymedzené v rámci spoločenskej výzvy „potravinová bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo a biohospodárstvo“.

Tento tematický okruh je okrem toho vysoko relevantný v oblasti dosahovania hospodárskeho a spoločenského vplyvu. Otázky potravinovej bezpečnosti a ochrany súvisia takmer so všetkými sektormi nášho hospodárstva a spoločnosti a často si vyžadujú regulačné opatrenia.

Potravinársky priemysel je najväčším výrobným sektorom v Európe a v rámci širokého hospodárskeho rozvoja zohráva kľúčovú úlohu. Napriek tomu, že európsky potravinársky a nápojový priemysel má významnú úlohu, v oblasti konkurencieschopnosti sa stretáva s problémami. V ostatných desiatich rokoch európsky podiel na celosvetovom trhu klesol z 25 % na 21 % pre konkurenciu zo strany rýchlo sa rozvíjajúcich hospodárstiev, ako je napr. Čína, India a Brazília. Európsky potravinársky priemysel je čoraz menej schopný konkurencie len na základe ceny, a preto musí nadobudnúť schopnosť vytvárať pridanú hodnotu tak, že bude produkovať zdravšie, udržateľnejšie a zdrojovo účinnejšie produkty, ak chce tento vývoj zvrátiť.

Sú potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť celosvetový potravinový systém, ktorý je odolný voči zmenám klímy a udržateľný, a zároveň uspokojovať rastúci dopyt po potravinách v rámci obmedzení dostupnej pôdy a úbytku zásob rýb, ochrany prírodného prostredia a zachovávania ľudského zdravia. KIC v tomto tematickom okruhu sa bude zameriavať na dodávateľský reťazec potravín. Toto zameranie sa mimoriadne dobre hodí k holistickému prístupu KIC. Pokrýva vstup zdrojov na úplnom začiatku reťazca (hnojivá atď.), výrobu potravín, spracovanie, balenie a distribúciu; a končí spotrebiteľmi, ktorí sa môžu v rámci KIC považovať za osobitnú prioritu (znižovanie odpadu z potravín, zdravá strava atď.). Cieľom je zaistiť účinnejší a efektívnejší systém dodávateľského reťazca potravín, a zároveň zlepšiť udržateľnosť a výsledovateľnosť vo všetkých súčiastiach tohto reťazca.

Riešenie dodávateľského reťazca potravín prostredníctvom KIC teda umožní riešiť nielen niektoré hlavné hospodárske a spoločenské výzvy, ktorým čelí Európa, ale takisto umožní mobilizovať investície a dlhodobé záväzky zo sektoru podnikania – konkrétne v oblasti zavádzania nových a inovatívnych technológií, postupov a poznatkov na zvýšenie udržateľnej potravinovej produkcie, spracovania, balenia a distribúcie, na zníženie odpadu a podporu lepšieho stravovania. Prostredníctvom svojho integračného prístupu bude KIC v tejto oblasti schopné ovplyvňovať prístup priemyslu tak, aby sa viac zamerail na inovácie odvíjajúce sa od spotrebiteľov. To pôjde ruka v ruku s potenciálom nových obchodných modelov a trhových stratégií, ktoré sa sústreďujú na potreby spotrebiteľov a trendy a stavajú na posilnenej informovanosti potravinového reťazca, ktorý môže mať potenciál na zosúladenie inovácií a technologických možností so záujmami spotrebiteľov, a vytárať tak nové podnikateľské príležitosti.

⁶² Prevzaté a spracované na základe Návrhu Rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o strategickom inovačnom programe Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT): príspevok EIT k vytváraniu inovatívnejšej Európy /* KOM/2011/0822 v konečnom znení - 2011/0387 (COD), dostupného na adrese: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52011PC0822&from=EN>>

KIC v tejto oblasti bude mať veľký význam pri prekonávaní vysokej úrovne roztrieštenosti celého dodávateľského reťazca potravín. Bude združovať kritické množstvo excelentných zainteresovaných strán z oblasti výskumu, inovácie, vzdelávania a odbornej prípravy pozdĺž celého reťazca. Všetky prvky reťazca (prvotný sektor, výroba potravín, spracovatelia potravín, obchodníci, kanály potravinových služieb a v neposlednom rade spotrebiteľia) sú nevyhnutne navzájom prepojené, pokiaľ ide o koncipovanie budúcich inovácií. KIC zabezpečí potrebný systémový a transdisciplinárny prístup na riešenie týchto otázok.

Hlavnou pridanou hodnotou KIC v tejto oblasti bude pôsobenie v oblasti riešenia súčasného nedostatku zručností a ľudských zdrojov. V súčasnosti čelí až polovica európskych potravinárskych a nápojových výrobných odvetví nedostatku vedeckého a kvalifikovaného personálu. To je prekážka inovácie v tomto sektore. Integrovaním vzdelávania a ostatných sektorov znalostného trojuholníka bude KIC tento problém riešiť. Zároveň ponúkne príležitosť stimulovať nových vzdelaných podnikavých ľudí, ktorí sú schopní vyvíjať nové inovatívne technológie a podniky. Toto zameranie na podnikanie bude dôležité najmä v potravinárskom sektore, ktorý sa vyznačuje vysokým počtom MSP. Hlavné riziká úspechu KIC v tomto tematickom okruhu súvisia predovšetkým s nevyhnutnými sprievodnými rámcovými podmienkami, ktorými sa KIC priamo nezaoberajú. Na zvýšenie udržateľnosti v rámci dodávateľského potravinového reťazca môžu byť potrebné určité zmeny predpisov, aby bolo napríklad možné vnútorne riešiť náklady na produkciu potravín. Preto musia KIC nadväzovať na súčasné činnosti EÚ a vnútroštátne činnosti v oblasti inovácie a politiky zamerané na tieto otázky.

Predpokladané spustenie výzvy na KIC Food4Future je v roku 2016.

3.7.4 Európske inovačné partnerstvá⁶³

Európske inovačné partnerstvá (EIP) sú novou koncepciou pre výskum a inovácie, predstavenou v iniciatíve Inovácia v Únii a v rámci stratégie Európa 2020. Partnerstvá sú zamerané na konkrétne spoločenské výzvy, sú orientované na výsledky, výstupy a vplyvy, odstraňujú prekážky pri inovačnom procese a majú jasnú pridanú hodnotu. Spájajú zainteresované strany zo súkromnej aj verejnej oblasti naprieč sektormi a hranicami s cieľom zrýchliť proces zavádzania inovácií, vďaka novej koncepcii riešenia reťazca výskum – vývoj – inovácie.

EIP nie sú finančným nástrojom, avšak zefektívňujú, zjednodušujú a koordinujú existujúce nástroje a iniciatívy a dopĺňajú ich v nových krokoch v miestach kde je to potrebné.

EIP existujú len v oblastiach kde kombinácia EÚ, národných a regionálnych úsilí vo výskume a vývoji a na strane dopytu dosiahnu rýchlejšie a efektívnejšie cieľ.

EIP spájajú všetkých relevantných účastníkov na EÚ, národnej a regionálnej úrovni s cieľom:

- zvýšiť úsilie v oblasti výskumu a vývoja;
- koordinovať investície do demonštrácií a pilotných projektov;

⁶³ Prevzaté a spracované na základe Brožúry „Európske inovačné partnerstvá“, pripravenej Styčnou kanceláriou SR pre výskum a vývoj v Bruseli (SLORD), dostupnej na adrese: <http://slord.sk/buxus/docs//aktuality/2198_EIP/Europske_inovacne_partnerstva_brozura.pdf>

- predvídať a rýchlo pripraviť akýkoľvek predpis a normy;
- podporiť dopyt, najmä prostredníctvom lepšie koordinovaného verejného obstarávania, na zabezpečenie rýchleho transferu prelomových technológií na trh.

Cieľom EIP nebude robiť uvedené kroky nezávisle na sebe, ako je v súčasnosti praxou, zámerom EIP je navrhnuť a implementovať tieto kroky paralelne, na dosiahnutie výsledkov lepšie a rýchlejšie.

V súčasnosti existuje **päť Európskych inovačných partnerstiev**:

1. Aktívne a zdravé starnutie
2. Poľnohospodárska produktivita a udržateľnosť
3. Inteligentné mestá a spoločensvá
4. Vodné hospodárstvo
5. Suroviny

3.7.4.1 EIP-AGRI – Poľnohospodárska produktivita a udržateľnosť

Partnerstvo reaguje na problematiku potravinovej bezpečnosti a zabezpečenie produktivity. Účelom tohto partnerstva je zabezpečiť funkčné prepojenie medzi poľnohospodárstvom, biohospodárstvom, vedou a inými aktérmi na úrovni EÚ, na vnútroštátnej a regionálnej úrovni. Európske partnerstvo pre poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť (EIP-AGRI) bolo spustené Európskou Komisiou v roku 2012. Hlavným heslom tohto partnerstva je „dosiahnuť viac z menej“.

Partnerstvo má vytýčené dva hlavné ciele:

- podporovať produktivitu a efektívnosť poľnohospodárskeho sektora (do roku 2020 zvrátiť nedávny klesajúci trend produktivity);
- udržateľnosť poľnohospodárstva (do roku 2020 zaistiť uspokojivú úroveň funkčnosti pôdy).

Koordinátor poľnohospodárskeho výskumu v rámci Európskeho výskumného priestoru, Stály výbor pre poľnohospodársky výskum (SCAR), asistuje EIP pomocou vývoja inovatívnych nástrojov Horizontu 2020. Poskytuje odporúčenia pomocou špecializovanej pracovnej skupiny pre Poľnohospodárske vedomosti a inovačné systémy.

EIP-AGRI sieť spája rôzne zúčastnené strany ako partnerov v rôznych druhoch inovačných akcií ako sú pracovné skupiny a projekty viacerých aktérov. Farmári, poradcovia, výskumníci, poľnohospodársky priemysel, mimovládne organizácie a iní aktéri v rámci poľnohospodárstva a lesníctva spolupracujú, aby sa delili o svoje nápady a vedomosti na vytvorenie inovatívnych riešení. EIP-AGRI sieť je riadená Európskou Komisiou (DG AGRI) pomocou EIP-AGRI centier služieb.

Centrá služieb uľahčujú aktivity vytvárania sietí a kontaktov, podporujú komunikáciu, výmenu poznatkov pomocou konferencií, úzko špecializovaných skupín, workshopov, seminárov a publikácií.

Špecializované skupiny, sú dočasné skupiny vybraných expertov, ktorí sa zaoberajú špecifickou problematikou, vymieňajú svoje vedomosti a skúsenosti. Každá skupina skúma praktické inovatívne riešenia problémov alebo príležitosti v oblasti, a stavia na skúsenostiach z projektov pracovných skupín, a závery prezentuje v záverečnej správe. Účelom skupiny je zaznamenávať najmodernejšie

postupy vo svojej oblasti, a identifikácia problémov a príležitostí, ďalej identifikácia potrieb praxe a príležitostí pre budúci výskum a zdôraznenie priorít pre inovatívne akcie pomocou navrhnutia potenciálnych praktických pracovných skupín alebo projektov.

Pracovné skupiny poskytujú možnosť na spoluprácu na projektoch a iniciatívach. Ide o prístup zdola nahor, kde sa skupiny tvoria na základe spoločného záujmu inovatívnym prístupom riešiť problémy. Nové poznatky a nápady, ktoré vstúpu z pracovných skupín sa využijú na tvorbu riešení, ktoré sa rýchlejšie pretransformujú do praxe. Partneri z každej skupiny musia byť otvorení pre spoluprácu a na šírenie výsledkov v rámci európskej siete. Vďaka politike rozvoja vidieka EÚ majú pracovné skupiny možnosť získať finančnú podporu počas programového obdobia 2014-2020. Táto je sprostredkovaná na základe Programu rozvoja vidieka, ktorý si vytvára každý členský štát alebo región. Program môže poskytnúť finančnú podporu pre pracovné skupiny, ktoré chcú vytvoriť, otestovať a aplikovať inovatívne riešenia.

Kontaktné informácie:

EIP-AGRI Service Point

Tel: +32 2 543 73 48

E-mail: servicepoint@eip-agri.eu

Web: <http://ec.europa.eu/eip/agriculture/en>

3.8 Finančné nástroje EIF/EIB⁶⁴

Európska Komisia pripravila rozsiahle finančné nástroje podpory na uľahčenie prístupu k prostriedkom financovania pre výskum, inovácie a rast spoločností na európskych a svetových trhoch. Tieto nástroje sú realizované prostredníctvom **Európskej investičnej banky** (EIB) a **Európskeho investičného fondu** (EIF). EIF realizuje formou sprostredkovateľov všetky nižšie spomenuté nástroje s výnimkou Finančného nástroja s rozdelením rizika (RSFF), ktorý je zabezpečovaný priamo prostredníctvom EIB.

Vzhľadom na fakt, že EIF neposkytuje svoje zdroje koncovým žiadateľom (firmám) priamo, je potrebné zabezpečiť v príslušnom regióne alebo krajine finančného sprostredkovateľa, ktorý na základe osobitej zmluvy s EIF tieto dlhové alebo investičné nástroje bude firmám poskytovať. Finančným sprostredkovateľom sa rozumejú bankové a/alebo investičné inštitúcie poskytujúce investičné alebo dlhové produkty pod svojím menom na základe osobitej zmluvy s EIF.

Celkovým vplyvom bude zvýšenie ochoty súkromného sektora investovať do výskumu a inovácií, čím sa prispeje k naplneniu kľúčového cieľa stratégie Európa 2020 – investovať 3 % HDP Únie do oblasti výskumu a vývoja do konca desaťročia, pričom dve tretiny týchto investícií budú pochádzať zo súkromného sektora. Využívanie finančných nástrojov pomôže aj pri dosahovaní výskumných a inovačných cieľov vo všetkých sektoroch a oblastiach politiky, ktoré sú dôležité pri riešení spoločenských výziev, posilňovaní konkurencieschopnosti a podpore udržateľného a inkluzívneho rastu a zabezpečovania záujmov životného prostredia a ostatných verejných záujmov.

Súčasná medzera na trhu medzi dopytom a ponukou úverov a záruk pre rizikové investície v oblasti výskumu a inovácie, ktorá sa rieši v rámci súčasného finančného nástroja s rozdelením rizika (RSFF)⁶⁵, sa pravdepodobne neodstráni, keďže komerčné banky sa prevažne nezúčastňujú poskytovania vysoko rizikových úverov. Dopyt po úverovom financovaní z RSFF je od začatia vykonávania tohto nástroja v polovici roku 2007 vysoký – v prvej fáze (2007 – 2010) jeho využitie prevýšilo počiatočné očakávania o viac ako 50 %, pokiaľ ide o aktívne schválenie úverov (7,6 mld. EUR oproti predpovedaným 5 mld. EUR).

Európska Komisia prostredníctvom programov Horizont 2020 a COSME pripravila dva typy finančných nástrojov:

1. Dlhový nástroj poskytujúci úverové financovanie výskumu a inovácie: „Služba Únie pre poskytovanie úverov a záruk na výskum a inováciu“

Cieľom je zlepšiť prístup k úverovému financovaniu, ako sú úvery, záruky, protizáruky a ďalšie formy úverového a rizikového financovania, pre verejné a súkromné subjekty a verejno-súkromné partnerstvá zapojené do výskumných a inovačných činností, ktoré si vyžadujú rizikové investície, aby mohli priniesť ovocie. Zámerom je podporiť výskum a inováciu s vysokým potenciálom excelentnosti.

⁶⁴ Prevzaté z letáku „Prístup k prostriedkom rizikového financovania“, Autor: Ivan Filus, Január 2014

⁶⁵ Viac o nástroji EIB - Finančný nástroj s rozdelením rizika / Risk Sharing Finance Facility (RSFF): <http://www.eib.org/products/rsff/index.htm>

Vzhľadom na to, že jedným z cieľov programu Horizont 2020 je prispievať k znižovaniu rozdielov medzi výskumom a vývojom a inováciou, pomáhať pri uvádzaní nových alebo vylepšených produktov a služieb na trh a zohľadňovať rozhodujúcu úlohu, ktorú má fáza overovania koncepcie v procese prenosu znalostí, môžu sa zaviesť mechanizmy umožňujúce financovanie fáz overovania koncepcie, ktoré sú nevyhnutné na potvrdenie dôležitosti, relevantnosti a budúceho inovačného vplyvu výsledkov výskumu alebo vynálezov, ktoré sú predmetom prenosu.

Cieľovými konečnými prijímateľmi sú potenciálne právne subjekty akejkoľvek veľkosti, ktoré sú schopné požičať si a vrátiť peňažné prostriedky, najmä MSP s potenciálom na vytváranie inovácií a rýchleho rastu; spoločnosti so strednou kapitalizáciou a veľké firmy; univerzity a výskumné inštitúcie; výskumné infraštruktúry a inovačné infraštruktúry; verejno-súkromné partnerstvá; a finančné spoločnosti alebo projekty osobitného účelu.

Financovanie dlhového nástroja má dve hlavné zložky:

- (i) **Financovanie založené na dopyte.** V rámci tejto zložky sa reaguje na stabilný a sústavný rast, ktoré možno badať v objeme pôžičiek z RSFF, ktoré sa zakladali na dopyte. V rámci časti pre MSP sa podporujú činnosti, ktorých cieľom je zlepšiť prístup k financovaniu pre MSP a ostatné subjekty, ktoré sú orientované na výskum a vývoj a/alebo inováciu. Mohlo by to zahŕňať *podporu vo fáze 3 nástroja MSP* s výhradou úrovne dopytu.
- (ii) **Zacielené financovanie.** Táto zložka bude Únii nápomocná pri riešení výskumných a inovačných hľadísk cieľov politiky daných sektorov.

2. Kapitálový nástroj poskytujúci kapitálové financovanie výskumu a inovácií: „Kapitálové nástroje Únie v oblasti výskumu a inovácie“

Cieľom je prispievať k prekonávaniu nedostatkov európskeho trhu s rizikovým kapitálom a poskytovať kapitál a kvázi -kapitál na pokrytie rozvoja a finančných potrieb inovačných podnikov od počiatkovej fázy až po fázu rastu a rozšírenia. Zámerom je podporiť ciele programu Horizont 2020 a súvisiacich politík.

Cieľovými konečnými prijímateľmi sú potenciálne podniky akejkoľvek veľkosti, ktoré realizujú alebo začínajú realizovať inovačné činnosti, pričom osobitná pozornosť sa venuje inovačným MSP a spoločnostiam so strednou kapitalizáciou.

Kapitálový nástroj sa zameria na fondy rizikového kapitálu zamerané na ranú fázu projektov a fondy fondov, ktoré poskytujú rizikový kapitál a kvázi -kapitál (vrátane mezanínového kapitálu) pre jednotlivé portfóliové podniky. Nástroj bude mať možnosť investovať do rozširovania a rastu v spojení s kapitálovým nástrojom pre rast v rámci programu COSME s cieľom zaistiť pokračovanie poskytovania podpory pri ich zakladaní a rozvoji.

Kapitálový nástroj, ktorý bude založený predovšetkým na dopyte, sa riadi prístupom k portfóliu, v rámci ktorého si fondy rizikového kapitálu a iní porovnateľní sprostredkovatelia vyberajú firmy, do ktorých investujú.

Na dosiahnutie mimoriadnych politických cieľov sa môže uplatniť vyčleňovanie, vzhľadom na kladnú skúsenosť s vyčleňovaním prostriedkov pre ekoinováciu v rámci rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inováciu (2007 až 2013), napríklad na splnenie cieľov v súvislosti s určenými spoločenskými výzvami.

- (i) **Časť nástroja venovaná začínajúcim podnikom**, ktorou sa podporujú počiatočné a rané fázy, umožní kapitálové investície. Mohlo by to zahŕňať *podporu vo fáze 3 nástroja MSP* s výhradou úrovne dopytu.
- (ii) **Časť nástroja venovaná rastu** je určená na investície do rozširovania a rastu v spojení s kapitálovým nástrojom pre rast v rámci programu COSME.

Prehľad informácií o jednotlivých nástrojoch poskytuje nasledujúca tabuľka.

	HORIZONT 2020 ⁶⁶	COSME ⁶⁷
Rizikový kapitál <i>Equity Financing</i>	<p>Finančný nástroj vlastného imania poskytujúci kapitálové financovanie výskumu a inovácií: „Akciové nástroje Únie v oblasti výskumu a inovácie“</p> <p>(a) Časť nástroja venovaná začínajúcim podnikom, ktorou sa podporujú počiatočné a rané fázy, umožní kapitálové investície okrem iného do organizácií zaoberajúcich sa prenosom poznatkov, fondov zárodkového kapitálu, cezhraničných zárodkových fondov, investičných prostriedkov spolufinancovania propagovaných neformálnymi investormi (tzv. „business angels“), platforiem na výmenu a obchodovanie s právami duševného vlastníctva a do fondov rizikového kapitálu zameraných na ranú fázu projektov.</p> <p>(2) Časť nástroja venovaná rastu je určená na investície do rozširovania a rastu v spojení s finančným nástrojom vlastného imania pre rast v rámci programu pre konkurencieschopnosť podnikov a pre MSP vrátane investícií do cezhraničných fondov z fondov, ktoré investujú do fondov rizikového kapitálu a ktorých väčšina sa bude tematicky zameriavať na podporu cieľov stratégie Európa 2020.</p>	<p>Nástroj vlastného imania programu pre konkurencieschopnosť a MSP, nástroj vlastného imania pre rast</p> <p>(Equity Facility for Growth, ďalej len „EFG“), sa vykonáva ako časť jediného finančného nástroja vlastného imania EÚ podnecujúceho rast a výskum, vývoj a inovácie (research, development and innovation, RDI) podnikov z EÚ od počiatočnej fázy (vrátane predštartovacej fázy) po fázu rastu, s finančnou podporou z programu Horizont 2020 a tohto programu.</p> <p>Nástroj EFG sa zameriava na fondy, ktoré poskytujú podnikom vo fáze expanzie a rastu, najmä s cezhraničným pôsobením, rizikový kapitál a mezanínové financie, akými sú napríklad podriadené pôžičky a pôžičky s účasťou.</p>

⁶⁶ <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0809:FIN:sk:PDF>> (str. 55-58)

⁶⁷ <http://ec.europa.eu/cip/files/cosme/com_2011_0834_proposition_de_reglement_sk.pdf>

<p>Záručné schémy</p> <p><i>Loan Guarantees</i></p>	<p>Dlhový finančný nástroj poskytujúci dlhové financovanie výskumu a inovácií: „Služba Únie pre poskytovanie pôžičiek a záruk na výskum a inovácie“</p> <p>Financovanie dlhového finančného nástroja má dve hlavné zložky:</p> <p>(a) Financovanie založené na dopyte, v rámci ktorého sa poskytujú pôžičky a záruky podľa zásady „kto prvý príde, ten je prvý na rade“</p> <p>(b) Zacielené financovanie, ktoré sa zameriava na politiky a kľúčové sektory nevyhnutné na riešenie spoločenských výziev, posilňuje konkurencieschopnosť, podporuje udržateľný, inkluzívny rast a zabezpečuje záujmy životného prostredia a ostatné verejné záujmy.</p>	<p>Nástroj na poskytovanie záruk za pôžičky (LGF) sa vykonáva ako časť jediného dlhového finančného nástroja EÚ pre rast a RDI podnikov z EÚ, pričom sa používa rovnaký vykonávací mechanizmus ako pri časti týkajúcej sa MSP dlhového nástroja orientovanej na dopyt v rámci programu Horizont 2020 (RSI II) podľa ďalej stanovených podmienok.</p> <p>Nástroj poskytuje:</p> <p>(a) protizáruky a ďalšie opatrenia s rozdelením rizika pre záručné systémy,</p> <p>(b) priame záruky a ďalšie opatrenia s rozdelením rizika pre všetkých ďalších finančných sprostredkovateľov spĺňajúcich kritériá oprávnenosti.</p>
<p>Navrhnutý rozpočet</p>	<p>4 mld. EUR⁶⁸</p>	<p>1,44 mld. EUR</p>

⁶⁸ Približne 1131 miliónov EUR z tejto sumy môže ísť na realizáciu projektov v rámci strategického plánu energetických technológií (plánu SET). Približne jedna tretina z toho môže ísť MSP.

4 MEDZINÁRODNÉ PROGRAMY

Okrem hore uvedených programov a schém existuje ešte viacero iných možností financovania výskumu a inovácií v rámci medzinárodných podporných programov.

4.1 Granty EHP a Nórska

Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórsky finančný mechanizmus predstavujú príspevok Islandu, Lichtenštajnska a Nórska (prispievateľské štáty) k zníženiu hospodárskych a sociálnych disparít a k posilneniu bilaterálnych vzťahov so 16 krajinami EÚ (stredná a južná Európa a Pobaltie). Granty EHP teda predstavujú spoločné prostriedky Islandu, Lichtenštajnska a Nórska dostupné pre 16 krajín v rámci Európy, vrátane Slovenska. Granty Nórskeho finančného mechanizmu sú poskytované Nórskom samostatne a sú určené pre 13 krajín, ktoré sa stali členom EÚ a EHP od roku 2004.

Partnerstvá medzi organizáciami v jednotlivých krajinách sú podporované s cieľom posilnenia spolupráce a výmeny poznatkov. Finančné prostriedky sú vyčlenené pre všetky krajiny, ktoré sú prijímateľmi podpory s cieľom podporovať networking a projektové partnerstvá v oblastiach spoločného záujmu. Výška alokácie jednotlivých prispievateľských krajín sa odvíja od veľkosti populácie a HDP na obyvateľa.

Veľkosť a distribúcia grantov je dohodnutá medzi Islandom, Lichtenštajnskom, Nórskom a EÚ v rámci 5-ročných dohôd. Jednotlivé prioritné oblasti sú odsúhlasené medzi prispievateľskými krajinami a Európskou Komisiou. Alokácia zdrojov na programy v jednotlivých krajinách je dohodnutá medzi prispievateľskými štátmi a štátmi prijímajúcimi podporu, a to v rámci uzatvoreného Memoranda o porozumení.

Granty sú určené pre nevládne organizácie, výskumné a akademické inštitúcie a verejný a súkromný sektor. Príspevok pre SR v rokoch 2009-2014 činil 80,8 mil. EUR a rozdeľoval sa medzi 9 programov:

- prispôsobenie sa zmene klímy,
- miestne a regionálne iniciatívy na zníženie národných nerovností a podporu sociálnej inklúzie,
- ochrana a revitalizácia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpora diverzity v kultúre a umení v rámci európskeho kultúrneho dedičstva,
- zelené inovácie v priemysle,
- domáce a rodovo podmienené násilie,
- cezhraničná spolupráca,
- štipendijný program,
- globálny fond pre dôstojnú prácu a tripartitný dialóg,
- fond pre mimovládne organizácie.

Kontaktné informácie:

Úrad vlády SR, Odbor grantov EHP a Nórska

Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava

Tel: 02/57 295 516

Mail: eeagrants@vlada.gov.sk

Web: <http://eeagrants.org/>; <http://www.eeagrants.sk/domov-eeagrants/>

4.2 Medzinárodný vyšehradský fond⁶⁹

Medzinárodný vyšehradský fond (MVF) je jedinou inštitucionalizovanou formou vzájomnej spolupráce krajín V4, ktorého zriadenie schválili v roku 1999 predsedovia vlád krajín vyšehradskej skupiny: Česká republika, Maďarsko, Poľsko a Slovensko. Ročný rozpočet fondu je (od roku 2014) 8 miliónov EUR. Členské krajiny do neho prispievajú rovným dielom.

Jeho hlavným cieľom je podporovať rozvoj spolupráce medzi obyvateľmi a inštitúciami v regióne, ako aj medzi regiónom V4 a inými krajinami. Fond poskytuje podporu prostredníctvom niekoľkých grantových programov. Grantová podpora je udeľovaná projektom v oblasti kultúry, vedy a výskumu, vzdelávania, výmeny umelcov a mladých ľudí, cezhraničnej spolupráce a podpory turizmu, pričom podporené sú aj individuálne štipendiá a umelecké rezidencie.

V rámci MVF sú udeľované nasledovné **typy grantov**:

- **Malé granty** (Small Grants) – sú poskytované na krátkodobejšie projekty menšieho rozsahu čo sa týka finančných prostriedkov. Sú tiež vhodné ako tzv. *seed funding* a na nadväzovanie kontaktov pre prípadné budúce väčšie projekty. Partnermi sú jednotlivci alebo inštitúcie z minimálne 3 krajín V4, ktoré spolupracujú v oblasti kultúry, výskumu a vývoja, vzdelávania, výmeny mládeže, cezhraničnej spolupráce (bi/trilaterálne projekty) a v oblasti podpory turizmu. Poskytované sú štyrikrát ročne s uzávierkou vždy 1. marca, 1. júna, 1. septembra a 1. decembra.
- **Štandardné granty** (Standard Grants) – sú vhodné na financovanie dlhodobejších projektov so strednou výškou rozpočtu, zahŕňajúce partnerov z minimálne 3 krajín V4. Poskytované sú dvakrát ročne s uzávierkou 15. marca a 15. septembra. Oblasti podpory sú rovnaké ako v predchádzajúcom prípade.
- **Strategické granty** (Strategic Grants) – dopĺňajú malé a štandardné granty v oblasti iniciatív, ktoré sa riadia ročnými strategickými prioritami. Prioritami na rok 2015 sú:
 - V4+Ukrajina (konferencie/fóra a odborné konzultácie; výmena poznatkov v oblasti energetickej bezpečnosti a efektívnosti),
 - Prepojenie dopravy a iných systémov infraštruktúry krajín V4,
 - Prepojenie a liberalizácia energetického trhu vo vyšehradskom regióne v praxi.

Sú určené na dlhodobejšie projekty a poskytujú vyššiu finančnú podporu. Do každého navrhovaného projektu musia byť zapojené subjekty zo všetkých krajín V4.

⁶⁹ Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Medzinárodný vyšehradský fond. Dostupné na: http://www.mzv.sk/sk/zahranicna_politika/slovensko_a_v4-medzinarodny_vysehradsky_fond

- **Strategické konferencie** (Strategic Conferences) – tento grant vznikol v roku 2014 ako podprogram strategických grantov na financovanie podujatí a konferencií strategickej regionálnej relevancie. Ročný rozpočet je 400 000 EUR. V roku 2015 sú podporené výlučne projektové návrhy od žiadateľov registrovaných v Poľsku, pričom projekty musia prispievať k napĺňaniu dvoch priorít: rozvoj občianskej dimenzie vyšehradskej spolupráce; moderný rozvoj krajín V4 a ich spoločností.
- **Granty na štúdium v rámci univerzít Vyšehradu** (Visegrad University Studies Grants) – grant je určený pre akreditované inštitúcie vysokoškolského vzdelávania s cieľom podporiť rozvoj a zavádzanie nadčasových študijných programov, ktoré sa zaoberajú fenoménmi súvisiacimi s krajinami V4. Ide o paušálny grant na univerzitné pracovisko (katedru, fakultu), ktoré odprezentuje osnovu, prípadne učebný plán a potvrdí jeho plánované dlhodobé uplatnenie. Ročný rozpočet programu je 280 000 EUR.
- **Visegrad+** - grantový program na financovanie projektov, ktoré prispievajú k demokratizácii a transformačnému procesu vo vybraných krajinách a regiónoch, najmä v nečlenských štátoch EÚ na západnom Balkáne. Cieľové krajiny a priority sú definované a schvaľované každoročne. Priority pre rok 2015 zahŕňajú: oblasť zákonov a práva, dobrá verejná správa, regionálna spolupráca v oblasti vzdelávania a kultúry, priblíženie k EÚ, životné prostredie a udržateľný rozvoj.
- **V4-Japonsko Spoločný výskumný program** (V4-Japan Joint Research Program) – ide o podporu konkrétnych výskumných projektov medzi V4 a Japonskom. Hlavnou oblasťou výskumu definovanou na rok 2015 sú pokročilé materiály, konkrétne: materiály pre extrémne prostredie (vysoké teploty, rádioaktívne prostredie a pod.); materiály pre elektroniku a energetiku; ľahké konštrukčné materiály.
- **V4-EaP Program** – vznikol v roku 2011 s cieľom posilniť spoluprácu medzi vyšehradským regiónom a krajinami východného partnerstva (Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko a Ukrajina).
 - **Granty na štúdium v rámci univerzít Vyšehradu a krajín východného partnerstva** (Visegrad University Studies Grants-EaP) – určené pre inštitúcie vysokoškolského vzdelávania na financovanie projektov zameraných na rozvoj univerzitného štúdia alebo študijných programov, ktoré sa orientujú na zdieľanie skúseností krajín V4 v oblasti demokratizácie a transformačného procesu, regionálnej spolupráce a prístupového procesu do EÚ. Ročný rozpočet je 80 000 EUR.
 - **Projekty vlajkovej lode** (Flagship Projects) – cieľom je podpora dlhodobých projektov strategického charakteru, ktoré umožňujú prístup k unikátnej skúsenosti a know-how krajín V4 v oblasti demokratickej transformácie a integrácie, vstupu do EÚ a regionálnej kooperácie. Projekty sú určené na podporu reformačného procesu, politického pridruženia a ekonomickej integrácie s EÚ, posilnenie inštitucionálnych kapacít a celkovú transformáciu krajín EaP. Ročný rozpočet pre takéto projekty je 600 000 EUR.
 - **Rozšírené štandardné granty** (Extended Standard Grants) – ide o podporu strednodobých projektov strategického charakteru, ktoré umožňujú prístup k unikátnej skúsenosti a know-how krajín V4 v oblasti demokratickej transformácie a integrácie a v oblasti regionálnej kooperácie. Podporené sú rovnaké oblasti ako v predchádzajúcom prípade.

Prehľad základných podmienok v rámci jednotlivých typov programov poskytuje nasledujúca tabuľka.

PROGRAM	ČASOVÝ RÁMEC	ROZPOČET	PODIEL MVF	OPRÁVNENÉ KRAJINY
Malé granty	< 6 mesiacov	< 6 000 EUR	80%	krajiny V4 (minimálne 3)
Štandardné granty	< 12 mesiacov	> 6 001 EUR ¹	80%	krajiny V4 (minimálne 3)
Strategické granty	12-36 mesiacov	N/A ²	70%	krajiny V4
Strategické konferencie	12 mesiacov	N/A	100%	primárne krajiny V4
Granty na štúdium v rámci univerzít Vyšehradu	N/A	cca 10 000 – 40 000 EUR ³	100%	N/A
Visegrad+	12-36 mesiacov	N/A	100%	V4 + Západný Balkán
V4-Japonsko Spoločný výskumný program	-	100 000 EUR	100%	V4 + Japonsko
V4-EaP Program				
Granty na štúdium v rámci univerzít Vyšehradu a krajín východného partnerstva	N/A	cca 10 000 – 40 000 EUR ⁴	100%	N/A
Projekty vlajkovej lode	18-36 mesiacov	80 000 EUR	80%	všetky krajiny V4 + min. 2 krajiny EaP
Rozšírené štandardné granty	18 mesiacov	N/A ⁴	90%	min. 3 krajiny V4 + 1 krajina EaP

¹ Max. výška podpory nie je limitovaná, priemerne cca 13 000 EUR/projekt

² Max. výška podpory nie je limitovaná, priemerne cca 40 000 EUR/projekt

³ Závisí od konkrétneho projektového návrhu

⁴ Maximálny rozpočet je špecifikovaný v rámci jednotlivých výziev

Zdroj: <http://visegradfund.org/grants/>

Kontaktné informácie:

Kráľovské údolie 8, 811 02 Bratislava

Tel: 02/59 203 811

E-Mail: visegradfund@visegradfund.org

Web: <http://visegradfund.org/home/>

4.3 Spoločné výskumné centrum (JRC)

JRC je vlastný útvar Európskej Komisie, ktorý poskytuje nezávislú vedeckú a technickú podporu pre politiky EÚ, a to prostredníctvom svojich 7 vedeckých inštitútov so špeciálnymi laboratóriami a vybavením:

- Inštitút pre životné prostredie a udržateľnosť (IES)
- Inštitút pre energiu a dopravu (IET)
- Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľa (IHCP)
- Inštitút pre technologický výskum (IPT)
- Inštitút pre referenčné materiály a merania (IRMM)

- Inštitút pre transurániové prvky (ITU)
- Inštitút pre ochranu a bezpečnosť obyvateľstva (IPSC)

Zameriava sa na riešenie kľúčových spoločenských výziev a na stimuláciu inovácií, rozvoj nových metód, nástrojov a štandardov, a na zdieľanie svojho know-how s členskými štátmi EÚ, vedeckou komunitou a medzinárodnými partnermi. JRC spolupracuje s viac ako tisíckou organizácií po celom svete.⁷⁰

JRC tiež poskytuje vedeckú podporu stratégii EÚ pre dunajský región v dvoch oblastiach. Jednak sa zaoberá vedeckými potrebami vo vzťahu k implementácii tejto stratégie a tým napomáha tvorcom politik a iným aktérom identifikovať nevyhnutné aktivity na implementáciu Dunajskej stratégie. Na druhej strane prispieva k posilneniu väzieb a spolupráce v rámci vedeckej komunity v podunajskej oblasti. To uskutočňuje v rámci svojej iniciatívy **Vedecká podpora Dunajskej stratégie**, ktorá je rozdelená na štyri témy (nexusy), konkrétne:

- **Danube Water Nexus** – zaoberá sa rôznymi otázkami súvisiacimi s vodou, ako napríklad dostupnosť vody, kvalita vody, riziká súvisiace s vodou a zachovanie a obnova ekosystémov a biodiverzity. Cieľom je tiež analyzovať vzájomné závislosti medzi rôznymi hospodárskymi odvetviami náročnými na vodu, ako poľnohospodárstvo a energetika.
- **Danube Land and Soil Nexus** – zameriava sa na otázky súvisiace so stavom a využívaním pôdy v dunajskom regióne, vrátane dostupnosti a kvality pôdy, rizík spojených s pôdou a zachovania a obnovy nadzemných a podzemných ekosystémov a biodiverzity.
- **Danube Air Nexus** – zahŕňa záležitosti súvisiace s ovzduším, ako napríklad kvalita vzduchu a tiež hodnotenie dopadov znečistenia ovzdušia na ekosystémy, klimatické zmeny a verejné zdravie.
- **Danube Bio-energy Nexus** – adresuje výzvy vo vzťahu k energii v dunajskom regióne. Zameriava sa na vysoký potenciál dunajského regiónu pre rozvoj obnoviteľných zdrojov energie z biologických materiálov.

Tieto štyri nexusy sú doplnené ešte tromi **horizontálnymi aktivitami**:

- *Dunajská referenčná infraštruktúra údajov a služieb* – poskytuje harmonizované údaje v rôznych oblastiach pre dunajský región (kvalita vody a pôdy, populácia, atď.).
- *Inteligentná špecializácia* – podpora tvorby a implementácie výskumných a inovačných stratégií pre inteligentnú špecializáciu v dunajskom regióne.
- *Dunajské inovačné partnerstvo (DIP)* – snaha spojiť rôznych aktérov inovačného hodnotového reťazca dunajského regiónu do partnerstva, ktoré by navrhovalo a realizovalo aktivity na akceleráciu inovácií a transferu technológií. DIP stavia na výsledkoch pilotnej iniciatívy nemeckej organizácie Steinbeis, ktorá vytvára transferové centrá v krajinách dunajského regiónu.

⁷⁰ Joint Research Centre: The European Commission's in-house science service. [online] Dostupné na: <https://ec.europa.eu/jrc/en>

Kontaktné informácie:

Joint Research Centre
 Rue du Champ de Mars 21, 1050 Brusel, Belgicko
 Web: <https://ec.europa.eu/jrc/>

4.4 Kooperatívny výskumný program OECD

Hlavným cieľom programu je posilnenie vedeckých poznatkov a poskytovanie relevantných vedeckých informácií a poradenstva v oblasti udržateľného využívania prírodných zdrojov, potravinárstva, poľnohospodárstva, lesníctva a rybníctva. Program je určený pre nasledovné členské štáty: Austrália, Rakúsko, Belgicko, Kanada, Čile, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Nemecko, Maďarsko, Írsko, Taliansko, Japonsko, Kórea, Holandsko, Nový Zéland, Nórsko, Slovensko, Španielsko, Švédsko, Švajčiarsko, Veľká Británia, USA.

Program naplňa svoje ciele prostredníctvom dvoch typov aktivít:

- **Výskumné štipendiá** – sponzorovanie vedeckých pracovníkov pri implementácii výskumných projektov v inom členskom štáte s cieľom posilniť medzinárodnú výmenu nápadov a zvýšiť medzinárodnú mobilitu a spoluprácu. V rámci programu sú preplácané náklady na prepravu a pobyt pre výskumníkov, ktorí ukončili svoje postgraduálne vzdelávanie, majú stále pracovné miesto a sú z niektorej členskej krajiny, za účelom uskutočňovania výskumu v laboratóriu v inom členskom štáte. Príspevok môže byť poskytovaný po dobu 6 až 26 týždňov.
- **Konferencie** – sponzorovanie medzinárodných konferencií, workshopov, sympózií a kongresov organizovaných napr. výskumnými inštitúciami a medzinárodnými asociáciami. Konferencie majú byť zamerané na informovanie tvorcov politik, zástupcov priemyselneho sektora a akademickej sféry o súčasnom a budúcom výskume a vedeckých príležitostiach v oblastiach relevantných pre politiky OECD. Príspevok je vo forme financovania pozvaných prednášajúcich a nákladov na ich dopravu a diéty.

Program je v roku 2015 zameraný na 3 výskumné témy:

- *Prírodné zdroje:* Zabezpečenie dostupnosti a manažment kvality prírodných zdrojov pre trvalo udržateľné poľnohospodárske výrobné systémy.
- *Udržateľnosť v praxi:* Rozvoj a adaptácia podnikov v oblasti potravinárstva a bioenergetiky (moderných aj tradičných) s cieľom prispievať k udržateľnosti prírodných zdrojov.
- *Potravinové reťazce:* Prispievanie k technickému pokroku na udržanie globálnych potravinových a poľnohospodárskych systémov od vstupov až po finálnu spotrebu vzhľadom na meniace sa záujmy spoločnosti a spotrebiteľov.

Kontaktné informácie:

Organisation for Economic Co-operation and Development
 Trade and Agriculture Directorate
 2, rue André Pascal, 75775 Paris Cedex 16, Francúzsko
 E-Mail: TAD.Prog@oecd.org
 Web: <http://www.oecd.org/agriculture/crp/>